

William Quan Judge

Teosofins ocean

Förord	9. Mer om reinkarnation
1. Teosofin och mästarna	10. Argument som stöder reinkarnationsläran
2. Allmänna grunddrag	11. Karma
3. Jordkedjan	12. Kamaloka
4. Människans sjufaldiga konstitution	13. Devachan
5. Kroppen och astralkroppen	14. Cykler
6. Kama - begär	15. Arternas uppkomst. Felande länkar
7. Manas	16. Psykiska lagar, förmögenheter och fenomen
8. Om reinkarnation	17. Psykiska fenomen och spiritualism

Originalalets titel: The Ocean of Theosophy

© Teosofiska Bokförlaget

ISBN 91-86154-02-8

Förord

Denna bok är ett försök att framlägga teosofin på ett sådant sätt att den kan förstås av de flesta läsare. Boken innehåller en del djärva påståenden som grundar sig på mina egna kunskaper, och inte minst av den anledningen måste det betonas att jag ensam är ansvarig för innehållet. Teosofiska Samfundet går inte i god för detta, och inte heller är någon medlem i samfundet en mindre god teosof om han inte accepterar teosofin sådan jag fört fram den. Den anda av fast övertygelse som präglar de olika kapitlen är inte ett uttryck för dogmatism eller inbilskhet utan grundad på kunskap som har sin upprinnelse i bevis och erfarenhet.

Medlemmar i Teosofiska Samfundet kommer att märka att vissa ämnen och läror inte blivit berörda. Orsaken till detta är att jag dels velat hålla boken kortfattad, dels velat undvika onödiga kontroverser.

Begreppet *vilja* har inte behandlats, eftersom viljan utgör en dold och subtil kraft eller förmåga som till sitt väsen inte är utforskningsbar och endast kan iakttagas genom sina verkningar. Eftersom den i sig själv är fullständigt färglös och dess moraliska kvalitet varierar med de bakomliggande begären, och då den dessutom ofta agerar oss ovetande och därtill är verksam i alla de naturriken som står under människan, är det ganska meningslöst att försöka beskriva den rent teoretiskt.

Innehållet i denna bok är inte något som jag själv uppfunnit eller upptäckt. Jag har bara förmedlat kunskap som jag själv erhållit och även fått bevis för. Jag har bara vidarebefordrat något som redan är känt.

William Q Judge
New York i maj 1893

[Till 1. Teosofin och mästarna](#)

[Till Titelsidan](#)

1. Teosofin och mästarna

Teosofin är en ocean av kunskap om livet och utvecklingen i världsalltet. På sina djupaste ställen sträcker den sig långt in i tillvarons mysterier, medan den vid stranden är grund nog för ett barns fattningsförmåga. Den är kunskap om Gud för dem som tror att han innebor i allt och alla, och den är kunskap om naturen för dem som håller sig till bibelns förkunnelse att Gud inte kan mätas eller utforskas och att mörker råder kring hans boning. Ordet *teosofi* betyder *gudomlig visdom* och kan därför verka vara benämningen på en rent religiös åskådning. Men teosofin åsidosätter inte vetenskapen. Den är gränsöverskridande vetenskap och har därför blivit kallad visdomsreligionen. Ty vetenskapen är inte fullständig så länge den utelämnar någon del av naturen, synlig eller osynlig, och så länge religionen enbart stöder sig på en förmodad uppenbarelse och bortser från den materiella verkligheten och de lagar som styr denna, är den inte bara vilseledande utan också ett hinder för utvecklingen och människans framåtskridande mot en lyckligare tillvaro. Eftersom teosofin omfattar både vetenskap och religion, kan den kallas vetenskaplig religion eller religiös vetenskap.

Teosofin är inte en troslära som utformats eller uppfunnits av människor. Den är kunskap om de lagar som styr utvecklingen av de fysiska, astrala, psykiska och intellektuella komponenterna i naturen och människan. Religionerna däremot består idag av dogmer som uppställts av människor, och de saknar vetenskaplig grund för sina etiska förkunnelser. Och ser vi till vetenskapen, så fäster den ännu inte något avseende vid det osynliga, och erkänner inte heller förekomsten av de många inre varseblivningsmöjligheterna hos människan. Därför är den avskuren från det vidsträckta och verkliga erfarenhetsfält som existerar bakom de synliga och påtagliga områdena i tillvaron. Men teosofin anser verkligheten bestå av både synligt och osynligt, och uppfattar yttre ting och företeelser vara av övergående natur. Den kan därför beskriva det sanna skeendet inom såväl den yttre som inre verkligheten. Teosofin är en principiellt heltäckande åskådning, och ser inga mysterier som olösbara. Den avfärdar begreppet slump och erkänner lagbundenheten i allt som är och sker.

Att människan har en odödlig själ är en vanlig uppfattning, men teosofin tillägger att människan *är* en själ och att hela naturen är förnimmande. Vare sig människan eller något annat i naturen är bara ett stycke slumpmässigt sammanförd materia. Allt, ända ner till den minsta atom, är själ och ande som under ständig utveckling styrs av lagar som innebor i det hela. Och liksom forntidens lärare säger teosofin att utvecklingsförloppet är ett själens drama, och att naturens ändamål är att utgöra ett verksamhetsfält där själen kan göra sina erfarenheter. Teosofin hävdar vidare att det måste finnas varelser i universum som intelligensmässigt står lika högt över oss som vi över en skalbagge, och att dessa varelser tar aktiv del i styrandet av naturskeendet. Dessa upplysta intellekt var en gång människor, och kommer liksom vi själva från andra och tidigare världar. Där gjorde de samma skiftande och rika erfarenheter som vår jord nu ger oss möjlighet att göra. Även vi människor har en lång historia bakom oss. Innan vi framträdde på jorden hade vi tillryggalagt långa utvecklingsvägar av verksamhet och intelligent varseblivning på andra globssystem, av vilka en del förstördes tidsåldrar innan detta solsystem förtätades. Det jordklot vi nu befinner oss på är resultatet av en annan, sedan länge död planets verksamhet och utveckling, en planet som överlät sin livskraft till det blivande jordklotet. Och dettas invånare kommer från en äldre värld för att här fullfölja sitt planerliga utvecklingsarbete i materia. De mycket klart lysande planeterna, som t ex Venus, är bebodda av ännu högre utvecklade varelser. Dessa befann sig en gång på vår nivå, men har nu nått höjder av upplysning som för vårt intellekt framstår som helt ofattbara.

Den intelligentaste varelsen på jorden, människan, har därför aldrig varit utan beskyddare. Hon har haft och har fortfarande en succession av äldre bröder, som ständigt vakar över hennes framsteg och bevarar den kunskap som förvärvats under eoner av provningar och erfarenheter. Dessa bröder söker oavbrutet efter tillfällen att väcka vårt gryende förnuft till insikt om de djupa sanningar som rör själens utveckling och bestämmelse. De bevarar också den kunskap de vunnit om naturens lagar på olika områden, och är redo att bruka denna kunskap i mänsklighetens tjänst när den cykliska lagen tillåter det. De har alltid funnits till som en grupp där alla känner varandra, oavsett i vilken del av världen de befinner sig, och de arbetar på olika områden för att hjälpa mänskligheten framåt. Tidvis är de väl kända av allmänheten och rör sig öppet i samhället när sederna, de sociala förhållandena och nationernas utveckling tillåter det. Om de framträdde när och var som helst, skulle en del människor dyrka dem som gudar medan andra skulle se dem som demoner och bedragare. När de öppet lever i samhället kan några verka som nationella styresmän, några som lärare eller filosofer, under det att andra fortsätter att arbeta i tysthet och förblir okända.

Det skulle vara menligt för deras syften om de öppet framträdde i nuvarande civilisation, som ju nästan helt är grundad på materialism och själviskhet. Men som en av dem sagt, så är vår tid en övergångstid då alla politiska, religiösa, vetenskapliga, filosofiska och sociala system undergår stora förändringar. Mänskligheten förbereds till ett nytänkande som kan skapa sådana betingelser att de äldre bröderna åter går ut i världen.

Dessa bröder sägs med all rätt vara sanningens fackelbärare genom tiderna. De utforskar alla ting och varelser. De känner människans innersta natur, hennes möjligheter och bestämmelse, liksom hennes tillstånd före födelsen och efter döden. De har stått vid nationernas vagga, skådat forna tiders högkulturer, och med vemod betraktat förfallet hos de folk som inte haft kraft nog att stå emot det cykliska schemat för uppgång och fall. När katastrofer hotade med allmän ödeläggelse av konst, arkitektur, religion och filosofi bevarade de vittnesbörd om allt detta på skyddade platser, undan tidens och människors härjningar. Efter särskild psykisk och andlig träning har de gjort detaljerade iakttagelser på naturens och själens osynliga områden, och bevarat uppteckningar om detta. De känner hemligheterna om ljud och färg - det enda medel genom vilket man kan nå kontakt med de elementala varelserna bakom materians slöja - och kan därför säga varför och i vilket syfte det regnar, om jorden är ihålig eller ej, vad som kommer vinden att blåsa och ljuset att lysa. De har också den kunskap om naturens fundamentala konstruktion som ger dem insikter i tidens struktur och i cyklernas tidsmätt och innebörd.

Men, frågar nutidsmänniskan som följer med nyheterna och "de moderna framstegen" på olika områden, varför har då dessa äldre bröder inte lämnat några spår efter sig i historien? Varför har de inte samlat människor omkring sig? Deras eget svar, som offentliggjordes av A P Sinnett, är bättre än det svar jag kan ge:

Låt oss först ta upp frågan om hur Brödraskapet kunnat verka utan att "lämna några spår efter sig i historien". Med sina utomordentliga förutsättningar borde det "i sina skolor ha kunnat samla en avsevärd del av de mer upplysta individerna inom olika folkslag". Hur vet ni att de inte har lämnat några sådana spår? Känner ni till deras ansträngningar, deras framgångar och misslyckanden? Finns det någon jury som kan döma i frågan? Hur skulle er värld ha kunnat samla prov på vad dessa människor utfört, när de ständigt hållit alla dörrar stängda för nyfikna blickar för att inte bli upptäckta. Det främsta villkoret för att de skulle lyckas i sitt arbete var att ingen skulle kunna övervaka eller hindra dem. De vet själva vad de åstadkommit. Allt som kunnat uppfattas utanför deras krets var resultat, vilkas orsaker förblivit dolda för världen. Dessa resultat har många gånger ansetts bero på gudars ingripande, ödet, försynens skickelse eller stjärnornas inflytande. Det har aldrig funnits något skede, vare sig före eller under den sk historiska tiden, när våra föregångare inte gestaltat händelser och "skapat historia", även om fakta dock ständigt förvrängts av historikerna för att anpassas till samtidens fördomar. Kan man vara säker på att våra föregångare inte stått bakom och styrt en del av historiens stora hjältegestalter? Vi har aldrig utgett oss för att kunna påverka hela nationers öden i strid med världens kosmiska förhållanden. Cyklerna måste ha sin gång. Perioder av intellektuellt och moraliskt ljus följer på sådana av mörker, liksom dag följer på natt. Stora och små tidsperioder måste genomlöpas enligt alltings allmänna ordning. Och burna av den mäktiga utvecklingsvågen, kan vi endast förändra och styra några av dennas mindre flöden (The Occult World, 1881, 134-135).

Under mörka perioder i tänkandets utveckling kan den sanna filosofin i enlighet med det cykliska schemat försvinna för en tid, för att åter framträda liksom solen alltid går upp efter nattens mörker. Vid dessa cykliska växlingar kan vissa delar av mästarnas arbete utföras av dem själva, medan andra kräver hjälp av oss alla. Det är mästarnas uppgift att bevara den sanna filosofin, men de behöver hjälp med att återuppväcka och sprida den. Mästarna, de äldre bröderna, har nu ännu en gång visat oss var vi kan finna denna filosofi - teosofin - och på många ställen är intresserade nu i färd med att föra fram och sprida den i allt vidare kretsar.

De äldre bröderna är människor som under tidigare utvecklingsperioder uppnått mänsklig fullkomning. Dessa perioder är okända för anhängarna av våra dagars utvecklingslära. Men de var kända i forna tider, inte bara av indierna utan också av de andligt högtstående män som instiftade och ledde de grekiska mysterierna i dessas ursprungliga och rena form. De perioder då de synliga världarna framträder ur Det Stora Okända kommer och går i evighet, omväxlande med lika långa mellanperioder av tystnad och vila i Det Okända. Syftet med dessa mäktiga vågor är själens utveckling, att bringa människan till fullkomning, och de åstadkommer alltid en ökning av antalet äldre bröder. Även i vårt mänskliga liv upplever vi samma växling mellan dag och natt, vakenhet och sömn, födelse och död, ty periodicitet är på alla nivåer ett utmärkande drag i världsskeendets eviga utvecklingsförlopp.

Under tidernas lopp har de äldre bröderna, maktens och medkänslans bröder, fått olika benämningar. De har kallats invigda, adepter, mästare, hierofanter, kungar från Österlandet, vise män m m. I sanskritspråket finns en benämning som betonar deras människoskap, ordet *mahatma*. Detta ord är bildat av *maha*, stor, och *atma*, själ, och betyder således stor själ. Eftersom alla människor är själar, utmärks mahatman av sin storhet. Benämningen mahatma har blivit välbekant genom Teosofiska Samfundet, ty H P Blavatsky hänvisade ständigt till mahatmorna som sina mästare, de mästare som hade gett henne den kunskap hon besatt. De blev först kända under benämningen *bröderna*, men när många indier anslöt sig till den teosofiska rörelsen blev ordet mahatma allt vanligare, ty det är starkt förknippat med indisk tradition och litteratur. Det har hänt att mindre nogräknade motståndare till Teosofiska Samfundet påstått att ordet är påhittat, och att några mahatmor varken är kända bland Indiens folk eller i dess litteratur. Men dessa påståenden är bara försök att misskreditera en filosofisk rörelse som hotar kullkasta de vilseledande teologiska dogmerna. Ty i den indiska litteraturen talas det ofta om mahatmor, och i delar av norra Indien är ordet vanligt. I den uråldriga dikten Bhagavad-Gita, vördad av alla hinduer och även av kritiker i Västerlandet hyllad för sin skönhet och upphöjdhet, heter det på ett ställe: "en sådan mahatma är ytterst svår att finna" (VII, 19).

Men bortsett från den terminologiska diskussionen, så har vi tillräckligt med argument och vittnesbörd för att visa att det alltid funnits - och rimligen fortfarande finns - en grupp människor som besitter de ovan beskrivna kunskaperna. De forntida mysterierna hänvisar ständigt till dem, och vi finner dem bland det gamla Egyptens invigda konungar, dessa solens söner och höga gudars vänner. Vi har en viss tendens till att ringakta forntida folks föreställningar, något som vi borde skämmas över. Ty de egyptiska härskarna var faktiskt invigda medlemmar av den Stora Loge, som i sig innefattar alla andra mysterieloger av olika grader och verksamhet. När de senare egyptierna upplevde sitt förfall försökte de visserligen efterlikna sina förfäder, men då hade den sanna läran redan börjat fördunklas genom dogmer och prästvälde.

Apollonios av Tyana var också medlem av detta gamla brödraskap, och han framträdde under en nedåtgående cykelfas för att utgöra ett sanningsvittne som kommande generationer kunde blicka tillbaka på.

Judarnas Abraham och Moses är två andra invigda, adepter som hade sin uppgift hos ett visst folk. Och i berättelsen om Abraham möter vi också Melkisedek, som stod så högt över Abraham att han kunde tilldela denne en förmån eller en välsignelse. I samma kapitel av mänsklighetens historia där Abraham och Moses förekommer, strålar också namnet Salomo fram. Vi har alltså här tre adepter, vilkas gärningar inte kan avfärdas som uppdyktade.

Moses undervisades av egyptier och midjaniter och fick därvid stora insikter i ockult vetande, och varje upplyst frimurare kan i Moseböckerna spåra verket av en mästareshand. Abraham var väl förtrogen med sin tids vetenskaper och i besittning av utvecklade ockulta förmågheter. Annars hade han inte fått umgås med konungar och betraktats som "Guds vän". Berättelsen om hans samtal med den Allsmäktige rörande vissa städers undergång visar tydligt att hans ockulta förmåga var så avancerad att den inte behövde ceremoniell eller annan yttre hjälp. Vad Salomo beträffar, är berättelserna om hans magiska gåvor och välde över elementalvärlden så talrika, att man måste hålla forntidens människor för en samling dårar som ljög för sitt nöjes skull om man vill förneka denna mans ädla karaktär, och vägra se honom som exempel på inkarnationen av en mäktig adept. Vi behöver inte hänga upp oss på namnet Salomo eller påståendet att han var judarnas härskare, men vi måste medge att det i gammal tid funnits en adept som levt och verkat bland människorna, och som senare fått namnet Salomo. I de många likheterna mellan olika folks traditioner ser ytliga kritiker inget annat än människors enfald och förmåga att ta efter varandra. Men den som allvarligt studerar mänskonaturen och livet inser att dessa traditioner är sanna och grundar sig på fakta i mänsklighetens historia.

Vänder vi blicken mot Indien, som så länge var förbisett och bortglömt av det egoistiska, krigiska och handelsdrivande Västerlandet, finner vi ett land med mängder av berättelser om män av samma slag som Noa, Abraham, Moses och Salomo. Levnadsförhållandena och folklynnen gör indierna lämpade att bevara den gamla filosofin, etiken och kunskapen om människosjälens. Men de skulle nog inte ha lyckats om Indien härjats på samma sätt som Västerlandet, när detta under sin tidiga kamp för upplysning och civilisation invaderades av goter och vandaler. Och hade de män som brände så många av de kulturskatter spanjorerna påträffade i Central- och Sydamerika känt till och kunnat bemäktiga sig Indiens heliga böcker och palmbudsurkunder innan England trätt skyddande emellan, skulle de säkert ha förstört även dessa, liksom deras föregångare förstörde det alexandriska biblioteket. Lyckligtvis tog händelseförloppet en annan vändning.

Överallt i den indiska litteraturen finner vi dussintals med namn på stora adepter, som var väl kända bland allmänheten och som alla förde fram samma förkunnelse om människosjälens stora äventyr. Deras namn är obekanta i Västerlandet, men urkunder om deras tankar, förmögenheter och verksamhet finns tillgängliga. Och i det lugna och oberörda Österlandet finns än idag hundratals människor som av egen erfarenhet vet att Den Stora Logen fortfarande existerar och har sina mahatmor, adepter, invigda. Där finns dessutom många, som med sina prov på praktisk förmåga att behärska naturen och dess krafter utgör ett starkt stöd för påståendet att Den Stora Logen är ett faktum.

Och är nu teosofin - Den Stora Logens lära - inte bara vetenskaplig utan också religiös, så har påståendet ytterligare stöd på den etiska sidan. Jämför de etiska budskap som Buddha, Konfucius och Jesus var för sig förde fram! Den förstnämnde, en indier, grundade en religion som idag [1893] har fler bekännare än kristendomen och förkunnade därvid långt före Jesus samma etik som denne. Etiken var dock inte ny. Den hade förkunnats redan århundraden före Buddha. Han gav den bara nytt liv, liksom Jesus gjorde när han kom för att reformera sitt folk, och Konfucius gjorde i det gamla Kina.

Dessa stora män var medlemmar i ett och samma brödraskap, där alla omfattar en och samma lära. Och de märkliga personligheter som tid efter annan framträtt i Västerlandet - t ex S:t Germain, Jakob Böhme, Cagliostro, Paracelsus, Mesmer, S:t Martin och H P Blavatsky - har alla varit redskap för Den Stora Logen och utfört sitt arbete i lämpliga tidsskeden. De har vanligen blivit smädade och betraktade som bedragare, fastän de alltid sökt gagna mänskligheten och gjort utsagor och upptäckter som efter deras död blivit av stort värde för vetenskapen.

Många västerländska läsare undrar givetvis om människor verkligen kan besitta så stor kunskap och sådan gränsöverskridande makt som mahatmorna. I Österlandet däremot, har man ännu inte förlorat tron på människans inre natur och på de krafter som står henne till buds om hon vill bruka dem. Därför ser man där många exempel på utövandet av sådana krafter. Men i Västerlandet, vars materialistiska civilisation uppstått genom förnekandet av människans inre natur och själsliga förmåga - en följd av ologisk dogmatism - har inga undersökningar gjorts på området. Det är inte förrän på senare tid som allmänheten har kunnat tänka sig möjligheten att någon annan än en gud kan besitta krafter av gränsöverskridande art.

Mahatman har sin makt över tiden, rummet, materian och sinnet därför att han är en människa som nått mänsklig fullkomning. Och var och en av oss har faktiskt inom sig anlagen till alla de krafter som dessa invigda besitter. Skillnaden ligger i att vi inte har utvecklat våra anlag, medan mahatman genom träning och erfarenheter utvecklat de osynliga förmögenheter som förefaller oss så gudalika. Telepati, tankeläsning och hypnotism pekar på processer, förmögenheter och medvetandeplan i människan som hittills varit nästan helt okända. Tankeläsning och förmågan att på avstånd påverka en persons sinne visar att sinnet inte är helt beroende av hjärnan, och att det finns ett medium genom vilket tankar kan sändas från en människa till en annan. Det är därför som de invigda kan kommunicera med varandra på vilket avstånd som helst. Fenomenet förklaras med att om två personers tankevibrationer ligger på samma våglängd så tänker de lika, eller med andra ord, så kan en tanke som sänds av den ene uppfattas av den andre. Telepati är alltså en naturlig företeelse, och det är också alla andra ockulta förmögenheter, hur märkliga de än kan förefalla. De är helt naturliga om än ovanliga, liksom stor musikalisk begåvning är naturlig men långt ifrån vanlig. Om en invigd kan få ett fast föremål att flytta sig utan att vidröra det, beror detta på hans förmåga att utnyttja de två lagarna för attraktion och repulsion, den första känd som gravitationslagen. Om han är i stånd att ur luften utfälla kol och med detta forma meningar på ett papper, beror detta på hans insikter i ockult kemi och på att han använder sig av den mäktiga bildskapande förmåga som varje människa besitter. När han läser våra tankar, använder han sig av den inre och högre synförmåga som inte fordrar någon näthinna för att se det bildspel människans tankevibrationer omger henne med. Allt det som en mahatma förmår utföra är helt naturligt för den fullkomnade människan. Att hemligheterna med dessa förmögenheter ännu inte kan avslöjas för oss, beror på att vi är alltför själviska och hårt knutna till den materiella tillvaron.

Jag upprepar ännu en gång, att även om den sanna läran för en tid försvinner ur världen, så måste den dock framträda igen. Ty för det första finns den inbakad i människans oförstörbara inre väsen, och för det andra bevaras den av Logen i såväl urkunder som i minnet hos intelligenta och fullt självmedvetna människor med en så lång och framgångsrik utveckling bakom sig att de inte kan förlora de visdomsskatter de förvärvat.

Eftersom de äldre bröderna är mänsklighetens högst utvecklade representanter, och det endast är genom dem och deras samverkan med resten av människosläktet som ett regelbundet och målmedvetet fullföljande av den store

världsarkitektens planer kan ske, har jag velat rikta uppmärksamheten mot dem och deras allomfattande Loge innan jag övergår till andra delar av teosofin.

[Till 2. Allmänna grunddrag](#)

[Till Titelsidan](#)

2. Allmänna grunddrag

De teosofiska läroarna handlar i första hand om vår jord. De innefattar dock principiell kunskap om alla världar, eftersom alla delar av det manifesterade universum är underkastade samma lagar som styr vårt liv. Jorden har såsom del av solsystemet givetvis vissa samband med Venus, Jupiter och andra planeter. Men då människosläktet är bundet vid sitt hemvist Jorden ända tills vi såsom enskilda individer nått mänsklig fullkomning, är utvecklingen där av större betydelse för oss. En del uppgifter om de andra planeterna kommer att lämnas längre fram, men låt mig först ge en översikt över de lagar som styr det hela.

Universums framväxt ur Det Okända - outgrundligt för såväl människor som andra ändliga varelser, hur högt utvecklade de än må vara - sker på sju plan eller på sju sätt inom alla världar. Denna sjufaldighet medför att universums alla världar och invånare har en sjufaldig konstitution. Världarna, stora som små, är kopior av helheten, och den minsta lilla insekt såväl som den högst utvecklade gudavarelse är repliker av den stora alltomfattande ur bilden. Detta förhållande uttrycks i de hermetiska filosofernas "som ovan, så nedan".

Det sjufaldiga universums komponenter kan förenklat karakteriseras med orden Det Absoluta, ande, sinne eller förnuft, materia, vilja, akasha eller eter, liv. I stället för Det Absoluta kan vi använda ordet Rummet, ty rummet är det som är evigt bestående och inom vilket all manifestation måste försiggå. Ordet *akasha* är hämtat från sanskrit och används i stället för eter, eftersom det på vårt språk inte finns något lämpligt ord för den förtunnade materia som av vetenskapsmännen ibland har kallats eter. Om Det Absoluta kan vi bara säga att det ÄR. Ingen av de stora lärarna tillskriver Det Absoluta några egenskaper, och ändå innefattas alla egenskaper däri. Vår kunskap börjar med differentieringen, och alla manifesterade ting, varelser och krafter utgör endast differentieringar av Det Stora Okända. Det mesta som kan sägas om Det Absoluta är att det periodiskt differentierar sig och periodiskt drar tillbaka det differentierade i sig själv.

Den första differentieringen - metafysiskt talat vad tiden beträffar - är ande, som framträder tillsammans med materia och förnuft. Akasha frambringas ur materia och ande. Vilja är kraften hos ande i verksamhet, och liv uppstår genom den av ande pådrivna akashans inverkan på materian.

Men den materia som här avses är inte den fysiska materian. Här avses den verkliga materian, som alltid är osynlig och som ibland blivit kallad ursprungsmaterian. Inom hinduismen kallas den *mulaprakriti*. De forntida läroarna har alltid framhållit, och det medges nu också av vetenskapen, att vi endast ser och förnimmar materians yttre manifestationer men inte dess verkliga natur och väsen.

Sinne eller förnuft är den intelligenta komponenten i kosmos, och i den sjufaldiga komposition som skisserats ovan är det i sinnet som den kosmiska planen finns nedlagd. Denna plan är överförd från en tidigare manifestationsperiod, under vilken den fördes ett stycke framåt mot sitt förverkligande. Det finns ingen gräns för planens vidareutvecklingsmöjligheter, ty det har aldrig funnits någon början på Det Absolutas periodiska manifestationer och de kommer aldrig att upphöra. Framträdandet ur Det Okända, såväl som tillbakadragandet däri, kommer ständigt att fortgå.

Varhelst en värld eller ett system av världar är under utveckling finns planen nedlagd i dess själ. Den drivande kraften utgår ur anden, och grundvalen är osynlig materia. Livet uppehåller alla former som behöver liv, och akashan är förbindelselänken mellan materian och anden-förnuftet.

Vid tillfällen när en värld eller en civilisation nått slutet på vissa stora cykler, har händelser utspelats som i historiska uppteckningar och folkliga traditioner beskrivs som naturomvälvningar. Det finns många hänvisningar på sådana naturomvälvningar. Judarna talar om sin syndafloed och babylonierna om sin. Vi finner dem i egyptiska papyrusurkunder och i den hinduiska kosmologin. Men de senare utgör inte blotta bekräftelser på den judiska traditionen. Alla hänvisar de till tidigare läror om och dunkla hågkomster av periodisk förstörelse och förnyelse. Den judiska berättelsen är bara ett litet fragment av vår tillvaros långa historia. Som framhålls i teosofin så finns det såväl mindre periodiska naturomvälvningar som en alltomfattande evolution och involution. Den Stora Andningen fortgår oavbrutet - utåt och inåt igen. När utandningen sker framträder ting, världar och människor. Vid inandningen återvänder allt till ursprungskällan.

Detta är Den Stora Varelsens vakna tillstånd och sömn, Brahmas dag och natt, urtypen för människans vakna tillstånd om dagen och sömn under natten, liksom för hennes försvinnande från scenen vid slutet av ett jordeliv och återkomst i nästa för att fortsätta sitt oavslutade arbete.

Världens verkliga ålder är ett mysterium för de västerländska forskarna, ty dessa har alltid varit ovilliga att hämta kunskap från de österländska folkens annaler. Ändå är det där som kunskapen om världens ålder finns tillgänglig. Men man sätter större värde på de gamla egyptiernas inskriptioner på stenblock och papyrus än på indiernas traditioner och urkunder. De gamla egyptierna är ju utdöda och efterlämnade inte någon auktoritativ uttolkning av de forntida lärorna som skulle kunna sårå vår fåfänga, medan indierna fortfarande finns kvar bland oss. Det skulle helt enkelt inte gå an att erkänna att dessa äger kunskap om världens och människans ålder som den västerländska kulturen inte kunnat skaffa sig.

Ända sedan Mindre Asiens och Europas okunniga teologer lyckades påtvinga Västerlandet den missförstådda mosaiska framställningen av jordens och människans skapelse, har omdömet svikit de lärdaste forskare så snart dessa vänt blicken mot en annan kronologi än den som där används. Men judarna bevarade bara delar av Egyptens visdom, dold i Moseböckernas texter, där den finns nedlagd i vad som kallas texternas kabbalistiska betydelse. Och de egyptiska själar som tog del i Cheopspyramidens uppförande och i Egyptens förvaltning, teologiska liv, vetenskap och civilisation har lämnat sin forna ras. Denna dog ut, och de forna egyptierna har återupptagit sitt arbete i Västerlandets nya raser, särskilt i dem som nu befolkar de amerikanska kontinenterna. Under Egyptens och Indiens tidiga epoker ägde ett ständigt utbyte rum länderna emellan. Enligt teosofisk uppfattning hyllade de samma tankesystem, men ödet ville att endast indierna skulle bevara de gamla lärorna och hålla dem levande bland folket. Jag kommer därför att använda mig av de indiska urkunderna och framlägga lärorna om Brahmas dagar och nätter, år och liv, varvid Brahma representerar universum och världarna.

Dessa läror strider mot den sedan länge rådande tolkningen av den mosaiska traditionen. Men de stämmer helt överens med Första Mosebokens hänsyftningar på andra och tidigare skapelser, liksom med den kabbalistiska tolkningen av de gammaltestamentliga verserna om Edoms konungar, som då representerar utvecklingsperioder före den som började med Adam. De stämmer också överens med den uppfattning som rådde bland några av de första kristna kyrkofäderna, när dessa inför sina bröder beskrev underbara tidigare världar och skapelser.

Brahmas dag sägs vara i ettusen år och hans natt lika länge. I bibeln finns en vers som säger att en dag är för Herren som tusen år, och tusen år som en dag. Versen har vanligen använts för att förhärliga Jehovas makt, men har en misstänkt likhet med den äldre läran om Brahmas dag och natt. Den skulle få större värde om den tolkades som en framställning av de manifesterade världarnas periodiska framträdande, där samma längd råder för de väldiga dagarna och nätterna.

Den jordiska dagen har [vid dagjämningspunkterna] en längd av bara tolv timmar. Men Brahmas dag består av fjorton tidsperioder, s k manvantaraer, vilka sammanlagt omfattar 4.320.000.000 jordiska år.

När en sådan dag gryr, startar inom vårt solsystem ett visst kosmiskt utvecklingsskede. Det tar då mellan en och två miljarder år att utveckla den första, ytterst eteriska materia och bereda vägen för de astrala formerna av mineral-, växt-, djur- och människorikena. Det andra - astrala - utvecklingssteget omfattar ungefär 300 miljoner år. Därefter följer utvecklingen av ännu grövre materia för att frambringa de påtagligt fysiska naturrikena, inklusive människosläktet. Den senare processen tar mer än en och en halv miljard år i anspråk. Den fas i mänsklighetens utveckling som nu pågår, startade för arton miljoner år sedan.

Detta utvecklingsförlopp är vad Herbert Spencer kallar det gradvisa framträdandet av det kända och heterogena ur det okända och homogena. Ty de egyptiska och indiska teosoferna godtog aldrig någon skapelse ur intet, utan framhöll ihärdigt den gradvisa utvecklingen av det heterogena och differentierade ur det homogena och odifferentierade. Inget förnuft kan fatta det oändliga och fullständigt okända, det som *är* och inte har någon början eller något slut, det som består vare sig det är differentierat eller försänkt i sig själv. Detta är den Gud om vilken bibeln säger att mörker råder kring hans boning.

Åt dessa indiska mått på världens och mänsklighetens ålder skrattar de västerländska orientalisterna, trots att de själva inte kan erbjuda något bättre och ständigt har olika åsikter sinsemellan. I sin översättning av Vishnu Purana kallar Wilson dem för fantasi. Men frimurarna borde veta bättre. I berättelsen om Salomos tempel, som

byggdes av heterogena material vilka förts samman från olika håll, och som byggdes utan att ljudet av verktyg hördes, kan de se överensstämmelsen med sina egyptiska och indiska bröders föreställningar. Ty med Salomos tempel menas människan, vars gestalt byggs upp och fulländas under ljudlös tystnad. Men materialet måste sökas, samlas ihop och formas i andra och avlägsna sfärer under de tysta perioder som tidigare nämnts. Människan kunde inte ha något kroppsligt tempel att leva i förrän "mästaren", som är den inre människan, hade funnit allt det behövliga materialet och därefter planenligt utarbetat de olika detaljer som fogades samman till den mänskliga byggnaden. Under den ofantliga tidsperiod som följde på hopsamlandet och forandet av den första, nästan oberörbara materia, var det därför mineral- och växtriken som besatt jorden medan den osynlige "mästaren" inifrån arbetade på människotempelns grundläggande. Det arbetet krävde tidsåldrar att utföra, eftersom naturen aldrig gör några språng. När så grunden var lagd och människotempel uppfört, tog det ytterligare tidsåldrar för alla dess tjänare, präster och rådgivare att lära sig sina åligganden, så att människan - "mästaren" - kunde använda templet för dess högsta och ädlaste syften.

Världens verkliga ålder är enligt teosofin nästan omöjlig att beräkna, medan människans ålder i hennes nuvarande gestalt är över arton miljoner år. Det som blev till den nuvarande människan är dock betydligt äldre än så, ty före mänsklighetens uppdelning i två kön tog människovarelse en den ena, än den andra gestalten, tills hon slutligen planenligt hade arbetat fram sin nuvarande gestalt med dess funktioner och förmögenheter. Hännyftningar på detta utvecklingsförlopp finner man i gamla skrifter, skrivna för de oinvigda, där det sägs att människan en gång i tiden var klotformig. Det var när förhållandena gynnade en sådan form, och dessa förhållanden ligger givetvis ännu längre tillbaka i tiden än arton miljoner år. När klotformen var rådande hade könen, som vi nu ser dem, ännu inte framträtt. Då fanns bara ett kön, eller om man så vill, inget kön alls.

Under tidsskedena före den nuvarande människans framträdande pågick utvecklingen av de olika förmögenheter som vi nu är i besittning av. Utvecklingsarbetet utfördes av egot - den verkliga människan - som gjorde sina erfarenheter i de oräkneliga och växlande tillstånd materia genomgick. Därvid följdes, liksom i nuvarande tidsskede, samma schema som för universums allmänna utveckling. Först utarbetades detaljerna i mycket eteriska, faktiskt metafysiska, tillvarosfärer. Därefter utarbetades samma detaljer på plan av eteriskt alltmer förtätad materia, tills de slutligen kunde ta form på vårt nuvarande plan av vad vi oriktigt kallar grov materia. Under dessa föregående stadier existerade våra sinnesförmögenheter som anlag eller idéer ända tills det astrala planet - det plan som ligger närmast det fysiska - hade uppnåtts. Då förtätades de till att bli de sinnen vi nu använder oss av med de yttre organens hjälp. Dessa yttre organ för syn, känsel, hörsel och smak betraktas ofta okunnigt och tanklöst som våra verkliga sinnesförmögenheter. Men ger man sig tid att tänka efter inser man att sinnena finns i vårt inre, och att de yttre organen bara tjänar som förmedlare mellan den synliga omgivningen och den verkliga iakttagaren inom oss. När så alla dessa olika förmögenheter blivit fullt utvecklade under den långsamma men säkra utvecklingsprocessen, framträder människan slutligen som en sjufaldig varelse, liksom universum och jorden är sjufaldiga. Var och en av människans sju väsenssidor härrör sig från en av de sju första stora fördelningarna, och var och en av dem står också i relation till en glob eller utvecklingsplats och till en ras inom vilken den utvecklingen genomfördes. Det är alltså viktigt att hålla den första sjufaldiga differentieringen i minnet, ty den ligger till grund för allt som följer. Liksom den kosmiska utvecklingen är sjufaldig har mänskligheten, som till sin konstitution är sjufaldig, sin utveckling på en sjufaldig jord. Denna kallas i teosofisk litteratur för den sjufaldiga planetkedjan, och är intimt förbunden med människans utveckling.

[Till 3. Jordkedjan](#)

[Till Titelsidan](#)

3. Jordkedjan

Teosofins framställning av jordens uppkomst och utveckling samt av människo-, djur- och andra monaders utveckling skiljer sig helt från våra nutida teorier. I vissa avseenden är de t o m dessas raka motsats. Men dagens teorier är långtifrån slutgiltiga och växlar med varje århundrade. Teosofins läror däremot består, ty de utgör helt enkelt en framställning av fakta i naturen. Detta enligt de äldre bröder som föranlett lärornas spridande på nytt och pekat på deras förekomst i forna tiders urkunder.

Enligt den allmänna översikt som gavs i föregående kapitel är jorden sjufaldig. Den är en levande varelse och inte bara en anhopning av grov materia. Och eftersom den är en sjufaldig varelse, måste det finnas sex andra glober som tillsammans med jordklotet rör sig i rymden. Denna formation av sju glober kallas jordkedjan eller planetkedjan.

Jordklotet uppfattas av människan som en separat glob, ty när hon är verksam på en av de sju globerna uppfattar hon den som separat och ser inte de andra sex. Detta är helt i överensstämmelse med människans egen sjufaldiga konstitution. Av denna kan hon bara se kroppen eftersom hon nu är verksam på jordklotet - den fjärde globen i jordkedjan - och kroppen representerar detta klot. De sju globerna utgör tillsammans en enda massa eller en stor glob, och alla genomtränger de varandra. Vi måste använda ordet "glob" eftersom den yttre gestalten är globformig eller sfärisk. Om man förlitar sig alltför mycket på den framställning som A P Sinnett ger i *De invigdes lära (Esoteric Buddhism)* kan man få uppfattningen att globerna inte genomtränger varandra, utan bara är förenade genom magnetiska kraftströmmar. Och man kan råka i samma villfarelse om man lägger alltför stor vikt vid de bilder som H P Blavatsky använder i *Den Hemliga Läran* för att illustrera systemet. Man måste uppmärksamma de förklaringar och varningar hon tillfogar. Ty både hon och hennes lärare säger att vår kedjas sju glober är *inmängda i varandra, men inte av samma substans*. Vi uppmanas att inte stödja oss på siffror och bilder, utan i stället söka fatta den metafysiska och andliga aspekten av läran. Från själva källan till Sinnetts bok har vi alltså uppgiften att globerna är förenade i *en* massa, men att de skiljer sig från varandra i substans, och att denna olikhet i substans hör samman med förändring av medvetandetillståndet.

Jordkedjan med sina sju glober är det direkta återförkroppsligandet av en äldre kedja med sju glober. Denna tidigare sjufald var månkedjan, av vars fjärde glob vår måne utgör den synliga återstoden. När denna väldiga varelse, bestående av månen och sex andra glober förenade i en massa, nådde slutet av sin tillvaro, dog den liksom alla varelser gör. Var och en av dess sju glober sände ut sin energi i rymden och gav sitt respektive slags liv eller vibrationer åt kosmisk materia, och helhetens kohesionskraft höll samman de sju energierna. Detta resulterade i frambringandet av den nuvarande jordkedjan med dess sju kraft- och utvecklingscentra, samlade i en enda massa. Eftersom månen var månkedjans fjärde glob, befinner den sig på samma varseblivningsplan som jordklotet. Och då vårt medvetande i stort sett nu är begränsat till detta, kan vi bara se en av de äldre globerna - vår måne. När vårt medvetande en gång blir verksamt på någon av de andra sex globerna i jordkedjan, kommer vi att se den globens gamla döda kropp som måne medan vår nuvarande måne blir osynlig för oss. Venus, Mars, Merkurius och övriga synliga planeter är fjärdeplansglober, och därför synliga för oss. De övriga sex energi- och medvetandecentra i deras respektive kedjor ser vi dock inte. Ett försök att illustrera detta med en bild skulle misslyckas, eftersom bilder bara är tvådimensionella.

Den ström eller mängd av egon som utvecklas på jordkedjans sju glober är begränsad till antalet, fast antalet är oerhört stort. Visserligen är universum gränslöst, men överallt där manifestation och utveckling tagit sin början har gränser ändå satts för manifestationens utsträckning och för antalet däri inbegripna egon. Alla de monader som nu utvecklas på jordkedjan kommer från månkedjan. I *De invigdes lära* kallas denna samling egon för "livsvåg" i betydelsen ström av monader. Denna "våg" nådde likt en invasionsarmé den planetariska massa som för vårt medvetande representeras av vårt jordklot, och började sin utveckling på glob A. Den första skaran av egon började på glob A och genomgick där en lång utveckling i kroppar som lämpade sig för då rådande materielltillstånd. Därefter övergick den till glob B, och fortsatte så genom alla de sju medvetandetillstånd som här blivit kallade glober. När den första skaran lämnade glob A, strömmade andra egon in och följde samma kurs, och med tiden rörde sig på så sätt hela armén av egon i regelbunden ordning runt den sjufaldiga banan.

Detta kretslopp pågick i fyra varv runt hela kedjan [det fjärde varvet pågår fortfarande], och då hade hela

strömmen av egon anlönt från den gamla månkedjan. Därför tillkom inga fler efter mitten av det fjärde varvet. Samma kretslopp äger rum för samtliga, vid olika tidpunkter anlända, skaror. Det fortgår i sju hela varv, sju runder, genom alla de sju planetariska medvetandecentrerna. När alla sju runderna slutförts, kommer just den grad av fullkomning att ha uppnåtts som är möjlig under den långa tidsperioden. Då kommer denna kedja eller massa av "glober" att dö och i sin tur ge upphov till en ny kedja.

Var och en av globerna används planenligt till att utveckla sju människoraser med sinnen, förmögenheter och krafter som lämpar sig för globens materielltillstånd. Härvid är erfarenheterna från hela serien av glober nödvändiga för att uppnå en fullbordad utveckling. Därför genomlöper vi runder och rotraser. En rund är kretsloppet genom de sju centrerna för planetariskt medvetande, och rotraserna är rasernas speciella utveckling på ett av dessa sju centra. På varje glob framträder sju raser, men summan av de fyrtionio raserna utgör endast sju huvudraser. Ty det speciella sjutalet raser på varje glob eller planetariskt centrum bildar egentligen en ras med sju olika komponenter eller särdrag vad gäller verksamhet och förmåga.

Eftersom ingen ras på någon glob kan fullkomnas i ett svep, måste utvecklingen ske långsamt och enligt naturens egen ordning. Denna tillåter inga språng och därför måste underraser utvecklas, den ena efter den andra, tills en fullkomnad rotras har bildats, som därefter sänder ut sina sidokott medan den avtynar och bereder väg för framträdandet av nästa rotras.

En belysning av detta förlopp har vi i den utsaga i läroarna som säger att nästa rotras, den sjätte, kommer att framträda på de två amerikanska kontinenterna. Där är jordens alla folkslag nu inbegripna i en stor sammansmältningprocess ur vilken en högt utvecklad underras kommer att växa fram. Denna kommer på liknande sätt att följas av andra underraser, ända tills den nya rotrasen är färdigbildad.

Mellan slutet av varje huvudras och början av en ny inträder en period av vila vad globen beträffar. Ty då lämnar strömmen av mänskliga egon globen, och övergår till en annan av kedjans glober för att där fortsätta utvecklingen av sina egenskaper och förmögenheter. När den sjunde och sista huvudrasen framträtt och nått sin fulla utveckling, inträder en stor upplösning liknande den som föregick jordkedjans födelse. Världen försvinner i synligt måtto, och för det mänskliga örat råder djup tystnad. Detta sägs vara grunden till föreställningarna om att världen skall förgås, att en domens dag förestår, och att jorden härjats av eld och syndafloder.

Ser vi närmare på utvecklingsförloppet på jordklotet, så börjar strömmen av monader med att bearbeta materiamassan i vad som kallas dess elementala tillstånd, då allt är gas- eller eldartat. Ty den uråldriga och sanna läran säger att ingen utveckling är möjlig utan monaden som livgivande förmedlare. Under detta första stadium finns varken växter eller djur. Därpå följer mineralstadiet då hela massan hårdnar, med monaderna fängslade i den. Sedan framträder de första monaderna i växtformer som de själva konstruerar. Fortfarande finns dock inga djur. I nästa skede höjer sig den första gruppen monader ur växtriket och frambringar djuren och därefter den mänskliga astrala modellkroppen. Det finns då mineraler, växter, djur och blivande människor, medan övriga monadgrupper fortfarande utvecklas i de lägre naturrikerna. Efter mitten av den fjärde runden uppnår inga fler monader det mänskliga stadiet, och kommer inte att uppnå det förrän en ny planetkedja genom återfödelse av vår nuvarande har bildats. Detta är i stora drag det hittillsvarande utvecklingsförloppet. Många detaljer har dock utelämnats. I en av runderna t ex, framträder människan före djuren. Den omständigheten behöver dock inte skapa någon förvirring.

Samma förlopp kan också beskrivas på följande sätt: I det kosmiska medvetandet uppstår först den plan efter vilken den astrala modellen eller grundformen bildas. När denna är färdig genomgår materian en förtättningsprocess ända fram till mitten av den fjärde runden. Därefter - och detta är vad som förestår oss - förändligas hela massan och når fullt medvetande, och hela serien av glober lyfts upp till ett högre utvecklingsplan. Under förtättningsprocessen sker en förändring beträffande tiden för människans framträdande. Om detta säger våra lärare dock bara att "planen förändras med den andra runden, men vad förändringen innebär kommer inte att meddelas i denna generation". Därför kan jag inte bringa klarhet i frågan. Men det råder inget tvivel om att sju huvudraser skall utvecklas här på denna planet, och att samtliga raser måste göra sju runder genom hela serien av sju glober.

Människosläktet var inte redan från början delat i två kön. Vi var först könlösa men blev sedan tvåkönade (hermafroditer), för att slutligen uppdelas i män och kvinnor. Denna uppdelning i två kön ägde rum för drygt

arton miljoner år sedan. Därför lärdes det i forntidens filosofiska skolor att mänskligheten är drygt arton miljoner år gammal.

[Till 4. Människans sjufaldiga konstitution](#)

[Till Titelsidan](#)

4. Människans sjufaldiga konstitution

Inom kristenheten föreligger det två uppfattningar om människans natur. Den ena utgörs av själva kyrkoläran, den andra av allmänhetens vanliga föreställning om denna lära. I och för sig hålls kyrkoläran inte på något sätt hemlig, men framförs så sällan i förkunnelsen att den är nästan okänd för folk i allmänhet. Den vanliga föreställningen är därför att människan har en kropp och en själ, och därmed punkt. Man försöker knappast ta reda på vad själen är, och om det är själen som utgör den verkliga människan. Inte heller undersöker man om den har några egna förmågheter, och prästerna å sin sida nöjer sig vanligen med att tala om dess frälsning respektive fördömelse. Genom att själen betraktas som någonting separat som kan förloras, har folk fått för sig att människan inte *är* sin själ. Härav kommer vår materialistiska tendens att ägna kroppen större uppmärksamhet än själen, som man vanligen väntar med att bry sig om tills döden närmar sig. Men när den sanna läran blir känd, kommer man att inse att omsorgen om själen - som är jaget - är en så angelägen uppgift att den kräver dagliga insatser, insatser som inte kan uppskjutas utan allvarliga skador på såväl kroppen som själen själv.

Enligt Paulus, på vilken kristendomens dogmer faktiskt vilar, består människan av kropp, själ och ande. Detta är den trefaldiga konstitution som teologerna tror på men inte gärna talar om, eftersom det skulle kunna leda till återupplivandet av synsätt, som visserligen en gång i tiden var renläriga men nu anses kätterska. Ty genom att placera själen mellan kroppen och anden ställer vi frågan om själens ansvar på sin spets, eftersom kroppen ju inte kan hållas ansvarig. Och vill vi då göra själen ansvarig för människans gärningar, måste vi anta att den har förmågheter och funktioner. Detta leder i sin tur vidare till antagandet att själen kan vara både förnuftig och oförnuftig, och därifrån är det inte långt till det teosofiska synsättet. I själva verket rymmer trefalden kropp-själ-ande den teosofiska uppdelningen av människan i sju väsenssidor, ty de fyra väsenssidor som saknas i trefalden kan tillskrivas kroppens och själens förmågheter och funktioner. Att människan är en sjufaldig och inte endast en tvåfaldig varelse, var den allmänt förkunnade läran i forna tider. Men liksom en del andra filosofiska läror drogs den efterhand tillbaka när sederna i östra Europa började urarta, och försvann ur sikte innan materialismen med sin följeslagare skepticismen vann herravälde över människorna. När läran dragits tillbaka, återstod för kristenheten den nuvarande dogmen om kropp, själ och ande. Skälet till lärans tillbakadragande - och dess återupplivande i vår tid - ges av H P Blavatsky i *Den Hemliga Läran*. Som svar på invändningen "vi förstår inte hur det skulle kunna ligga någon fara i att uppenbara en så rent filosofisk lära som den om planetkedjornas evolution" säger hon:

Faran var denna: läror som den om planetkedjan eller om de sju raserna ger omedelbart en ledtråd till människans sjufaldiga konstitution, ty var och en av människans principer står i relation till ett plan, en planet och en ras. Och de mänskliga principerna är på varje plan relaterade till sjufaldiga ockulta krafter, av vilka de som verkar på de högre planen är oerhört mäktiga. Således ger varje sjudelning genast en ledtråd till mäktiga ockulta krafter, vilkas missbruk skulle förorsaka mänskligheten mycket ont. Ledtråden är kanske inte någon ledtråd för nutidens människor, särskilt inte för västerlänningarna, som skyddas av själva sin förblindelse och sin materialistiska misstro mot allt vad ockultism heter. Men den hade under den kristna tideräkningens första sekler varit en faktisk ledtråd för dåtidens människor, som var fullt övertygade om ockultismens verklighet och som hade gått in i en cykel av förfall, vilken gjorde dem benägna att missbruka ockulta förmågheter och utöva trolldom av värsta slag (*Den Hemliga Läran* I, s 19).

A P Sinnett, under en tid regeringstjänsteman i Indien, var den förste som i det nittonde århundradet beskrev människans verkliga natur. Detta gjorde han i *Esoteric Buddhism*, en bok vars innehåll grundar sig på den undervisning han genom H P Blavatskys förmedling fick direkt från de invigdas loge. Med framställningen av den gamla läran i västerländsk språkdräkt gjorde Sinnett sin samtid en stor tjänst, och boken blev till god hjälp i det teosofiska arbetet. Hans indelning av människan var följande:

Kroppen eller *rupa*
Livsenergin eller *prana-jiva*
Astralkroppen eller *linga-sharira*
Den animala själen eller *kamarupa*
Den mänskliga själen eller *manas*
Den andliga själen eller *buddhi*

De kursiverade orden är sanskritbenämningar. Indelningen är fortfarande användbar, men kan och har också modifierats. Det går t ex bra att placera astralkroppen som nummer två i stället för tre i ordningen. Indelningen av människan i sju väsenssidor eller principer inger omedelbart en föreställning om henne som klart skiljer sig från den föreställning som framkallas av det vaga uttrycket "kropp och själ". Den är dessutom en utmaning mot den materialistiska uppfattningen att själen är en produkt av hjärnan - en del av kroppen. Läran om människans sju principer är inte ny. Den har alltid varit känd i en eller annan form, inte bara av indierna utan också av många européer. Men den har inte förrän nu framställts med sin anknytning till den sjufaldiga kedja av glober där människans utveckling försiggår. Den franske abbén Eliphas Levi skrev om astralvärlden och astralkroppen, men hade uppenbarligen ingen kännedom om lärans övriga delar. Och fastän indierna hade de övriga begreppen i sitt språk och sin filosofi, använde de inte en sjufaldig indelning. De nöjde sig vanligen med en fyrfaldig sådan, och hemlighöll (om de kände till den) läran om planetkedjan. En lärd indier, Subba Row, försäkrade att indierna hade kunskap om en sjufaldig indelning, men att denna inte blivit och inte heller skulle bli offentliggjord.

Om vi betraktar människans principer ur en viss synvinkel, kan vi säga att hon till sin lägre konstitution är en sammansatt varelse, medan hon till sin högre är en enhet. Denna enhet, hennes odödliga varelse, som består av ande, andlig urskillningsförmåga och självmedvetet sinne (atman-buddhi-manas på sanskrit), behöver fyra lägre dödliga instrument eller vehikler genom vilka den kan verka i materian och samla erfarenheter av jordiskt liv. Atman är alltså ande, buddhi är intelligens i dess högsta form, den urskiljande och bedömande förmågan, och manas är vårt självmedvetna tänkande sinne. Denna trefaldiga enhet är den verkliga människan, och läran om densamma är utan tvivel ursprunget till den teologiska läran om Faderns, Sonens och Den Heliga Andes treenighet. De fyra lägre instrumenten eller vehiklerna står till höger i följande uppställning:

Atman	Känslorna och begären
Buddhi	Livsprincipen
Manas	Astralkroppen
	Den fysiska kroppen

De fyra lägre materiella principerna är tillfälliga och förgängliga, både individuellt och som sammanhållen fyrfald. När stunden för deras separation kommer, kan sammanhållningen inte längre upprätthållas och den fysiska kroppen dör. De atomer av vilka de fyra principerna är uppbyggda börjar skiljas åt, och när fyrfalden därigenom faller isär kan den inte längre tjäna som verktyg för den verkliga människan. Detta säger vi vara döden, men det är ingen död för den verkliga människan, ty hon är odödlig och bestående. Den verkliga människan kallas därför för triaden eller den oförstörbara treenigheten, medan de övriga principerna kallas för den dödliga fyrfalden.

Fyrfalden eller den lägre människan är produkten av kosmiska och fysiska lagar jämte materia. Liksom andra fysiska ting har den under tidsåldrar utvecklats ur kosmisk materia, och är därför underkastad de fysiska, fysiologiska och psykiska lagar som styr människosläktet såsom helhet. Detta gör att dess livslängd kan beräknas, liksom man kan beräkna hållfastheten hos metalldelarna i en brokonstruktion. Livslängden hos en gestalt, sammansatt av dessa fyra principer, begränsas av lagarna för den utvecklingsperiod i vilken den lever. För närvarande är livslängden normalt sjuttio till etthundra år, även om den kan vara längre. Historien ger exempel på människor som blivit tvåhundra år gamla, och med kunskap om naturens ockulta lagar kan livslängden utsträckas till inemot fyrahundra år.

I den synliga delen av vår fyrfald har vi hjärna, nerver, blod, ben, lymfa, muskler, sinnes- och rörelseorgan, hud, och i den osynliga delen har vi astralkropp, känslor och begär, livsprincip (kallad prana och jiva). Den synliga delen av vår gestalt innefattar alltså en osynlig, även den materiell och förgänglig. Men eftersom folk i allmänhet tagit för vana att bara hålla sådant som kan ses med de fysiska ögonen för verkligt, betraktar man inte den osynliga delen som vare sig verklig eller materiell. Därvid glömmer man dock att giftiga gaser t ex, kan vara osynliga fast de är nog så verkliga och materiella, och att vattenångan i lufthavet är osynlig tills den kondenseras till dimma och regn.

Låt mig så repetera innan jag går närmare in på ämnet: Den verkliga människan är treenigheten atman-buddhi-manas, eller ande och sinne. Denna treenighet begagnar sig av vissa mellanhänder för att komma i kontakt med

naturen och därigenom lära känna sig själv. Dessa mellanhänder är de fyra lägre principerna, som var och en är instrumentet för erhållandet av upplevelser på dess eget verksamhetsområde. Kroppen är den lägsta, den mest förgängliga och minst viktiga av dem. Ty när vi betraktar kroppen uppifrån det högre jaget, kan vi konstatera att alla dess organ i sig själva är meningslösa och oanvändbara om den verkliga människan inte är närvarande. Synen, hörseln, känseln, smaken och lukten har inte sitt säte i kroppen utan i den inre osynliga människan. De verkliga sinnesorganen finns i astralkroppen, och de fysiska organen är bara yttre mekaniska förbindelselänkar mellan dem och den fysiska naturen.

[Till 5. Kroppen och astralkroppen](#)

[Till Titelsidan](#)

5. Kroppen och astralkroppen

Kroppen som ett aggregat av kött, ben, muskler, nerver, hjärnsubstans, galla, slem, blod och hud är för många människor det främsta föremålet för deras omtanke. De har gjort kroppen till sin gud, ty de identifierar sig med kroppen och menar bara den när de säger "jag". Lämnad åt sig själv förnimmer kroppen dock ingenting och handlar rent reflexbetingat och automatiskt. Detta kan man se på en människa som sover. Då intar kroppen ställningar och gör rörelser som är den vakna människan främmande. Kroppen liknar jorden i det avseendet att den är uppbyggd av ett oräkneligt antal "småliv". Vart och ett av dessa är förnimmade. Där finns bl a mikroorganismer av olika slag, vilka i sin tur är uppbyggda av ännu mindre småliv. Dessa småliv är inte kroppens celler, utan bygger upp cellerna inom dessas manifestationsgränser. Smålivet befinner sig ständigt i en virvlande rörelse överallt i kroppen, såväl på skenbart tomma ställen som i partierna av kött, hinnor, ben och blod etc. De återfinns t o m på ett avsevärt avstånd utanför kroppens gränser.

Ett av den fysiska tillvarons mysterier döljer sig i dessa småliv. Deras verksamhet, som betingas av livsenergin (kallad prana och jiva), ger förklaring till såväl den aktiva tillvaron som den fysiska döden. Smålivet är av två slag, upprätthållare och nedbrytare, och dessa båda grupper strider med varandra från människans födelse ända tills nedbrytarna avgår med segern. Det är livsenergin själv som avgör striden, ty det är livet som dödar. Detta låter som en irrlära, men i den teosofiska filosofin anses det som ett faktum. Där anses att ett barn lever därför att dess friska organ är i stånd att absorbera den livsenergi som det överallt omges av, och att den överväldigande kraften i livsflödet får barnet att falla i sömn varje dag därför att upprätthållarna i dess unga kropp ännu inte övermannats av nedbrytarna. Man somnar för att under sömnen återställa den jämvikt som störts under vakentillståndet. Under sömnen absorberar vi den inströmmande livsenergin utan motstånd, medan vi däremot bjuder motstånd när vi är vakna. Men eftersom livsenergin omger oss som ett hav i vilket vi simmar, är vår förmåga att motstå den begränsad. Vid uppvaknandet råder jämvikt mellan livsenergin och våra organ, men när vi somnar är vi mer fyllda av liv än på morgonen. Livsenergin har mattat ut oss, och en dag skall den slutligen döda vår kropp. Ty en strid, där hela solsystemets livskraft mäter sig med motståndsförmågan hos en liten människokropp, kan inte fortgå i oändlighet.

Kroppen är enligt teosofin den mest förgängliga, föränderliga och illusoriska av människans principer. Den befinner sig i kontinuerlig förändring. Varje del av den är i rörelse, och den är trots sin påtaglighet aldrig något färdigt och avslutat. I forna tider visste man detta och utarbetade en lära kallad *nitya pralaya*, läran om de materiella tingens kontinuerliga förändring, läran om den kontinuerliga nedbrytningen. Även vetenskapen är inne på samma linje och säger att kroppen vart sjunde år har genomgått en fullständig förändring och förnyelse. Vid slutet av sin första sjuårsperiod är den inte samma kropp som vid födelsen, och innan den dör kan den ha förnyats sju gånger eller mer. Ändå behåller den livet igenom sin mänskliga form, och från mogen ålder till sin död företer den samma individuella utseende. Detta är ett mysterium som vetenskapen inte förklarar. Det har att göra med cellerna och med det sätt på vilket den mänskliga formen bibehålls.

Vad är då en cell? Det är den gestalt inom vilken de fysiska atomerna - bildade av "småliv" - ordnar sig. Eftersom vi vet att fysiska molekyler hela tiden lämnar kroppen, måste sådana varje ögonblick lämna cellerna. Därför finns det ingen fysisk cell utan bara dess ideella gränser och allmänna form. Molekylerna inordnar sig i cellen i enlighet med naturlagarna, för att nästan omedelbart lämna den igen och ge plats åt andra atomer. Och på samma sätt förhåller det sig med jorden och hela solsystemet, ja med alla materiella ting, även om förloppet där är långsammare. De befinner sig alla i ständig rörelse och förändring. Detta vet vi nu, liksom man redan visste det i gamla tider, och denna kunskap ger oss förklaringen till klärvoajans, kläraudians, telepati och tankeläsning. Den hjälper oss också att se hur illusorisk och ofullkomlig vår kropp är.

I stället för att så övergå till att tala om astralkroppen (lingasharira), som strängt taget är människans andra princip i ordningen, skall vi behandla livsenergin (prana och jiva), eftersom uttrycken för liv lättare kan iakttagas i den fysiska kroppen.

Livet är inte resultatet av organens verksamhet, och inte heller upphör det när kroppen upplöses. Livet är en allting genomträngande princip. Det är en atmosfär i vilken jorden svävar. Det genomtränger jordklotet och alla dess varelser och ting. Det verkar oavbrutet inom och omkring oss, det pulserar ständigt mot och genom oss. När

vi befinner oss i en kropp, använder vi oss av ett redskap som är mer specialiserat än något annat att handskas med prana och jiva. Som ord betraktat betyder prana "andning", och eftersom andningen är nödvändig för livets upprätthållande i det mänskliga maskineriet, är prana ett bra ord. Jiva betyder "liv" och används också som beteckning för den levande själen, ty allt liv härleder sig från det högsta livet självt. Jiva har därför en allmän betydelse, medan prana har en mer speciell. Man kan inte säga att en människa är försedd med ett visst mått av denna livsenergi som återvänder till sin källa när kroppen förbränns, utan snarare att livsenergin påverkar all materia som finns inom dess verkningsfält. Vi tillgodogör oss den när vi lever, och vare sig vi lever eller inte så äger den bestånd. Under vårt liv finns den i våra organ och upprätthåller dem, och efter vår död finns den i de otaliga varelser som uppkommer ur vår förgängelse. Vi kan lika lite tillintetgöra denna livsenergi som vi kan förinta luften där fåglarna svävar, och liksom luften fyller den allt rum på vår planet. Ingenstans kan vi därför gå miste om dess välsignelse, och inte heller undgå att slutligen duka under för dess förgörande styrka. Men för att kunna inverka på vår fysiska kropp behöver prana ett vehikel eller redskap, och detta vehikel är astralkroppen.

Astralkroppen är känd under många benämningar. Den bästa är *linga-sharira*, som betyder modellkropp. Andra benämningar är eterisk dubblett, vålnad, spöke, gengångare, förnuftlös själ, animal själ, *bhuta* (ett sanskritord), elementar, djävul och demon. Några av dem betecknar en astralkropp som genom döden blivit skild från den fysiska kroppen. *Bhuta*, elementar och djävul är nästan synonyma. Med *bhuta* menar indierna astralkroppen när den genom döden blivit skild från kroppen och medvetandet. Den har då inte längre något samvete, och anses därför vara en djävul. Om vi gör oss av med den gamla föreställningen att en djävul är en från himlen fallen ängel kommer indierna här sanningen nära, ty deras kroppsliga djävul är en jordisk produkt.

Man kan tycka att termen astralkropp är olämplig i det här sammanhanget, och detta är i viss mån sant, men måste ses mot bakgrunden av de västerländska språkens natur och uppkomst. De krigande och handelsidkande västerlänningarna har inte brytt sig om att bilda ord för den osynliga människans många förmögenheter och organ. Och eftersom deras filosofer inte erkänt förekomsten av dessa inre organ, så finns det heller inte några lämpliga termer för dem. Ordet astralkropp som benämning för den inre kroppen är därför det enda användbara. Ordet kommer sanningen ganska nära, ty approximativt kan man säga att astralkroppens materia utgörs av kosmisk materia eller stjärnmateria. Det gamla sanskritordet *linga-sharira*, modellkropp, är dock en perfekt term, ty astralkroppen är förebilden eller modellen för den fysiska kroppen. Benämningen eterisk kropp är inte så lämplig, eftersom eterisk kan ge intryck av att denna kropp bildas senare än den fysiska, fastän det i verkligheten är tvärtom.

Astralkroppen är i jämförelse med den fysiska kroppen uppbyggd av mycket subtil materia, och är mycket motståndskraftig mot förändringar. Den förändras därför obetydligt under ett jordeliv, medan den fysiska kroppen förändras varje ögonblick. Den är dessutom elastisk och kan sträckas ut till betydande avstånd. Den är flexibel, plastisk, stark, och kan sträckas ut. Dess materia är väsentligen elektrisk och magnetisk, och är av samma slag som den materia hela världen bestod av i det avlägsna förflutna när utvecklingsförloppet ännu inte hade nått det stadium då människan fick en fysisk kropp. Men den är inte rå och obearbetad. Den har genomgått en lång serie förädlingsprocesser, och har nått en mycket högre grad av förfining än den grova fysiska materia som vi kan se och ta på.

Astralkroppen är modell för den fysiska kroppen, och alla naturriken har sådana modeller. Liksom människan har mineralet, växten och djuret sin astrala modellkropp, och här har vi förklaringen till att varje slags frö bara frambringar ett visst slags växt och att alla varelsers avkomma liknar sitt upphov. Biologerna vet att allt i naturen reproducerar sig på det artbundna sättet, men kan inte förklara varför det är så. De kan inte säga varför ekollonet alltid frambringar en ek, bara att ingen någonsin sett något annat. I forntidens skolor var den sanna läran dock känd, och har nu ännu en gång förkunnats för Västerlandet genom H P Blavatskys ansträngningar och av dem som inspirerats av hennes verk.

Denna lära säger att naturrikena under jordens tidiga utvecklingsskede först existerade i former som kan kallas skissartade eller idémässiga utkast. Därefter började den astrala materian att med hjälp av livsprincipen anrika dessa utkast, tills människans astrala gestalt efter tidsåldrars utvecklingsarbete var färdig. Denna gestalt var den första som människan hade, och till den gestalten kan man knyta allegorin om hennes tillstånd i Edens lustgård. Efter ytterligare en lång utvecklingsperiod, under vilken människan steg ännu längre ned i materian, iklädde sig den astrala gestalten slutligen en "klädnad av skinn", och vår nuvarande fysiska kropp var ett faktum. Här har vi förklaringen till den vers i Första Moseboken som säger att Gud gjorde kläder av skinn åt Adam och Eva. Detta

var det sista skedet av andens nedstigande i materian. Sedan dess strävar den inre människan att höja hela massan av fysisk substans till en högre livsnivå, och att förändra den så att den blir i stånd att göra ytterligare framsteg under de utvecklingsperioder som kommer.

Därför är astralkroppen - den modell efter vilken barnet tar gestalt och växer i moderslivet - nu fulländad till formen redan innan barnet föds. Det är efter astralkroppen som molekylerna ordnar sig tills barnet är fullgånget. Det är närvaron av denna modell som ger förklaringen till att fostret får sin mänskliga form och till att dess ögon tillväxer inifrån ut, liksom till många andra av de embryologiska mysterier som läkarvetenskapen kan beskriva men inte förklara. Den ger också förklaringen till att barnets utveckling i moderslivet påverkas av moderns psyke, något som ibland förnekas av läkarna, men som är välbekant för dem som brytt sig om att undersöka saken. Ty den framväxande fysiska kroppen lyder sin astrala modell, och denna är psykiskt och fysiskt förbunden med moderns föreställningsförmåga. Om modern på grund av rädsla eller något annat skapar sig en stark föreställningsbild, tar astralmodellen därför intryck av denna. När ett barn föds utan det ena benet, kan detta alltså bero på att fantasi och stark sinnesrörelse hos modern fått det astrala benet att snöras av eller förtvina, så att den fysiska materian inte haft någon modell att bilda benet efter. Vi har också de fall då personer som fått ett ben eller ett finger amputerat känner sig ha detta kvar, beroende på att den astrala kroppsdelens inte tagit skada av operationen. Ty varken kniv eller syra skadar den astrala modellen. Däremot kan fantasi och sinnesrörelse under de första stadierna av dess tillväxt påverka den lika kraftfullt som syra och skarpslipat stål påverkar den fysiska kroppen.

Hos vanliga människor, som inte fötts med eller tränat upp förmågan, kan astralkroppen inte avlägsna sig mer än några decimeter från den fysiska. Astralkroppen utgör en del av den fysiska kroppen, upprätthåller den och är inblandad i den. Men det finns alltså personer som på grund av träning i tidigare jordeliv föds med förmågan att omedvetet sända ut sin astralkropp. Denna kategori omfattar medier, vissa visionärer, hysteriker och kataleptiker. Därtill har vi de personer som genom långvarig och starkt disciplinerad träning - en träning som även omfattar de etiska och mentala sidorna av människonaturen och vida överstiger vanliga människors förmåga - har lärt sig bruka astralkroppen efter behag. Dessa har frigjort sig från föreställningen att den fysiska kroppen är en stabil del av deras varelse, och har dessutom förvärvat kunskap om de kemiska och elektriska lagar som verkar i astralmaterian. I deras fall är utsändandet av astralkroppen en medveten och på kunskap grundad viljeakt. Vid omedvetet utsändande däremot, kan aktören viljemässigt varken åstadkomma eller förhindra detsamma, och inte heller undvika de faror som är förbundna med bruket av kvalificerade förmögenheter.

I astralkroppen finns de verkliga organen för de yttre sinnen. Den är sätet för synen, hörseln, lukten och känslan. Den har sitt eget fullständiga nervsystem och sitt eget ådernät för transporten av det astrala fluidum, som för astralkroppen är vad blodet är för den fysiska. Den är den verkliga personliga människan. I astralkroppen befinner sig den undermedvetna varseblivningsförmågan och det latent minne som hypnotisörerna sysslar med och förbryllas av. När kroppen dör frigörs den astrala människan, och eftersom den odödliga människan (treenigheten) då övergår till ett annat tillstånd, blir den astrala ett kvarvarande skal som behöver tid för att upplösas. Skalet bevarar minnena från det liv människan genomlevt, och kan därför automatiskt återge vad hon visste, sade, tänkte och såg. Skalet stannar i närheten av den övergivna fysiska kroppen nästan ända tills denna är fullständigt upplöst, ty skalet har sin egen dödsprocess att genomgå. Det kan under vissa betingelser bli synligt. Skalet är de spiritualistiska seansernas spöke, och utges där för att vara den avlidnes verkliga ande. Attraherad av mediets och seansdeltagarnas tankar fladdrar det omkring i seansrummet, för att slutligen väckas till skenbart liv av en samling elementala krafter och av mediets eller någon annan närvarande medial persons aktiva astralkropp. Som från ett fotografi reflekteras nu från det astrala skalet till mediets hjärna alla de vittnesbörd, som spiritualisterna menar vara bekräftelser på den avlidne vännens eller släktingens identitet. Dessa vittnesbörd betraktas som bevis på att den avlidnes ande är närvarande, eftersom varken mediet eller seansdeltagarna har kunskap om de lagar som styr deras egen natur, och inte heller vet någonting om den astrala materians och den astrala människans konstitution, förmögenheter och verksamhetssätt.

Teosofin förnekar inte de fenomen som förekommer under spiritualistiska seanser, men ger dem en förklaring som helt avviker från spiritualisternas egen. Att "andarna" själva inte kommit med någon logisk vetenskaplig förklaring till de fenomen man tillskriver dem, stöder uppfattningen att de inte har någon kunskap att meddela. De kan bara framkalla en del fenomen, inte analysera dem och dra slutsatser om dem. Ty detta kräver en tränad hjärna, styrd av den levande trefalden ande-själ-sinne.

En spiritualistisk företeelse av speciellt slag är framträdandet av vad som kallas en "materialiserad ande". Till detta fenomen finns tre möjliga förklaringar: (a) Det levande mediets astralkropp frigör sig från sin fysiska kropp och antar den s k andens form. Ty en av den astrala materians egenskaper är att kunna återge en bild som osynlig finns i etern. (b) Den avlidnes astrala skal, som inte innehåller den avlidnes ande och samvete, blir synligt och berörbart genom att luftens och eterns tillstånd är sådant att det förändrar vibrationerna hos skalets molekyler. Att skalet också får täthet och vikt har sin speciella förklaring. (c) En osynlig anhopning av elektrisk och magnetisk materia dras samman, och i den återspeglas ur astralljuset bilden av den person man vill se, vare sig denne är död eller levande. Bilden tas felaktigt för den ifrågavarande personens "ande", och fenomenet har av H P Blavatsky helt riktigt kallats för ett psykologiskt bedrägeri.

Avslutningsvis skall sägas att astralkroppen ger förklaringen till nästan alla de märkliga psykiska företeelser som förekommer i genuina mediala sammanhang, och också i vårt vanliga liv. Den visar oss vad ett spöke kan vara för någonting, liksom de betingelser under vilka ett spöke kan ses. Därför sårar den vetenskaplige tvivlaren inte vårt sunda förnuft när han påstår att vi inte har sett det vi vet oss ha sett. Med sin förklaring av spökfenomenen röjer astralkroppen undan en hel del vidskepelse och spökrädsla. Dessutom visar den ju hur förflyttandet av föremål utan fysisk beröring kan gå till. Den kan ju sträcka ut en hand utanför den fysiska kroppen och gripa tag i ett föremål, och t ex dra detta till sig. När man sett denna förmåga demonstreras, skrattar man inte längre åt påståendet att indiska yogier kan få kaffekoppar att sväva i luften och avlägsna föremål att närma sig av sig själva. Astralkroppen och astralljuset ger också förklaringen till alla fall av klärvoajans och kläraudians. Det är med de astrala organen som vi ser och hör, och eftersom atomerna i all fysisk materia är i ständigt rörelse hindrar de inte det astrala seendet och hörandet. Dessa förmögenheter når därför lika långt som astralljuset eller den astrala materian sträcker sig runt och ut från jorden. Detta förklarar varför den ryktbare klärvoajanten Swedenborg kunde se hus brinna i Stockholm fast han befann sig i en stad långt därifrån, och varför våra dagars klärvoajanter kan se på avstånd.

[Till 6. Kama - begär](#)

[Till Titelsidan](#)

6. Kama - begär

Åt den fjärde principen i människans konstitution gav A P Sinnett benämningen *kamarupa*. *Kama* betyder begär och *rupa* kropp, och Sinnett valde dessa sanskritord för att förmedla idén om den fjärde principen som "känslornas och begärens aggregat eller kropp". På så sätt uppkom det sammansatta ordet *kamarupa*. Jag skall tala om denna princip såsom känslor och begär, eftersom de två orden exakt svarar mot dess natur. Därmed markerar jag också den skillnad som finns mellan Västerlandets psykologi och filosofi och Österlandets. I Västerlandet säger man att människan har intellekt, vilja och känslor, men man anger inte om hennes känslor och begär bildar en princip för sig eller om de helt enkelt bara hör kroppen till. De flesta människor anser dem faktiskt vara resultatet av köttsliga inflytelser, och kallar dem ofta för "köttets lustar" och dylikt.

Men det är inte kroppen som framkallar känslorna och begären, utan tvärtom dessa som förorsakar kroppens tillblivelse. Det är känslor och begär som fick oss att födas, och som gång på gång får oss att födas igen i kroppar av något slag på denna och andra glober. Det är känslorna och begären som driver på vår utveckling i det dödens hemvist som jordelivet är. Det var genom att begär uppstod i den okända första orsaken, den absoluta tillvaron, som hela samlingen av världar manifesterade sig, och det är genom begärets makt i de manifesterade världarna som dessa består.

Den fjärde principen är den balanserande principen i hela sjufalden. Den befinner sig i mitten, och från densamma leder vägar uppåt och nedåt. Den är handlingarnas grundval, och drivkraft för viljan. "Bakom viljan står begäret" sade de gamla hermetikerna. Ty vare sig vi vill utföra något gott eller ont, måste vi först inom oss väcka begäret efter detta. En god människa på väg mot visdom måste i något jordeliv väcka begäret efter gemenskap med heliga människor, och för att kunna fortskrida på sin väg måste hon hela tiden hålla begäret efter framsteg levande. Till och med Buddha och Jesus fick i något liv avlägga ett löfte - som är ett begär - att frälsa världen eller en del av den, och att hålla detta begär levande i hjärtat under otaliga liv. Omvänt kan en ond människa liv efter liv framhärda i att inom sig väcka och underhålla lågsinnade, själviska och illvilliga begär, och därigenom besudla i stället för att rena sin fjärde princip. Vad den praktiskt vetenskapliga sidan av ockultismen beträffar - bruket av vår konstitutions inre dolda krafter - kan föreställningskraftens skapande förmåga inte göra sitt arbete om begärprincipen inte är stark. Ty även om fantasin gör ett utkast eller mönster, kan viljan inte agera om den inte drivs, styrs och hålls uppe av begäret.

Känslorna och begären har därför två aspekter, en lägre och en högre. Den lägre visar sig när man ständigt har uppmärksamheten koncentrerad till kroppen och astralkroppen, den högre när man influeras av och strävar mot treenigheten atman-buddhi-manas. Den fjärde principen kan liknas vid tecknet Vågen på solens väg genom Zodiaken. När solen (som motsvarar den verkliga människan) når det tecknet, svävar den i fara. Om den då skulle rygga, skulle världen gå under. Men den fortsätter framåt, och människosläktet går sin fullkomning till mötes.

Under livet är känslorna och begären liksom astralkroppen inmängda i hela den lägre människan, och i likhet med vår astrala modell kan de till- eller avtaga i omfattning och styrka. Och de kan besudlas eller renas.

Vid döden besjälas de astralkroppen, som då blir ett skal efter den människa som varit. Ty när människan dör, lämnar känslorna och begären tillsammans med astralkroppen den fysiska kroppen och förenar sig med varandra. Det är då benämningen *kamarupa* blir korrekt, ty *kamarupan* utgörs av *kamap* principen och astralkroppen i förening. Dessa bildar tillsammans en skepnad som, fastän den är osynlig, är materiell och kan göras synlig. Även om *kamarupan* är utan förstånd och samvete, har den egna krafter som kan utövas under vissa betingelser. Sådana betingelser kan tillhandahållas av spiritualistiska medier, och i seansrummen är astrala skal efter avlidna människor alltid närvarande. De förvillar där seansdeltagarna, vilkas omdömesförmåga har avtrubbats av förundran. *Kamarupan* är indiernas "djävul", och en värre fiende kan det stackars mediet inte ha. Ty den astrala vålnaden eller *kamarupan* är en anhopning av de känslor och begär som den verkliga människan övergett för att fly till "himlen", och det har inte längre någonting att göra med de efterlevande, minst av allt med seanser och medier.

Kamarupaspöket utgör också en fara för vår civilisation så länge samhället tillämpar dödsstraff för brottslingar.

Ty vid avrättningen frigörs brottslingens känslor och begär från den kroppsliga bundenheten och kastas ut i etern, där de i varje ögonblick kan attraheras av någon känslig levande människa. I sådana fall överförs till denna människa de förskräckliga bilderna av såväl brott som avrättning, tillika med därmed sammanhängande förbannelser och hämndbegär. Och ovetande om faran kan den drabbade inte värja sig. På så sätt sprids uppslag och drift till brott dagligen i de länder som tillämpar dödsstraff.

Såväl människan och djuret som växten har sina känslor och begär och sin astrala modellkropp, hos växten dock endast svagt utvecklade. Intill en viss tidpunkt under utvecklingsförloppet hade endast de lägre materiella principerna utvecklats, och de tre högre - manas, buddhi, atman - var latenta. Fram till denna tidpunkt var människans och djurets utveckling likartad, ty det djuriska inom oss utgörs av begären och astralkroppen. Det var utvecklingen av manasanlaget som gjorde oss till människor, och det var därmed som den stora artskillnaden inträdde. Guden inom oss kan först ta sig uttryck genom manas - sinnet, förnuftet - och det är striden mellan denne gud och det djuriska som teosofin framhåller och varnar för. Det lägre kallas ont när det jämförs med det högre, och det lägre är fortfarande grundvalen för våra handlingar. Vi kan inte höja oss förrän vårt jag framhärdar i begäret att höja sig. Ur den synvinkeln kallas begäret på sanskrit för *rajas*, den aktiva egenskapen, till skillnad från *tamas*, slöhetens och mörkrets egenskap. Vi kan inte höja oss utan att *rajas* ger impuls till det. Och genom växelverkan mellan begärprincipen och våra högre förmögenheter, blir våra begär slutligen så förfinade och upphöjda att de helt inriktas på det sanna och andliga. Därmed menar teosofin inte att begären skall uppmuntras och tillfredsställas, ty detta skulle vara en fördärbringande lära. Meningen är att vi på ett progressivt sätt skall bruka den drivkraft som begärprincipen ger oss och inte hemfalla åt *tamas*, den mörkrets egenskap som börjande i själviskhet och likgiltighet slutar med förintelse.

Av den nu givna allmänna översikten över människans lägre principer eller väsenssidor framgår det att hon på sin nuvarande utvecklingsnivå är en fullt utvecklad fyrfald, under det att de högre principerna endast är delvis utvecklade. Detta är orsaken till att hon behärskas av sina känslor och begär. Överallt i jordens civiliserade samhällen ser vi bekräftelser på begärprincipens dominans. Begäret glorifieras av den uppmärksamhet som ägnas åt yttre ting, åt sinnesretande konst, åt kampen för makt och livsrum, och det glorifieras av vårt levnadssätt, där sinnesnjutningar ofta ses som livets högsta goda. Men allteftersom förnuftet utvecklas under människosläktets framåtskridande, kommer vi att se hur den djuriska människan med sina förnuftsanlag övergår till att bli en människa med utvecklade förståndsegenskaper. Den innevarande tidsåldern betecknas därför som ett övergångsskede. Dock inte av vetenskapens och religionens företrädare, som menar att vi förblir sådana vi är. Men teosofen ser överallt tecken på det mänskliga förnuftets tillväxt och förändring. Han ser att dogmatismens dagar är räknade och att sökandets tid är inne. De existensiella frågorna blir allt viktigare för oss alla, och kräver alltmer tillfredsställande svar i takt med att förnuftet växer. När så småningom all dogmatism har försvunnit är människosläktet redo att lösa sina problem, varje individ av egen kraft, och alla i samverkan för det gemensamma bästa. Slutligen når alla de som bekämpat det djuriska inom sig sin fullkomning. Därför förkunnas nu de urgamla lärorna ännu en gång, och teosofin manar envar att fråga sig själv om han vill ge vika för det djuriska i sin lägre natur eller blicka uppåt mot guden i sin högre och låta sig styras av denne.

[Till 7. Manas](#)

[Till Titelsidan](#)

7. Manas

I vår analys av människans konstitution har vi hittills bara beaktat de förgängliga komponenter som utgör den lägre människan, och därvid behandlat den fjärde väsenssidan eller det fjärde planet - begärets - utan att gå in på frågan om förnuftet eller sinnet. Ändå ser vi redan att det föreligger stora skillnader mellan teosofins och de vanliga uppfattningarna om det mänskliga sinnet. I allmänhet anser man sinnet vara immateriellt eller bara en benämning på hjärnans tankeproduktion - en verksamhet som man inte känner annat än genom slutsatser. Och sinnet anses inte kunna existera utan en hjärna. Stor möda har lagts ned på att klassificera våra mentala funktioner och egenskaper, men de västerländska språken saknar termer som verkligen kan beskriva metafysiska och andliga fakta om människan. Denna avsaknad av terminologi beror nästan uteslutande på (1) den dogmatiska religionen som under århundraden torgfört tros läror som förnuftet inte kan acceptera, och på (2) den strid mellan religion och vetenskap som uppkom när den förra inte längre kunde förtrycka den senare och vetenskapsmännen fritt kunde utforska naturens fenomen. Vetenskapens reaktion mot religionen hindrade då vetenskapsmännen att anlägga andra än materialistiska synsätt på människan och naturen. Därför har vi inte från vare sig religionen eller vetenskapen fått de termer som behövs för att beskriva den femte, sjätte och sjunde principen, treenigheten, den verkliga människan, den odödliga pilgrimen.

Den femte principen är manas, vanligen kallad sinnet, själen, förnuftet. Den kallas också tänkaren och iakttagaren. Den sjätte principen är buddhi, andlig urskillning, och den sjunde är atman eller anden, strålen från Det Absoluta Varat. På västerländska språk kan man i någon mån beskriva manas, men knappast buddhi och atman.

Under utvecklingsförloppet frambragtes de lägre principerna, och vi fick slutligen en kropp med en hjärna av bättre och mer omfattande kapacitet än djurens. Men denna människa till formen saknade förnuft, och behövde den iakttagande och tänkande femte principen för att höja sig över djurriket och vinna självmedvetande. Monaden, bestående av atman och buddhi, var innesluten i denna form, ty utan monaden kunde utvecklingen inte fortskrida. Av vem fick vi då vår femte princip, varifrån kom den och vad är den? Svaret på frågan är att den femte principen är förbindelselänken mellan Guds ande ovan och den personliga nedan. Den femte principen gavs åt de förnuftslösa monaderna av andra monader, vilka för långa tidsåldrar sedan hade genomfört samma utvecklingsprocess i andra världar och system av världar. Denna princip stammar alltså från utvecklingsprocesser som ägde rum långt innan vårt solsystem framträdde. Så lyder läran, och även om den är sällsam och svår att tro på i vår tid så måste den framläggas, ty den är en oundgänglig del av teosofin.

Det sätt på vilket förnuftets ljus gavs åt de förnuftslösa människorna kan illustreras med bilden av hur lågan från ett enda ljus kan tända många andra. Manas är det tända ljuset, och de förnuftslösa människorna med sina fyra lägre principer - kropp, astralkropp, livsprincip och begärsprincip - är de otända ljusen som inte kan tända sig själva. Visdomens söner, som på varje glob är den mänskliga familjens äldre bröder, har detta ljus. De har fått det av sina föregångare, som i sin tur fått det av sina föregångare osv led efter led i en ändlös följd. Visdomens söner tände lågan hos den mänskliga kombinationen av monad och fyra lägre principer, dvs de aktiverade manas i människorna, och förberedde därmed ännu ett släkte för dess slutliga invigning. Detta tändande av manaslågan symboliseras i alla stora religioner och inom frimureriet. I Österlandet håller prästen fram ett ljus som tänts vid altaret, och tusenden tänder sina ljus med detta enda. Också parserna har sin heliga eld som tänts med någon annan helig låga.

Manas, tänkaren, är det reinkarnerande odödliga väsen som i sig upptar resultaten och behållningen av alla de liv människan lever på jorden och på andra håll. Manas natur blir tvåfaldig så snart den ansluts till kroppen, vars hjärna är ett utomordentligt organ som manas använder för att reflektera och dra slutsatser. Reflektionsförmågan skiljer människan från djuret, ty djuret handlar efter automatiska och sk instinktiva impulser medan människan kan bruka sitt förstånd. Detta förstånd är inte som många tror människans högsta och förnämsta förmåga, utan endast manas lägre aspekt. Dess högre aspekt är intuitionen, som vet oberoende av förståndet. Den lägre och rent intellektuella aspekten av manas står begärsprincipen närmast, medan den högre har frändskap med de andliga principerna. Om därför tänkaren blir uteslutande intellektuell tenderar hela människan att dras nedåt, ty intellektet eller förståndet är i sig själv kallt, hjärtlöst och själviskt om det inte upplyses av buddhi och atman.

I manas förvaras tankarna från alla våra liv. I varje liv har summan av de tankar som legat till grund för våra handlingar en viss allmän karaktär, en karaktär som varierar med individen. Så karaktäriseras t ex affärsmannens tankesumma av hans affärstänkande, och skiljer sig därmed från konstnärens. Har affärsmannen utöver sina affärer strävat efter makt och berömmelse, sätter även dessa strävanden sin prägel på hans tankesumma. Och alla de självupppoffrande, hårt arbetande människor som haft föga tid att ägna åt tänkande, alstrar tankesummor av sin speciella karaktär. Hos var och en av oss präglas vår tankesumma av den inriktning eller röda tråd som löper genom vårt livs samlade hjärnaktivitet. Den visar vad det var som under livet låg oss närmast om hjärtat. Och tankesumman förvaras i manas för att plockas fram igen i kommande liv, när hjärna och fysiska betingelser av lämpligt slag föreligger.

Det är manas som ser de objekt som presenteras av de yttre och inre synorganen. När ögat uppfångar en bild på näthinnan, omsätts bilden till vibrationer i synnerverna som leder till hjärnan, där manas varseblir dem som föreställning. Och på liknande sätt förhåller det sig med de övriga sinnesorganen. Om förbindelsen mellan manas och hjärnan bryts kan intellektet inte göra sig gällande, såvida manas inte lärt sig skilja astralkroppen från den fysiska och använda den för kommunikation med omgivningen. Att det inte är de yttre sinnesorganen som varseblir objekten har visats av såväl hypnotismen som spiritualismen. Man har vid hypnotiska experiment kunnat fastställa att objekt som setts och känts av hypnotiserade personer, och som av dessa personer uppfattats såsom fasta och ägande fasta föremåls egenskaper, ofta bara varit tankar i hypnotisörens hjärna. På samma sätt behöver manas, med hjälp av astralkroppen, bara överföra en tanke till en annan människa för att komma denne att varsebli tanken och transformera den till ett synligt objekt med skenbarlig täthet och tyngd. Det finns många hypnotiska experiment som visar att den sk material inte i sig är solid och tät, och att seendet inte alltid är beroende av ögat och ljusstrålar. Med hypnotiska experiment kan man också visa att det som är oförnimbart för en persons hjärna och organ kan vara förnimbart för en annans, och att tankar kan framkalla rent fysiska verkningar på kroppen. Välbekanta experiment ger klara bevis för möjligheten av att medelst tankar ge impulser åt material genom det som vi kallar *manas*. Men sådana fenomen är framkallade av lägre manas, agerande i astralkroppen och begärprincipen, och användande den fysiska kroppen som verksamhetsfält för sina krafter.

Det är lägre manas som lagrar alla intrycken från ett jordeliv och som ibland låter dem framträda under transtillstånd, i drömmar, vid sinnesförvirring, under hypnos, men då och då även under normala vakentillstånd, och mycket ofta vid den fysiska kroppens död. Men lägre manas är så upptagen av hjärnan, av minnet och sinnesförnimmelserna, att den tämligen sällan plockar fram några hågkomster ur den väldiga mängd som den under årens lopp samlat på sig. Den stör högre manas verksamhet, därför att det på vår nuvarande utvecklingsnivå är begärprincipen och de med denna samverkande sinnena och förmögenheterna som är högst utvecklade. Därigenom skymms så att säga det vita ljuset från manas andliga aspekt. Lägre manas färgas av varje objekt som presenteras för den, vare sig detta objekt är en tanke eller ett sinnesintryck från den materiella verkligheten. När lägre manas arbetar medelst hjärnan antar den alltså omedelbart form och karaktär efter de objekt den varseblir. Därigenom får den fyra tendenser: (1) att fladdra från objekt till objekt, (2) att söka angenäma förnimmelser, (3) att ta in obehagliga tankar, (4) att förbli passiv och inte bry sig om någonting. Den första tendensen beror på minnet och manas naturliga rörlighet. Den andra och den tredje beror uteslutande på minnet. Den fjärde tendensen är ett slags sömntillstånd som kan bli abnormt och då övergå i sinnessjukdom. Det är dessa fyra tendenser hos lägre manas som högre manas, med hjälp av buddhi och atman, har att bekämpa och besegra. När högre manas förmår göra sig gällande, kallar vi dess framträdande genialitet eller snille. Om den får fullt herravälde i människan, gör den henne till en gud. Men så länge minnet fyller lägre manas med bilder, kan högre manas inte göra sig gällande. Dock har det under tidernas lopp funnits stora siare och profeter, hos vilka högre manas krafter varit fullt verksamma och upplyst personligheten. Buddha, Jesus, Konfucius och Zarathustra är exempel på sådana. Och poeter som Tennyson och Longfellow är exempel på personer, vilkas sinnen då och då illuminerats av en stråle från högre manas. Sådan tillfällig illumination fördunklas dock snabbt av de bilder minnet avger, bilder som härleder sig från en dogmatisk religiös uppfostran.

I treenigheten har var och en av oss den överskuggande guden, atman, som också kan kallas det högre jaget. Därefter kommer själens andliga komponent, buddhi. När buddhi är helt förenad med manas, kan manas kallas det gudomliga jaget.

Det inre jag som återföds i kropp efter kropp, som lagrar intrycken från de olika livet, som förvärvar erfarenhet och överför denna till det gudomliga jaget, som lider och fröjdas under väldiga tidsperioder, är den femte principen - manas - ännu inte förenad med buddhi. Manas är den bestående individualiteten som ger varje

människa känslan av att vara hon själv och ingen annan, som under både vaka och sömn från födelsen till döden bevarar en och samma identitet, och som också överbryggat döden. Det är manas och inte hjärnan som höjer oss över djuren. Utvecklingen av hjärnan förorsakas av manas. Och när vi tillfälligt eller permanent kommer i medveten förening med buddhi, den andliga själen, skådar vi så att säga Gud. Det var detta som forntidens människor strävade efter, men som nutidens inte tror på. Nu frånsäger man sig sin egen natur storhet och föredrar att tillbe en påhittad gud, en fantasigud vars natur knappast skiljer sig från en vanlig svag människas.

Den bestående individualiteten har i det förflutna samlat allehanda erfarenheter, och teosofin betonar dess fortvaro och nödvändigheten av dess fortsatta deltagande i utvecklingsprocessen. Det är nämligen dess plikt att höja jordkedjans materiella komponenter till en högre nivå. Vi har alla levt i den ena civilisationen efter den andra och i den ena rasen efter den andra här på jorden, och kommer att fortsätta med detta genom alla runder och raser tills den sjunde är fullbordad. Och vi får i sammanhanget inte glömma att också jordens materia och därmed sammanhängande företeelser - några av de allra lägsta formationerna möjligen undantagna - har genomgått utvecklingsförloppets förändringar. Generellt sett har all synlig materia, och även sådan som existerar i outfällt tillstånd i rummet, gång efter annan antagit former av allehanda slag. Många av dessa har vi idag ingen kännedom om. Men såväl manas som materians arbetsförmåga har tilltagit. Därför fortgår utvecklingsprocessen på vissa områden nu hastigare än under tidigare skeden. Detta gäller framför allt för människan, som går i spetsen för jordens varelser och företeelser. Hon reinkarnerar nu snabbare än under tidigare skeden, då det tog många år att få en "klädnad av skinn". Att gå på gång återfödas till ett nytt jordeliv är något som vanliga människor inte kan undgå, ty deras lägre manas är fortfarande bunden av begäret, som är den dominerande principen i innevarande utvecklingsskede. Under sin förening med kroppen blir manas ständigt förledd av begäret, och kan då inte skydda sig mot de krafter som livet sätter i rörelse. Dessa krafter framkallas av manas genom tänkandet. Varje tanke utgör såväl en fysisk som mental förbindelselänk med det begär, i vilket den har sitt upphov. Hela livet är fyllt med sådana tankar, och när den viloperiod som följer på döden är tilländalupen, är manas på grund av detta tänkande alltför bunden vid jorden med otaliga elektriska-magnetiska länkar. Begäret binder manas vid jorden, ty det var i begäret som tankarna och okunnigheten om tingens sanna natur hade sin grund. Förstår man att människan är en tänkare och själv en skapelse av tanke, har man lätt att förstå läran om reinkarnation. Den inre människans gestalt är uppbyggd av tankar, och har då dessa tankar mer dragning till livet på jorden än till livet någon annanstans, så är ett återvändande hit oundvikligt.

För närvarande är manas inte fullt aktiv i människosläktet eftersom begärsprincipen är alltför dominant. Först i nästa stora utvecklingscykel kommer manas att vara fullt aktiv och fullkomnas inom hela människosläktet. Därför har vi ännu inte nått den punkt där vi måste göra ett medvetet vägval för resten av det pågående utvecklingsförloppet. Men när manas i nästa stora cykel blivit fullt aktiv, tvingas var och en av oss att medvetet välja mellan den högra och den vänstra vägen. Den högra leder till fullständig och medveten förening med atman, den vänstra till förintelse.

[Till 8. Om reinkarnation](#)

[Till Titelsidan](#)

8. Om reinkarnation

Varken vetenskapen eller religionen kan ge tillfredsställande svar på frågorna om hur och varför människan blivit den sammansatta varelse hon är. Denne odödlige tänkare, utrustad med omfattande krafter och möjligheter genom sin samhörighet med alla de förborgade sidor av naturen av vilka hon är danad, utgör det främsta resultatet av en väldig och tyst utveckling. Hon frågar varför naturen finns till, vad som är målet för vår dramatiska tillvaro och hur detta mål kan uppnås. Men på dessa frågor har vare sig vetenskapen eller religionen några förnuftiga svar. Vetenskapen gör inte ens några försök att svara, utan säger sig ha en tillräckligt stor uppgift i utforskandet av naturens företeelser sådana de är. Religionen däremot svarar, men med ologiska och meningslösa förklaringar. Ty enligt religionen är naturen ett mysterium, och ändamålet med livet och dess prövningar får sökas i godtycket hos en outgrundlig Gud. En skolad och tänkande sökare inser att den dogmatiska religionens förklaringar är uppställda av människor, även om de utges för att vara uppenbarade av Gud.

Varför finns då världen till, och varför är den odödliga och tänkande människan här? Det är för att själen skall samla erfarenheter och vinna andlig frihet, och för att all den manifesterade materian skall lyftas upp till ett tillstånd av medvetet gudskap. Målet är att såväl själen som hela materiamassan genom transformation och fullkomnande skall nå självmedvetande. Ingenting är eller blir därvid undantaget. Människan skall nå den alltomfattande kunskapen, och naturrikena under henne skall avancera uppåt steg för steg tills även de når dit. Detta är utveckling mot fullkomning, utveckling som ger ett storslaget framtidsperspektiv. Den gör människan till en gud, och ger allting i naturen möjlighet att en dag nå lika långt. Det ligger styrka och ädelhet i denna utveckling, ty den förringar ingen och ställer ingen i skuggan, eftersom det inte finns någon bland oss som är så moraliskt fördärvad att han inte kan höja sig. Vetenskapen med sitt materialistiska synsätt på tillvaron befattar sig bara med ena hälften av utvecklingen, medan den religiösa föreställningen om densamma är en blandning av nonsens och fruktan. Vår tids religioner predikar fruktan för en allsmäktig Gud, samtidigt som de sprider föreställningen att denne Gud inte bryr sig om någon annan planet än jorden och inte ens förmår styra livet här på ett tillfredsställande sätt. Teosofin däremot, ser universum som en stor sammanhängande helhet.

Om vi anser utvecklingen ha två sidor, en fysisk och en andlig, måste vi inse att den bara kan genomföras med hjälp av reinkarnation. Reinkarnationen påvisas faktiskt av vetenskapen, när denna förklarar hur jordens och alla dess fysiska tings materia har utvecklats. Materian, säger vetenskapen, befann sig en gång i ett antingen gasformigt eller flytande tillstånd. Den svalnade och genomgick förändringar, och av den förändrade och utvecklade materian gestaltades så den stora mångfalden av ting och varelser. Detta är fysisk transformation, övergång från en form till en annan. Jordens totala materiamassa har därvid hela tiden varit densamma, med ett litet tillskott av kosmiskt stoft. Men den har förändrats gång på gång, dvs blivit fysiskt omgestaltad och återförkroppsligad. Det är inte språkligt korrekt att säga reinkarnerad, eftersom detta ord betyder "åter ingå i kött". Återförkroppsligad är ett bättre ord, och gäller för både materian och människan i det att båda gång på gång byter gestalt. Om materians framtid säger teosofin, att materian skall höjas till människans utvecklingsnivå när hon själv gått vidare. När människan nått sin slutliga frigörelse från materian, lämnar hon inte kvar några rester efter sig som på ett eller annat sätt måste tas om hand eller förstöras på någon naturens egen soptipp. Allting förändras och arbetar sig upp till högre livsnivåer, ty det finns ingen död oorganisk materia. Varje atom är levande, och besitter anlag till självmedvetande. Allting kommer därför att undergå förändring. Den materia som nu ingår i människans organvävnader ingick tidigare först i mineraler och sedan i växter, och blev då så förfinad att den kan tjänstgöra som byggnadsmaterial i människokroppen. I en avlägsen framtid kommer den nuvarande växtmaterian att ha höjt sig till djurriket, och den materia som vi nu använder i våra kroppsvävnader har genom sin utveckling förvandlats till självmedvetet tänkande varelser. På samma sätt fortgår utvecklingen ända tills den nuvarande minerala materian har nått människoskap och inträtt på tänkarnas plan. Detta framtida skedes minerala materia kommer då att utgöras av element som nu utvecklas på ännu lägre nivåer på planeter i andra system av världar.

Detta utvecklingsperspektiv kan förefalla osannolikt för våra dagars människor, som ända från barndomen blivit så vana vid att kallas svaga, onda, dåraktiga och syndfulla att de inte vågar sätta tro till sanningen om sig själva. Men för dem som studerar de gamla teosofiska lärorna är detta utvecklingsperspektiv vare sig osannolikt eller

orimligt, utan logiskt och storslaget. Och när man i Västerlandet väl har frigjort sig från den mosaiska kronologin och den mosaiska uppfattningen om naturen och människan, kommer det att bli allmänt accepterat.

Reinkarnationsläran gäller alltså inte bara för människan. Den gäller för allt och alla i hela universum. Men eftersom vi människor är mest intresserade av oss själva, skall vi nu se lite närmare på människans reinkarnation.

Reinkarnationsläran är den äldsta av alla läror, och omfattas i vår tid av en majoritet av jordens befolkning. I Österlandet är den allmänt accepterad, och den lärdes också i det gamla Grekland. Många kineser tror liksom sina förfäder på den, den omfattades av antikens judar och har ännu inte försvunnit ur judendomen, och även Jesus, kallad kristendomens grundare, trodde på den och förkunnade den. Den var känd och erkänd inom den tidiga kristna kyrkan, och förkunnades av de främsta bland kyrkofäderna.

Troende kristna bör tänka på att Jesus var jude och ansåg sin mission gälla det judiska folket, något som framgår av Matteusevangeliet 15:24 där han säger "Jag har inte blivit sänd till andra än de förlorade fåren av Israels folk". Han måste ha varit väl förtrogen med de läror judarna omfattade, och de trodde alla på reinkarnationsläran. Moses, Adam, Noa, Seth och andra ansågs ha återvänt till jorden, och på Jesu tid väntade man på den gamle profeten Elias återkomst. Jesus förnekade aldrig reinkarnationsläran. Tvärtom bestyrkte han den vid flera tillfällen, t ex när han sade att Johannes döparen faktiskt var den Elias som man väntade på. Om detta kan man läsa i Matteusevangeliets 11:e och 17:e kapitel.

I dessa kapitel framstår det som uppenbart att Jesus hyllade reinkarnationsläran. Och i Romarbrevets 9:e kapitel talar Paulus om Esau och Jakob som om dessa fanns till redan innan de föddes. Senare omfattades och förkunnades reinkarnationsläran av kyrkofäder som Origenes och Synesius. I Ordspråksbokens 8:e kapitel säger Salomo att han var med när jorden danades, och att hans håg stod till jordens beboeliga trakter och människor långt innan han föddes som Salomo. Och i Uppenbarelseboken 3:12 säger Johannes att han i en uppenbarelse hörde Guds röst, eller rösten av någon som förde Guds talan, säga att den som segrar skall bli till en pelare i Guds tempel, "och han skall aldrig mer lämna det", dvs aldrig mer behöva reinkarnera. Ända fram till kyrkomötet i Konstantinopel, dvs under 500 år, förkunnades reinkarnationsläran i den kristna kyrkan. Men vid detta möte uttalades en förkastelsedom över vissa inslag i kyrkans förkunnelse, och denna förkastelsedom har av många ansetts gälla reinkarnationen. Fast om detta domslut står i strid med Jesu egna ord, är det givetvis utan tyngd. Och det står i strid med hans ord! Därmed säger alltså kyrkan faktiskt att Jesus inte var tillräckligt upplyst för att, som kyrkan gjorde, ta avstånd från denna lära. Men kristendomen är en judisk religion, och reinkarnationsläran ingår i densamma som ett arvegods från judendomen och som en lära förkunnad av Jesus och de tidiga kyrkofäderna. Kyrkomötets förkastelsedom och avlägsnandet av reinkarnationsläran från förkunnelsen har förvanskat kristendomen, och fått de kristna att i nationellt avseende följa den mosaiska vedergällningslagen i stället för Jesu och kärlekens lag. Det är bara reinkarnationsläran som kan ge svar på livets problem. I den och karmaläran ligger den kraft som kan förmå oss att i praktiken omsätta de sedebud vi hyllar i teorin. Teosofin måste därför försöka återuppliva reinkarnationsläran i varje religion som förlorat den. Den kan kallas kristendomens förlorade sträng.

Vem eller vad är det då som reinkarnerar? Det är inte den fysiska kroppen, ty den dör och upplöses. Vem skulle förresten vilja vara bunden vid sin nuvarande kropp för alltid, utlämnad som den är åt sjukdomar etc. Det är inte heller astralkroppen, ty även den har sin begränsade livslängd och måste upplösas när den fysiska är borta. Och det är inte begären, även om de har en mycket lång tillvaro och framträder liv efter liv tills vi ryckt upp dem med rötterna, något som reinkarnationen ger oss ständigt nya tillfällen att göra.

Som tidigare sagts så sammansmälter begärsprincipen efter döden med astralkroppen till ett slags skenvarelse, som har en kort tillvaro medan den upplöses. När separationen mellan den döda kroppen, astralkroppen och begärsprincipen är fullständig - livsprincipen har då börjat ingå i andra former - inträder treenigheten manas-buddhi-atman, den verkliga människan, omedelbart i ett annat tillstånd. Och när detta tillstånd, som kallas *devachan* eller himlen, är tillända, dras treenigheten tillbaka till jorden för att reinkarnera. Treenigheten utgör den odödliga delen av oss. Den och ingenting annat är vårt verkliga jag, ett faktum som man bör lägga noga på minnet, ty på förståelsen av detta faktum vilar förståelsen av hela läran. Men västerlänningen har då att frigöra sig från det långvariga inflytande som den materialistiska vetenskapen och den materiabundna religionen har utövat på honom. Båda har tillmätt den fysiska kroppen alltför stor betydelse. Vetenskapen sysslar endast med det materiella och religionen förkunnar den fysiska kroppens uppståndelse, en ologisk förkunnelse som står i

strid med såväl det sunda förnuftet som med logik och fakta. Denna förkunnelse har dock utan tvivel uppkommit genom förvanskning av den gamla reinkarnationsläran, ty den grundar sig på Jobs ord om att han sett sin förlossare i köttet och på Pauli ord om uppståndelsen av en oförgänglig kropp. Men Job var egyptier och menade med förlossare den mästare som invigt honom i mysterierna, och Jesus och Paulus syftade uteslutande på den andliga kroppen.

Trots att återförkroppsligandet följer en naturlag som gäller för allt och alla, är manas-buddhi-atman ännu inte fullständigt inkarnerad i nutidens människosläkte. Treenigheten har visserligen tagit kroppen i besittning och brukar den genom manas, den lägsta av de tre, men buddhi-atman överskuggar än så länge bara kroppen från ovan och utgör dess "Gud i himlen". Detta symboliserades i den gamla judiska läran om "den himmelska människan" som står med huvudet i himlen och fötterna i helvetet. Huvudet - atman och buddhi - befinner sig ännu i himlen, och fötterna - manas - vandrar i helvetet som är kroppen och det fysiska livet. Av det skälet är människan ännu inte fullt medveten, och det krävs många reinkarnationer för att fullborda hela treenighetens inkarnation i kroppen. När den har fullbordats har människorna blivit gudalika, och under treenighetens herravälde kommer hela materiamassan att fullkomnas och beredas för nästa utvecklingssteg. Detta är den verkliga innebörden i bibeluttrycket "Ordet blev människa". Hos några individer, t ex hos Buddha och Jesus, tog sig ordets människoblivande sådana uttryck att de betraktats som inkarnerade gudar. Till läran om treenighetens ofullständiga inkarnation kan man också hänföra föreställningen om korsfästelsen. Manas korsfästs för att höja rövaren till paradiset.

Det är för att treenigheten ännu inte är fullt inkarnerad i människosläktet som jordelivet rymmer så många mysterier. Vi ställs dagligen inför dem i vår forskning, men förmår inte lösa dem. Läkaren vet t ex inte vad liv egentligen är och varför kroppen beter sig som den gör, därför att den andliga delen fortfarande är hölj i dimma. Eftersom medvetandet inte kan studeras på sina högsta nivåer är vetenskapsmannen förbryllad och förvirrad av alla de fenomen som hypnotismen och andra sällsamma företeelser bringar i hans väg, och talar därför om "det undermedvetna", "den latent personligheten" o d. Och prästen kan inte sprida något ljus i mörkret, ty han förnekar människans gudomliga natur och skyller mörkret på arvsynden. Därtill får han oss att uppfatta Gud såsom oförmögen att styra sin skapelse och att rätta till eventuella misstag i denna. Men den urgamla visdomsläran löser gåtan, och framställer Gud och naturen i deras harmoniska sammanhang.

Reinkarnation innebär inte att vi efter döden ingår i djurkroppar, som några österländska folk tror. "En gång människa, alltid människa" är Den Stora Logens lära, även om man ibland kan tycka att det vore rätt åt vissa människor om de återföddes i djurkroppar. Men naturen handlar inte efter tycke utan efter lag, och vi människor har inte förmågan att se om någon är helt igenom djurisk till sin karaktär. När utvecklingen väl har fört manas, den odödliga tänkaren, till hennes nuvarande nivå, kan den inte sända henne tillbaka till de manaslösa djurens.

Den som verkligen studerar reinkarnationsläran ser att tron på återfödelse i djurriket har sina rötter i bokstavstolkning. Ty en del av Manus lagar verkar förkunna själens vandring genom fyrfotadjurs, insekters och andra djurs kroppar. Villfarelsen har delvis sin förklaring i det förhållandet att urkunderna ifråga beskriver själva reinkarnationsförloppet, dvs de fysiska processer som egot har att genomgå vid övergången från okroppslig till kroppslig tillvaro, och de vägar som leder från det osynliga till det synliga planet. Ytterligare förklaring har vi i det faktum att om vårt ego påverkar den materia det tar in i sin kropp och astralkropp med djuriska och neddragande i stället för förädlande och upphöjande intryck, så kan denna materia inte stanna kvar på den mänskliga nivån utan tvingas tillbaka till djurriket. All materia som egot samlar på sig präglas av förbindelse med egot, och får den då en djurisk prägel återföds den under människans nivå. Detta faktum i naturens kemiska laboratorium kan lätt missförstås. Men har manas, tänkaren, själv en gång börjat manifestera sig i mänsklig gestalt, återvänder den inte till lägre former. Den varken vill eller kan. Ty liksom hjärtklaffarna stänger vägen bakåt för blodet i människans blodomlopp, så är i universums stora cirkulationssystem dörren bakåt stängd för tänkaren. Han kan alltså inte återfödas i naturriken under det mänskliga.

[Till 9. Mer om reinkarnation](#)

[Till Titelsidan](#)

9. Mer om reinkarnation

I Västerlandet är livets mening lika med kommersiell, ekonomisk, social och vetenskaplig framgång, dvs lika med personlig välfärd, storhet och styrka. Människans verkliga liv ägnas knappast någon uppmärksamhet, och vi fäster föga avseende vid läran om föruttillvaro och reinkarnation. Att kyrkan förnekar denna lära är avgörande för många, och dessa är inte mottagliga för motargument. De förlitar sig på kyrkan och vill inte bli rubbade i sin tro på dogmerna, även om dessa är ologiska. Och eftersom de fått lära sig att kyrkan kan förpassa dem till helvetet, så är fruktan för den förkastelsesdom kyrkomötet i Konstantinopel på 500-talet uttalade mot reinkarnationsläran tillräcklig för att de skall förkasta den. I sin argumentation mot reinkarnationsläran säger kyrkan bland annat, att om människan vore säker på att hon skall leva många liv på jorden, så skulle frestelsen att göra orätt i det innevarande bli henne alltför stark. Det är lärda jesuiter som ligger bakom det absurda argumentet och menar att människorna hellre tar vara på de möjligheter som bjuds nu än väntar på andra. Detta argument hade vägt tungt om det inte fanns någon vedergällning att räkna med. Men naturen har sin Nemesis för var och en som gör illa. Karma, lagen för orsak och verkan och för absolut rättvisa, låter oss i varje liv ta konsekvenserna av våra goda eller onda tankar och gärningar i detta eller tidigare liv. Därför är moralen säkrad. Den är säkrad därför att ingen av oss har någon som helst möjlighet att genom nåd, påbud eller tro undkomma följderna av sina livsyttningar. Var och en som fattar innebörden i reinkarnationsläran, kommer genom samvetets och naturens påverkan att vilja handla väl och därigenom bli lycklig.

Man har kallat reinkarnationsläran motbudande med motiveringen att den är kall. Den tar ingen hänsyn till våra känslor, låter oss inte avstå från ett liv som vi finner alltför plågsamt, och låter oss inte återse våra kära. Och visst är det sant att naturen fungerar enligt sina lagar, vad vi än tycker. Våra känslor kan inte avstyra den verkan som varje orsak för med sig. Den som äter fel mat får finna sig i att må dåligt. Frossaren vill kunna äta sig övermätt utan följder, men naturens lagar kan inte ställas åt sidan. Och det är också sant att vi inte får återse våra kära i en himmel, som kyrkan lovar. Ty detta förutsätter att någon utveckling av dem som lämnat jordelivet före oss inte äger rum, och att vi känner igen varandra på det fysiska utseendet. Däremot säger teosofin att de som har något gemensamt och älskar varandra kommer att återfödas tillsammans när förhållandena medger det. Men vi känner då inte igen varandra på utseendet, utan med den inre synförmågan. Själen är odödlig och föräldralös.

Man har också påstått att ärftlighetsläran kullkastar läran om reinkarnation. Teosofin menar dock att den förra tvärtom stöder den senare. Genom ärftlighet fördes vi med en kropp inom en familj som erbjuder vårt ego en lämplig miljö. Egot inträder bara i en familj som antingen har samma karaktärsprofil som egot själv, eller kan ge det rätt tillfälle att arbeta vidare på sin utveckling. Och med denna familj har egot karmiska relationer från tidigare liv. Goda föräldrar kan alltså få ett vanartigt barn därför att handlingar i ett avlägset förflutet binder dem vid detta. Återföreningen ger barnet en chans att bättra sig, samtidigt som den utgör vedergällning för föräldrarna. Ärftlighetslagarna är naturlagar som förser var och en av oss med just den kropp som tillkommer honom. Vi har i tidigare liv själva format och gestaltat denna kropp, och vi har också varit med om att bygga de forna samhällen, i vilka kroppen med sin hjärna utvecklades till det bättre eller sämre. Och de samhällena utgör grunden för vårt nuvarande. Vi är därför medansvariga skapare av den civilisation vi nu lever i. Vi har det samhälle som tillkommer oss. Vi är där en samling själar som till karaktären ofta skiljer sig mycket från varandra, och som nu plågas eller njuter av livet i den familj, den nation och den ras, dit våra tankar och handlingar i förflutna liv fört oss.

Ärftligheten förser människan med hennes yttre hölje och svarar alltså för de begränsningar av kroppens och hjärnans förmögenheter, som ofta utgör ett straff och ibland en hjälp. Men ärftligheten har inte något inflytande över själva egot. Överförandet av yttre likheter är en fysisk angelägenhet, och likheterna mellan individerna inom en ras är ett samfällt resultat av de egots tidigare liv som nu återföds i den rasen. Likaså är de begränsningar som ärftligheten genom föräldrarna pålägger ett ego direkta konsekvenser av egots tidigare liv. Det faktum att fysiska likheter och mentala särdrag fortplantas vederlägger dock inte reinkarnationsläran, eftersom vi vet att individens tankeförmåga och verkliga karaktär inte åstadkoms av kroppen och hjärnan, utan hänför sig till egots egentliga livsverksamhet. Fortplantandet av vissa karaktäristika genom föräldrarna är den metod naturen valt för att förse det reinkarnerande egot med den boning, som bäst lämpar sig för dess fortsatta arbete. Någon annan metod är inte möjlig, och skulle strida mot naturens ordning.

De som använder ärftlighetsläran som argument mot reinkarnationsläran anför de likheter som fortplantas, men bortser från de olikheter som finns mellan föräldrar och barn. Och dessa är betydligt fler än likheterna. Varje mor vet att hennes barn skiljer sig högst betydligt från varandra, liksom fingrarna på handen. Barnen har samma föräldrar, men är ändå olika till karaktär och förmögenheter.

Historien visar att kunskaper, begåvning och förmögenheter inte fortplantas genom ärftlighet. Se t ex på de gamla egyptierna. Inte återfinner vi deras storslagna karaktäristika hos deras avkomlingar. Men hur kunde de gamla egyptiernas storhet gå förlorad, om det är den fysiska ärftligheten som bestämmer karaktärprofilen? Detta är en fråga som kan ställas om många försvunna civilisationer. Man kan också se på en enskild familjelinje, t ex kompositören Bachs. Den musikaliska begåvningen hos hans avkomlingar avtog för varje generation tills den helt försvann. Den teosofiska förklaringen till dessa båda utvecklingsföreteelser är att de gamla egyptiernas storhet och den bachska musikebegåvningen försvunnit ur den egyptiska nationen respektive den bachska familjelinjen, men lever kvar i de egon som en gång var inkarnerade i det gamla Egypten respektive familjen Bach, egon som nu inkarnerat någon annanstans.

Ingen av oss undgår lidande, och för många är livet fyllt av sorger och prövningar från vaggan till graven. Detta faktum får en del människor att anse reinkarnationen vara orättvis. De menar att vi nu får lida för gärningar som andra begått under sina liv för länge sedan. Givetvis är det inte så. Den människa som lever nu, levde också i gångna tider. När vi reinkarnerar ikläder vi oss inte en annans kropp och tar inte på oss ansvaret för en annans gärningar. Vi är som en skådespelare som spelar många olika roller. Skådespelaren är hela tiden densamme, men han växlar dräkt och repliker i varje roll. Shakespeare har rätt när han säger att livet är ett skådespel. Ty själens långa tillvaro är ett drama, där varje jordeliv är en ny akt i vilken vi ikläder oss en ny dräkt och spelar en ny roll. Men hela tiden förblir vi samma individ. Så i stället för att vara orättvis är reinkarnationen tvärtom fullkomligt rättvis.

Men varför minns vi då inte våra tidigare liv? Och är lidandet inte orättvist när vi inte kommer ihåg de gärningar vi lider för? De som ställer den senare frågan glömmar alltid att vi inte bara bestraffas med lidande utan också belönas med glädjeämnen, något som de inte ifrågasätter. Men om det är orättvist att bestraffas för onda gärningar som man inte kommer ihåg, så är det lika orättvist att belönas för goda sådana. Och inte är själva det faktum att vi föds in på jorden i sig ett skäl till vare sig straff eller belöning. Såväl straff som belöning måste vara rättvisa följder av tidigare gärningar. Så är det också. Den lagenlighet som råder i naturen är fullkomligt rättvis. Det är bara människans rättsbegrepp som haltar när hon menar att gärningsmannen inte skall bestraffas om han inte kommer ihåg sitt brott. I våra tidigare liv visste vi mycket väl vad vi gjorde, och till våra gärningar knöt naturen då de rättvisa konsekvenser som vi nu får skörda. Det är inte svårt att förstå att naturen låter verkan följa på orsak vad vi än tycker, och vare sig vi minns eller inte minns vad vi gjort. Om en person i barnåren blir utsatt för smitta som senare i livet leder till allvarlig sjukdom, så blir han alltså sjuk trots att han inte själv har utsatt sig för smittan, och kanske inte ens kommer ihåg smittotillfället. Reinkarnationsläran i kombination med läran om karma ger oss möjlighet att förstå hur rättvist naturen fungerar.

Att vi gång på gång reinkarnerar på jorden behöver inte nödvändigtvis bevisas med att vi minns våra tidigare liv. Vi glömmar ju många av händelserna i vårt innevarande liv, utan att för den skull förneka att dessa händelser ägt rum. Vi bevarar bara en del av livets alla upplevelser i hjärnminnet, men alla har de hjälpt till att forma vår karaktär. Och alla finns de bevarade i den inre människan för att någon gång i ett kommande jordeliv, när vi blivit tillräckligt högt utvecklade, åter framträda för vårt medvetande. Hypnotiska experiment har visat att allt vi upplever registreras i vad som kallas vårt undermedvetna. Inte den minsta detalj går enligt teosofin därvid förlorad, och när vi dör drar det gångna livets alla tankar och händelser snabbt förbi vår inre syn.

Det finns dock många människor som minns att de har levt förut. Skalder har skrivit om det, och barn har ofta hågkomster från ett föregående liv, hågkomster som dock genom omgivningens ointresse för reinkarnationstanken snabbt faller i glömska. Men alla är underkastade de begränsningar som påläggs egot av den nya hjärnan i varje liv. Dessa begränsningar är orsaken till att vi inte förmår hålla fast bilderna av förflutna upplevelser, vare sig från detta eller tidigare liv. Hjärnan är instrumentet för själens minne, och eftersom detta instrument är nytt i varje liv och dess kapacitet begränsad, kan själen bara använda det inom dess kapacitetsramar och i det livet. Hur långt egot förmår utnyttja hjärnans kapacitet beror på egots egen vilja och på dess levnadssätt i tidigare liv, dvs på hur långt det under dessa liv har lärt sig behärska den materiella tillvarons krafter.

Om vi lever efter själens ingivelse blir hjärnan mottaglig för själens hågkomster. Lever vi däremot ett själviskt och materiellt inriktat liv, fördunklas dessa hågkomster alltmer. Eftersom vår nuvarande hjärna inte var med i våra tidigare liv, är den vanligen oförmögen att minnas dem. Och det är bäst så, ty vi skulle bli mycket olyckliga om våra upplevelser och gärningar i tidigare liv framträdde för vår syn innan vi genom inre utveckling blivit starka nog att hantera dem.

En annan invändning mot reinkarnationsläran är att den inte stämmer med befolkningsökningen i världen. Denna invändning förutsätter dock att antalet egon som väntar på att få inkarnera är mindre än antalet inkarnerade, och detta är fel. Annie Besant har i sitt arbete om reinkarnationen uttryckt det verkliga förhållandet på ett träffande sätt när hon säger att jorden är som en samlingsal i en stor stad. Antalet församlade i denna sal varierar, och de kommer från den stora staden utanför. Det är visserligen sant att antalet egon som tillhör jorden är bestämt, men vi vet inte hur många de är, och inte heller hur många jorden kan livnära samtidigt. Den säkraste befolkningsstatistiken har vi i Västerlandet, men den omfattar ju bara en del av mänskligheten och går inte särskilt långt tillbaka i tiden. Den kan alltså inte säga oss om jorden någon gång varit "fullsatt", och hur stor dess befolkning då var. Därför vet vi inte hur många egon det kan vara som väntar på att få inkarnera. Enligt teosofin är antalet sådana dock mycket stort, och antalet egon som är färdiga att reinkarnera är i varje ögonblick större än det antal som exkarnerar. Jordens befolkning kan därför öka utan svårighet. Det kan också tilläggas att varje ego själv reglerar längden av sitt uppehåll i efterdödentillståndet. Vi reinkarnerar inte alla efter lika långa mellantider. Perioden mellan två jordeliv är olika lång för olika egon. Varje gång ett stort antal människor dör genom krig, svält, farsoter etc, kan därför en mängd själar genast strömma till för att reinkarnera, antingen där dödsfallen inträffade eller någon annanstans.

[Till 10. Argument som stöder reinkarnationsläran](#)

[Till Titelsidan](#)

10. Argument som stöder reinkarnationsläran

Om vi inte förnekar människans odödlighet och själens existens, finns det knappast några rimliga argument mot läran om föruttillvaro och reinkarnation. Det skulle möjligtvis vara de som vilar på kyrkans lärosats att varje själ är en nyskapelse. Den lärosatsen stöds dock bara av den blinda dogmatismen. Medger vi däremot att vi har en odödlig själ tvingas vi förr eller senare också medge att den måste återfödvas, ty även om den vore ny på jorden måste den efter döden fortsätta sin tillvaro någon annanstans. Den måste enligt naturens ordning få en ny kropp på en annan planet eller i en annan sfär. Enligt teosofin är jaget - tänkaren - underkastat samma lagar som allting annat i naturen, och dessa lagar är alla yttringar av den stora lagen för orsak och verkan. Varje orsak får sin bestämda verkan, och det finns ingen verkan som inte har en orsak. Själens odödlighet - som de flesta människor tror på - kräver förkroppsligande här eller någon annanstans, och att förkroppsligas är i vidsträckt bemärkelse att reinkarnera. Om vi kommer till jorden för att leva här ett antal år och därefter övergår till en annan värld, så måste själen få en kropp i den världen, liksom den fick här. Och har vi kommit hit från någon annan värld, så måste vi ha haft en lämplig kropp i den världen också. Den teosofiska uppfattningen härvidlag är att själen måste återförkroppsliga sig på jorden, där den levtt och verkat, ända tills den övervunnit de krafter som fjättrar den vid denna glob. Att låta en i utveckling stadd själ förflytta sig till ett annat verksamhetsområde innan den utträttat vad den skall, och innan den uppfyllt sina förpliktelser mot andra varelser i samma utvecklingsskeende, skulle vara orättvist och strida mot de fördolda lagar och krafter som hela tiden påverkar den. Detta insåg de första kyrkofäderna och förkunnade att själen sjunkit ned i material, och att den nu av sin egen natur tvingas arbeta sig upp igen till den sfär som den kom ifrån. De hade en grekisk vers som i en gammal engelsk översättning lyder:

Eternal Mind, thy seedling spark,
Through this thin vase of clay,
Athwart the waves of chaos dark
Emits a timorous ray.
This mind enfolding soul is sown,
Incarnate germ in earth:
In pity, blessed Lord, then own
What claims in Thee its birth.
Far forth from Thee, thou central fire,
To earth's sad bondage cast,
Let not the trembling spark expire;
Absorb thine own at last!

Varje människa har sin egen karaktär, olik varje annans, och på samma sätt har varje land sin nationalkaraktär. Hos landets befolkning kan man se de nationella krafter och särdrag som utgör denna nationalkaraktär. Såväl de individuella som nationella särdragen beror på läggning, inte på uppfostran. Till och med teorin om det naturliga urvalet, som säger att det är de mest livsdugliga individerna inom en art som överlever och fortplantar arten, visar detta. Ty livsdugligheten kommer inte av ingenting, utan av att inneboende karaktärsdrag träder fram i ljuset. De individer och de nationer som kommit långt i kampen för tillvaron visar prov på stor karaktärsstyrka, och man frågar sig var och när de utvecklade denna. Teosofins svar är att karaktärsutvecklingen ägde rum på jorden, och under hela den tid mänskligheten har vistats här.

Ärftligheten har en viss betydelse för vår karaktärsstyrka och moraliska profil genom att den påverkar ramarna för själens uttrycksmöjligheter, och genom att den bereder oss tillfällen till karmiska belöningar och straff. Men den är inte grunden till den individuella karaktär som framträder hos var och en av oss.

Alla de särdrag som framträder hos såväl barnet som den vuxne allteftersom karaktären kommer i dagen, och som framträtt i nationerna under dessas historia, har sin grund i de erfarenheter som samlats under många jordeliv. De är resultat av själens egen utveckling. Ett enda jordeliv är inte tillräckligt för denna utveckling. Varje själ måste göra erfarenheter av alla möjliga slag, och ett enda liv räcker inte till för detta ens under de bästa betingelser. Det vore därför orimligt om den allsmäktige sände oss hit för att sedan ta oss härifrån just när vi börjat förstå meningen med livet och dess möjligheter. Själens måste återfödvas tills den upphört att skapa nya orsaker till återfödelse, utvecklat sin karaktär så långt den mänskliga naturens alla begränsningar tillåter, gjort

alla de erfarenheter som jordeliven ger tillfälle till och förvärvat all den kunskap som ligger inom räckhåll för den. Att människan i sin själviskhet vill undslippa livets prövningar och tuktan är inte något som ställer denna naturens ordning åt sidan. Vill vi se naturen eller Gud som rättvis, så tvingar oss de stora skillnader i begåvning och förmåga som föreligger mellan olika människor att acceptera reinkarnationen och betrakta dessa skillnader såsom grundlagda i tidigare liv. Ty att människor blir utnyttjade, förorättade, offer för skenbar orättvisa osv, beror lika ofta på bristande begåvning och förmåga som på samhällsställning, uppfostran etc.

Varje människa känner och vet att hon har en egen individualitet, en personlig identitet, som inte bara överbryggas nattens sömn utan även de perioder av medvetlöshet som uppkommer vid narkos, svimning, hjärnskakning osv. Denna identitet behåller människan normalt från födelsen till döden, och den måste betraktas mot bakgrunden av själens eviga fortvaro.

Vi vet att vi under hela vårt liv har haft denna samma identitet, och det vet vi även om vårt minne är dåligt. Detta visar att identitetskänslan inte bara är en minnesyttring. Skulle identiteten bara vara en funktion hos minnet, skulle den inte kunna bestå från dag till dag. Vi kommer ju inte ihåg det förflutna i detalj, och många av oss minns ytterst lite av allt vi varit med om. Ändå förlorar vi inte något av vår identitetskänsla. Denna måste därför härleda sig från den gamla och odödliga själen.

När vi betraktar livet och dess sannolika mening mot bakgrunden av alla de erfarenheter som är möjliga att göra på jorden, är det uppenbart att ett enda jordeliv inte räcker till för allt vad naturen vill att vi skall uträtta, för att inte tala om allt det vi själva skulle vilja göra. Vi har här möjlighet att samla erfarenheter av alla upptänkliga slag, och vi har inom oss en lång rad förmögenheter som kan utvecklas när tillfällena bjuds. Därtill ligger kunskap på allehanda områden inom räckhåll för oss. Det är mycket vi skall och vill uträtta fastän tiden inte räcker till och våra begär, vår själviskhet och livets stridigheter hela tiden reser hinder i vår väg. Men allt det som hindrar oss måste vi pröva på, övervinna och föra åt sidan, och den uppgiften tar mer än ett enda liv i anspråk. Om vi bara hade ett enda liv och inga mer långsiktiga utvecklingsmöjligheter, vore livet och världen ett stort och grymt skämt, iscensatt av en mäktig gud. Att tro att en ny själ skapas åt varje människa som föds, är därför att anklaga Gud för att driva gäck med människan och ha henne som lekboll för sitt godtycke. Ett människoliv varar kanske ett sjuttio år, och av dessa upptas en del av barndomstiden. Och åtskilliga av dem sover vi bort. Under ett så kort liv kan vi givetvis bara ta några få steg mot vår bestämmelse. Vi skymtar många av sanningarna om tillvaron, men får inte tid att tränga in i dem, särskilt inte om vi måste arbeta hårt för uppehållet. Vi övar upp våra förmögenheter som än så länge är ganska outvecklade, men de kan inte genomgå någon större förvandling på några få årtionden. Vi känner att vi har krafter inom oss som inte kan utvecklas särskilt mycket på så kort tid, och vi anar att verkligheten sträcker sig förbi de påtagliga gränserna för vår varseblivningsförmåga. Det verkar därför inte särskilt troligt att Gud eller naturen skulle sända oss hit utan att sedan ge oss tillfälle till ytterligare utveckling. I stället måste vi dra slutsatsen att vår nuvarande situation är resultatet av en hel serie jordeliv, och att vi måste reinkarnera många gånger till för att få de utvecklingstillfällen vi behöver.

Döden i sig innebär inte någon utveckling av våra förmögenheter eller något utplånande av onda böjelser. Om vi genom själva inträdet i himlen skulle vinna all kunskap och renhet, skulle vistelsen där reduceras till ett stillastående, och jordelivet med sina utvecklingsansträngningar förlora sin mening. Vissa kyrkosamfund förkunnar att det efter döden finns ett slags fortsättningsskola, där apostlarna själva - som ju är kända som okunniga män - är lärare. Denna förkunnelse är dock absurd och saknar all verklighetsförankring. Varför skulle vi överhuvudtaget sändas till jorden om det fanns en sådan skola? Och varför skulle vi efter allt lidande och alla våra misstag ryckas bort från skådeplatsen för våra gärningar? Inför sådana frågor kan vi inte annat än gripa tillbaka på reinkarnationsläran. Den säger att vi återvänder till jorden därför att det är här vi levt och verkat tillsammans med andra jordiska varelser. Det är därför bara här som rättvisa straff och belöningar kan utmätas åt oss. Jorden är dessutom den enda plats som bjuder oss naturliga möjligheter att fortsätta vandringen mot fullkomning, naturliga möjligheter att utveckla våra förmögenheter och besegra det onda i vårt väsen. Rättvisan mot såväl oss själva som alla andra varelser kräver att vi återvänder hit. Ty vi lever ju inte bara för vår egen skull, och det skulle vara orätt om en del av oss kunde undkomma jorden och lämna dem som haft del i våra göranden och låtanden åt deras öde.

Reinkarnationsläran ger också förklaringen till att det fortfarande finns primitiva folkslag, och till att nationer och civilisationer uppkommer och försvinner. De primitiva folkslagen fortlever därför att det finns egon som ännu inte samlat tillräckligt med erfarenheter för att kunna inkarnera på mer avancerade nivåer. Ett folkslag dör ut när

egona har gjort de erfarenheter som detta folkslags levnadssätt erbjuder och sedan inkarnerar i högre stående folkslag. Vi finner därför på olika håll i världen primitiva kulturer i vilka några högre stående egon inte inkarnerar, men som fortfarande tjänar som verksamhetsfält för egon som kan benyttja sig av de erfarenheter de primitiva levnadssätten erbjuder. På så sätt försvinner ett folkslag inte helt plötsligt. Vetenskapen har dock ingen förklaring till utdöendeprocessen, utan konstaterar bara att den är ett faktum på sina håll. Vetenskapen tar ju inte hänsyn till den inre människan och till de subtila, förborgade lagar som samverkar inom ett folk. Teosofin visar att uttömmandet av den inom ett visst folk sammanförda energin måste ske gradvis. Därför fortsätter detta folk att reproducera sig, trots att dess egon inte behöver inkarnera där längre än deras utveckling kräver. Så småningom har alla de egon som byggde upp folkslaget ifråga och utformade dess levnadssätt lämnat det, för att ingå i kroppar som bättre motsvarar deras behov. Men naturen låter ingenting gå förlorat i onödan, så mindre avancerade egon får födas in i det deklinerande folkslaget. Därigenom fortsätter detta att reproducera sig, men blir för varje århundrade allt mindre. Ty de nya egona förmår inte upprätthålla de energiflöden som kvarlämnades av de bortdragna egona, och folkslaget förfaller därför alltmer och dör slutligen ut. Etnologer har ibland framfört uppfattningen att de högre civilisationerna utrotar de lägre, men faktum är att den stora skillnaden mellan de nya egon som strömmar in i ett gammalt folkslag och detta folkslags energier får till följd att kvinnorna blir allt mindre fertila, och födelsetalen sjunker medan dödstalen ökar. Egyptens och Babylons stora civilisationer gick under därför att de själar som ursprungligen byggde upp dem inkarnerade i Europas expanderande nationer och i det nuvarande Amerika. Det gamla Egypten och Babylon har återförkroppsligats för högre och ädlare syften. Av de gamla folkslagen återstår nu bara indierna som bevarare av den forntida visdomen, och indierna skall en dag åter höja sin civilisation till dess forna nivå.

Framträdandet av snillen och andra stora andar inom släkter som annars inte uppvisar några sådana, liksom utslocknandet av begåvning inom släkter där den tidigare funnits, är också företeelser som bara kan förklaras av reinkarnationsläran. Napoleon föddes i en släkt som inte alls hade den förmåga och kraft som kännetecknade honom själv. Ingenting i hans ärfthighetsförhållanden kan förklara hans dynamiska karaktär. Själv sade han, enligt Talleyrands memoarer, att han varit Karl den store. Bara genom att antaga att han under en lång serie jordeliv utvecklat sina själsförmögenheter, förstår vi hur han - och andra storheter - kunnat framträda. Mozart komponerade orkestermusik redan som barn. Detta berodde inte på ärfthighet, ty konsten att skriva ner de olika stämmorna i ett partitur kan inte nedärvas. Den kräver teknik som måste läras in. Ändå behärskade Mozart denna konst utan utbildning. Detta berodde på att han var en reinkarnerad musiker, som av sina föräldrar fått en musikalisk hjärna och därför inte hindrades i ansträngningarna att ge uttryck för sitt musikaliska geni. Men ännu märkligare är fallet med blinde Tom, vars familj omöjligen kunde haft några pianofärdigheter att överföra på honom, men som ändå behärskade det moderna pianot utan undervisning. Det finns hundratals exempel på underbarn som dessa, och de upphör aldrig att förvåna världen. I Indien hör man ofta talas om visa män som fötts med mycket stora kunskaper i filosofi och dylikt, och utan tvivel finner man även sådana inom andra nationer. Medfödda kunskaper ger som företeelse också förklaringen till förekomsten av instinkter, ty dessa är inte något annat än fysiska och mentala hågkomster. De visar sig både hos barn och djur, och är resultat av tidigare erfarenheter. Vare sig vi ser ett nyfött barn sträcka ut armarna för att skydda sig, en ekorre gömma sina nötter eller ett bi bygga celler med geometrisk precision, så är detta resultat av erfarenheter som genom reinkarnation överförs till individens medvetande och dess fysiska celler. Ty som tidigare sagts, så finns det inte ens en atom som är utan eget liv, eget medvetande och egen intelligens.

I kompositören Bachs släkt har vi bevis för att de ärfthiga anlagen har föga betydelse om de inte utnyttjas av ett högt utvecklat ego, ty hans begåvning fortplantades inte till hans avkomlingar. Den avtog stegvis tills den slutligen försvann. Samma är förklaringen till att begåvade och skötsamma föräldrar kan få obegåvade och vanartiga barn. Föräldrarnas goda anlag utnyttjas inte av barnens outvecklade egon.

Slutligen skall det sägas att det finns vissa medfödda föreställningar som är gemensamma för alla människor. Dessa inpräglades i våra själar redan i början av vår jordiska utveckling, och de inpräglades i oss av äldre bröder som själva gjorde sina erfarenheter och fullkomnades under ännu tidigare utvecklingskedan. Dessa föreställningar blev så starkt inpräglade i oss, att de kommer att följa oss under hela vår jordiska pilgrimsfärd.

Den opposition som finns mot reinkarnationsläran kan knappast bero på annat än fördomar och dogmatism. Dogmatismen undertrycker ju omdömesförmågan och hindrar den att göra sig gällande. Ty reinkarnationsläran är en upphöjd lära, och i förening med karmaläran det enda som kan utgöra en fast grundval för moralfilosofin. Jag är övertygad om att kristendomens grundläggare höll reinkarnationsläran för sann, och att dess borttagande ur

förkunnelsen är orsaken till den skillnad som råder mellan den etik som de kristna nationerna teoretiskt bekänner sig till och den som de tillämpar i praktiken.

[Till 11. Karma](#)

[Till Titelsidan](#)

11. Karma

Karma är benämningen på en av naturens viktigaste lagar. Ständigt i verksamhet gäller denna lag för såväl planeter och planetsystem som för raser, nationer, familjer och individer. Läran om karma är reinkarnationslärans tvillinglära. De båda är så sammanflätade med varandra, att det knappast går att avhandla den ena skild från den andra. Det finns inte en plats och inte en varelse i hela världssalltet som går fri från karmas påverkan. Allt och alla bestraffas för misstag, men leds på ett välsignelsebringande sätt medelst fostran, vederkvickelse och gottgörelse mot fullkomningens höjder. Karma är så vittomfattande - den råder över såväl vår fysiska som moraliska varelse - att man bara genom omskrivningar och vidlyftiga förklaringar kan återge dess innebörd på västerländska språk. Därför har sanskritordet *karma* behållits som beteckning för denna lag.

Tillämpad på människans moraliska livsytringar är den skiparen av etisk rättvisa, som straffar och belönar. Den är orsaken till födelse och återfödelse, men samtidigt medlet att undgå reinkarnation. Sedd ur en annan synvinkel är den helt enkelt den verkan som följer på varje orsak - verkan och återverkan - det exakta resultatet av varje tanke och handling. Ordet karma som sådant betyder "handling". Teosofin ser universum som en intelligent helhet, och varje rörelse inom detsamma är därför en handling av denna helhet som leder till verkningar, vilka själva blir orsaker till nya verkningar. Utifrån detta synsätt sade forntidens indier att alla varelser upp till Brahma var underkastade karmas väld.

Karma är inte en varelse utan en lag, världsharmonins alltomfattande lag som osvikligt återställer den jämvikt som rubbas. Läran om denna lag strider mot den sedvanliga uppfattningen om Gud. Enligt denna uppfattning, som är hämtad från judendomen, är den allsmåttige ett utomvärldsligt tänkande väsen som skapat världen, men finner resultatet så dåligt att han måste straffa och förstöra det han själv skapat. Denna uppfattning har fått otaliga människor att leva i fruktan för Gud, och att hålla hans föregivna påbud i den själviska förhoppningen att bli belönade och undgå hans vrede. Otaliga har också störtats ned i det mörker som följer med förnekandet av allt andligt liv. Man söker efter en förnuftig förklaring till den oavlätliga förstörelse som pågår inom och omkring oss, inte bara i vår mänskliga värld utan i hela solsystemet, en förstörelse som medför sorg och lidande överallt. Den fattige, som förlorat till och med hoppet om ett bättre liv, ber till Gud men får inget svar, och när han ser de besuttnas komfortabla tillvaro och gynnsamma möjligheter väcks avundsjukan i hans hjärta. Frågar han religionens förkunnare varför så många människor - helt utan eget förvållande - föds till fattigdom, utan möjligheter till utbildning och utan förmåga att ändra på sociala eller rasmässiga orättvisor, får han till svar att "det är Guds vilja". Föräldrar som ser döden ta deras barn innan detta ens har hunnit träda ut i livet, får inte heller något annat svar på sitt *varför* än att det är en otillgänglig Guds godtyckliga vilja som råder i världen. Överallt omkring oss ser vi hur fattigdom, sjukdom, olycka, motgång, besvikelse etc drabbar både onda och goda. Och till detta finns det ingen annan förnuftig förklaring, och inte heller någon bättre tröst, än den gamla sanningen att varje människa skapar sitt eget öde. Det är hon själv som är upphovet till sin lycka eller olycka. Många av de frön som sås i ett liv bär inte frukt förrän i efterföljande. På så sätt leder karma människan framåt i evighet.

Karma är en välgörande lag, omutligt rättvis och därför barmhärtig. Ty sann barmhärtighet består inte av gunst eller nåd, utan i opartisk rättvisa.

Mina bröder! Varje människas liv
är följd av hennes föregående levnad.
Forna synder alstrar sorg och lidande,
forna dygder bringar lycka...
Så lyder läran om karma.
(Arnold, Edwin: Asiens Ljus, bok 8)

På vad sätt påverkas då vårt nuvarande liv av våra goda och dåliga gärningar i det förflutna? Är karma bara ett annat namn för en på förhand bestämd skickelse som vi inte kan undkomma, och som därför kan förleda oss till liknöjdhet i vårt sätt att tänka och handla? Nej, karma är inte fatalism. Allt det vi gjorde i en tidigare kropp har konsekvenser som vi får njuta eller lida av i vår nuvarande. Ty som Paulus säger, så låter Gud inte gäcka sig. Människan får skörda som hon sår. Varje verkan innebor i sin orsak, och karma åstadkommer bara dess framträdande i den återförkroppsligade människan. Varje orsak är relaterad till sin upphovsman, och därför får denne och ingen annan uppbära dess konsekvenser. Det kan visserligen ibland se ut som om vi inte har någon del

i det som händer oss, men även vid sådana tillfällen skördar vi faktiskt konsekvenserna av våra egna gärningar i detta eller tidigare liv. Vi lever och verkar inte isolerade från varandra, och allt vi har för oss berör därför också andra människor. Våra handlingar och deras underliggande tankar får sålunda relationer till både oss själva och dessa.

Till grund för varje handling ligger en tanke, ny eller gammal. Dessa tankar har sitt säte i den del av människan som vi kallar manas. De utgör där subtila men kraftfulla förbindelse-länkar med de magnetiska trådar som genomkorsar hela solsystemet, och genom vilka de mest skiftande verkningar framkallas. Som tidigare sagts, så är hela det system vår jord ingår i levande. Och det är medvetet på varje plan, även om detta medvetande först hos människan framträder som självmedvetande. Dessa fakta är väsentliga för förståelsen av hur tankar som ligger till grund för handlingar i nuvarande liv inte bara ger upphov till verkningar i detta nuvarande liv, utan även i kommande. Hypnotiska experiment har visat att även de svagaste av alla de intryck som en människa mottagit under sitt liv kan hämtas fram ur hennes inre, hur gamla de än är. Intrycken har inte gått förlorade, bara legat latent. Detta hjälper oss att förstå hur t ex en person som föds med ett visst handikapp drog på sig detsamma i ett tidigare liv. Han kanske gjorde det genom att han då förorättade en handikappad medmänniska så häftigt och ihärdigt, att bilden av denne etsades in i hans egen odödliga själ. Bilden fick därvid sin skärpa och sitt djup i direkt proportion till intensiteten i hans tankar, liksom den fotografiska bilden blir starkare vid kraftigare exponering. Bilden åtföljde honom när han återvände till jorden för att reinkarnera, och eftersom det i den familj till vilken han attraherades fanns dispositioner för det beträffande handikappet, tvingade den mentala bilden hans astralkropp att anlägga detsamma. Detta skedde genom modern medelst elektrisk och magnetisk osmos. Och eftersom alla varelser på jorden är oupplösligt förenade med varandra, så utgör det handikappade barnet inte bara sin egen karma, utan samtidigt också sina föräldrars. Även de har i tidigare liv tänkt och handlat på ett sätt som fick den här konsekvensen. Karma står för fullkomlig rättvisa.

Men karma verkar uppenbarligen på flera sätt hos en och samma individ, ty vi ser ju även hos handikappade personer ett harmoniskt sinnelag, ett utmärkt intellekt, gott omdöme, hög moral etc. Karma verkar i olika delar av vår varelse, och dess effekter kan därför vara ogynnsamma för en viss del av denna samtidigt som de är gynnsamma för en annan.

Det finns tre slags karma:

(1) Den karma som ännu inte börjat verka i vårt liv på grund av att vi för tillfället är utsatta för en annan karma. Här är den naturlag i verksamhet som säger att två motsatta krafter motverkar varandra, varvid den ene kan vara stark nog att temporärt helt hämma den andres verkan. Denna lag är välbekant inom fysiken, men den gäller alltså inte bara på det fysiska planet utan också på de övriga. Styrkan och tendenserna hos en viss grupp av fysiska, psykiska och intellektuella förmögenheter kan därför hämma en del karma som vi faktiskt redan dragit på oss, ty hela vår varelse är som sagt indragen i det karmiska förloppet. En vek och slätstruken person utgör en svag brännpunkt för karman, och dess verkningar under ett jordeliv blir ganska begränsade, även om personen ifråga tycker sig ha haft tunga och besvärliga bördor att bära. Den som däremot har en mångsidig och livaktig karaktär med stark profil underkastas ett större mått av karmiska verkningar.

(2) Den karma som vi med våra tankar och handlingar nu håller på att alstra, och som skall utlösas någon gång i framtiden när lämpliga förutsättningar vad gäller kropp, själ och omgivning föreligger. Denna karma kan ligga latent till ett kommande liv, men också utlösas redan i det nuvarande om ingen motverkande karma lägger hinder i vägen. Man kan i det nuvarande livet till och med ha kommit till en punkt där alla gamla orsaker redan fått sina verkningar, och där nyskapad karma därför omedelbart måste börja utlösas. Detta förklarar de plötsliga förändringar av levnadsförhållandena eller karaktären som en del människor träffas av. I det här perspektivet ser vi hur viktigt det är att vi noga ger akt på vår nuvarande livsföring. Medan gammal karma utlöses utan att vi förmår bromsa den, bör vi oberoende av omständigheterna tänka och handla så, att ny dålig karma inte alstras för resten av detta eller för kommande liv. Det är lönlöst att försöka sätta sig upp mot karma, ty lagen har sin gång vare sig vi vill det eller inte. Den franske ingenjören de Lesseps liv är ett talande exempel i det här sammanhanget. Efter att under många år ha befunnit sig på berömmelsens och medgångens höjder, störtades han plötsligt i vanära till följd av de bedrägerier som begicks vid byggandet av Panamakanalen. Vare sig han själv var skyldig eller inte, fick han bära skammen av att vara förbunden med ett företag som stämplades för oärlighet och korrupktion. Detta var verkningar av gamla karmiska orsaker, som framträdde när de verkningar som dittills styrts hans liv var uttömda. Napoleons historia utgör ett annat exempel. När han nått toppen av sin karriär föll han

plötsligt, för att sedan dö i landsflykt och förnedring. Och vi kan hitta många liknande fall.

(3) Den karma som nu är verksam i vårt liv, och som vi alstrade i tidigare liv tillsammans med andra egon. Den karman är nu verksam därför att vi i denna inkarnation har just de familjeförhållanden, de rastendenser, den fysiska kropp och den astralkropp som är lämpliga för densamma. Samtidigt ligger annan karma latent tills rätta betingelser föreligger.

Dessa tre slag av karma styr människornas och djurens liv, och de styr världarnas utveckling. Varje verkan har sin upprinnelse i en föregående orsak, och eftersom alla varelser återförkroppsligar sig gång på gång får de kontinuerligt erfara verkningarna av sina tankar och handlingar i tidigare liv. Följaktligen får, som Matteus säger, var och en svara för sina ord och tankar. Ingen kan undgå detta, vare sig genom böner eller nåd eller på annat sätt.

De karmiska orsakerna kan indelas i tre klasser, och har därför tre olika verksamhetsfält i människan. De verkar i hennes mentala och intellektuella natur, i hennes psykiska natur, och i hennes kropp och levnadsförhållanden. Karma av de här tre klasserna påverkar dock inte hennes andliga natur. Ett och samma slags karma kan verka samtidigt och lika starkt på alla de tre ovannämnda sidorna av vår natur, eller också kan en blandning av karmiska orsaker påverka den ena eller andra sidan därav. Se till exempel på en person som har ett sunt och gott förstånd, men en handikappad kropp och ett labilt psyke. Hos honom är den intellektuella karman gynnsam, medan kroppen utsätts för obehagliga och straffande och psyket för mer ospecificerade verkningar. En annan person kan ha en sund och stark kropp och goda levnadsomständigheter, men vara dyster, snarstucken, hämndgirig och allmänt obehaglig för omgivningen. Hos honom är den fysiska karman god, men den mentala och psykiska dålig. Läsaren har säkert själv varit i tillfälle att iakttaga fall då personer med goda yttre förutsättningar varit själsligen förslöade eller plötsligt hemfallit åt vansinne.

Liksom den karmiska lagen på olika sätt styr den enskilda människan och hennes liv, så styr den familjer, nationer och raser. Varje ras har sin karma. Om denna är god, går rasen framåt. Om den är dålig, förfaller rasen och dör ut, och dess egon får skörda sin karma i andra raser och kroppar. Nationer har sin nationalkarma som de inte kan undkomma. Varje nation som handlat orättvist, får förr eller senare lida för detta. De gamla aztekerna och andra fornamerikanska folkslag dog ut därför att deras karma, resultatet av deras liv som nationer i förflutna tider, föll över dem och förgjorde dem. I nationernas liv framträder sådan karma alltid i form av hungersnöd, krig, naturkatastrofer och avtagande fertilitet. Den sistnämnda inträder vid slutet av nationens tillvaro och verkställer själva utslocknandet. Som enskilda medlemmar av en ras och en nation bör vi betänka detta, så att vi inte genom likgiltighet i vårt tänkande och handlande binder oss vid rasens och nationens genomsnittskarma, ty då kommer denna att dra oss med i sin färdriktning. Det var därför som forntidens lärare manande sade: "Dra bort från dem och skilj er från dem" (Andra Korinthierbrevet 6:17).

Karmaläran i förening med reinkarnationsläran ger förklaringen till nöden och lidandet i världen, och utesluter alla möjligheter att anklaga naturen för orättvisa.

De missförhållanden som råder inom en ras eller nation, är de direkta följderna av de egons tankar och handlingar som utgör rasen eller nationen. I ett avlägset förflutet handlade dessa orättvist, och får nu lida för detta. De kränkte jämviktslagen, och enligt naturens ordning måste jämvikten återställas. Egona lider därför när de gottgör vad de förbrutit och återställer jämvikten i det fördolda universum. Alla egon inom en ras eller nation måste gång på gång inkarnera inom denna tills de uppburit all den karma som de där alstrat. Även om nationen temporärt upphör att existera såsom fysisk företeelse, lämnar egona inte världen. De framträder som uppbyggare av en ny nation, i vilken de fortsätter sin utveckling och uppbär straff eller belöningar i enlighet med sin karma. De gamla egyptierna är exempel på detta. De utvecklade en högkultur, men utslocknade icke desto mindre som nation. Men egona fortlever nu i andra nationer, där de spinner vidare på sitt öde enligt naturens rättvisa ordning. Ett annat exempel är de röda indianerna i USA. De blev mycket illa behandlade av de vita erövrarna, men kommer att återfödvas bland dessa och då själva bli redskap för de karmiska verkningar som övergreppen mot dem framkallar. Sådant har hänt förut, och kommer att hända igen.

De lidanden som drabbar en enskild människa kan ha två förklaringar. Dels kan de vara straff för begångna ogärningar i tidigare liv, dels kan de utgöra en fostran som egot underkastar sig för att slipa bort defekter i sin karaktärsprofil och förvärva sinnesstyrka och medkänsla. Att slipa bort karaktärsdefekter hos sig själv är som att

avlägsna hinder i en kanal så att vattnet kan flöda fram. Lycka i livet kan förklaras på liknande sätt. Den är resultatet av goda gärningar i det förflutna.

I karma- och reinkarnationslärorerna finner vi de vetenskapliga och uppfordrande skälen för god moral. Sedebuden skall inte efterlevas på grund av rädsla, ty det är förnedrande för människan och hon försöker att slingra sig undan. Och inte heller skall de efterlevas för att vi skall vinna den Allsmäktiges nåd utan stöd i lag och rättvisa, ty då blir resultatet just det vi nu ser omkring oss. Vi har en sedelag som getts oss av Jesus och som Västerlandet accepterat, men som bara efterlevs av dem som skulle levt ett rättrådigt liv denna sedelag förutan.

Om detta har mästarna skrivit följande, som återfinns på sidorna 677-679 i Den Hemliga Läran I:

Karmas verkningar skulle inte vara obegripliga om människorna handlade i endräkt och harmoni i stället för att splittras av oenighet och strid. Ty vår okunnighet om dessa verkningar - vilka av en del människor ses som försynens dunkla och invecklade skickelser, medan andra ser dem som oundvikliga ödesinslag, och andra åter som tillfälligheter med vilka varken gudar eller demoner har något att skaffa - skulle försvinna om vi bara ville söka sambanden mellan orsak och verkan. Med vetskapen eller åtminstone en viss övertygelse om att våra medmänniskor har lika liten glädje av att skada oss som vi dem, skulle två tredjedelar av världens ondska avstyras. Om ingen av oss skadade sin nästa, skulle Karma-Nemesis varken ha anledning att verka eller vapen att verka med... Strider etc utgör villostigar på vår ödesväg, villostigar som vi dagligen trampar allt under det vi inbillar oss hålla pliktens och rättrådighetens raka kurs. Och sedan klagar vi över att "skickelserna" är så mörka och hårda. Vi står häpna inför det mysterium som vi själva skapat och de livsgåtor som vi *inte vill* lösa, och anklagar sedan den stora sfinxen för att vilja uppsluka oss. Men det finns faktiskt inte en händelse i vårt liv, inte en olycka eller motgång, som inte skulle kunna spåras tillbaka till våra egna handlingar i detta eller ett föregående liv.

...Kunskap om karma leder till den övertygelsen, att om

"förtrampad dygd och ärad lastbarhet
gör människan till gudsförnekare" (Dryden)

är det bara därför att människan alltid tillslutit sina ögon för den stora sanningen att hon är sin egen frälsare och sin egen förgörare. Hon behöver inte anklaga himlen och gudarna, ödet och försynen, för den skenbara orättvisa som råder i människornas värld. Må hon i stället minnas de gamla grekiska visdomsord som uppmanar människan att inte anklaga *Det* som

"rättvist, om än gåtfullt, städse leder
på dolda vägar brottslingen till straff..."

Och sådana är de vägar, på vilka de stora europeiska nationerna nu framskrider. Alla de västerländska ariska folken har liksom sina österländska bröder av den femte rotrasen haft sin guld- och silverålder, sin period av relativ oansvarighet, sin *satya*-ålder av renhet, och många av dem har nu uppnått sin järnålder, *kali-yuga*, en tid FÖRMÖRKAD AV FASOR... Detta sakernas tillstånd skall fortfara... till dess vi börjar bli verksamma *inifrån* i stället för att alltid följa impulser *utifrån*... Till dess utgörs den enda lindringen i livets prövningar av enhet och harmoni - av broderskap i *handling* och förverkligad altruism.

[Till 12. Kamaloka](#)

[Till Titelsidan](#)

12. Kamaloka

Låt oss så övergå till att betrakta människans tillstånd efter den fysiska kroppens död. När vi gör detta inställer sig omedelbart frågorna: Finns det en himmel och ett helvete, och vad är de i så fall? Är de tillstånd eller lokaliteter? Finns de som platser i rymden, vilka vi går till respektive kommer ifrån? För att förstå lärorna om tillstånden efter döden och före födelsen, måste vi hålla det som tidigare sagts om kamapricipen, astralkroppen och astralljuset i minnet.

Efter frigörelsen från kroppen inträder vi först i *kamaloka* - begärets sfär. Därefter faller de högre principerna, den verkliga människan, i ett tillstånd som kallas *devachan*. Vi börjar med att behandla kamaloka, och tar sedan upp *devachan* i nästa kapitel.

När kroppen upphört att andas säger vi att människan är död. Men andningens upphörande är bara början på dödsprocessen. Den fortsätter på andra plan. När kroppen blivit kall och ögonen slutits, strömmar kroppens och själens alla krafter genom hjärnan, och medelst en serie bilder från det nyss avslutade livet inpräglas detta outplånligt i den inre människan. Därvid glöms inte den minsta och flyktigaste detalj av allt det som livet innehållit. I denna stund är den verkliga människan ivrigt verksam i hjärnan, även om alla de tecken som får läkaren att dödförklara kroppen föreligger. Och givetvis har kroppen lämnat jordelivet, men den verkliga människan lämnar det inte förrän hon avslutat sitt arbete i hjärnan. När så skett frigör sig astralkroppen från den fysiska kroppen, och eftersom livsenergin lämnat denna, är det nu fem återstående principer som befinner sig i kamaloka.

Genom dödsprocessen uppdelas människans principer i tre grupper:

(1) Den synliga kroppen med alla dess element, som lämnas kvar på det fysiska planet för att upplösas och efterhand återgå till den fysiska naturens olika områden.

(2) Kamarupan, bestående av astralkroppen samt känslorna och begären, som också omedelbart börjar upplösas på det astrala planet.

(3) Den verkliga människan, den odödliga högre trefalden atman-buddhi-manas, som skild från kroppen och de jordiska förhållandena nu börjar sin tillvaro i *devachan*. Där fungerar hon uteslutande som själ, klädd i ett ytterst eteriskt hölje som hon avlägger när tiden är inne att återvända till jorden.

Kamaloka - begärets sfär - är den astrala region som genomtränger och omger jorden. Som lokalitet är den i och på och omkring jorden. Den sträcker sig till ett mätbart avstånd utanför jorden, men de vanliga lagar som gäller här gäller inte där, och dess invånare lever inte under samma rums- och tidsförhållanden som vi. Som tillstånd är kamaloka metafysiskt, relaterat till det astrala planet. Tillståndet kallas begärets sfär därför att det hör samman med den fjärde principen, och dess förhärskande energi är begär, tomt på och avskilt från intelligens. Det är ett astralt övergångsstadium mellan jordiskt och himmelskt liv. Utan tvivel har vi här ursprunget till den katolska läran om skärselden, i vilken själen har att göra bot för sina onda gärningar om hon inte befrias därifrån genom böner, ceremonier eller offergåvor. Denna irrlära är en missuppfattning av det faktiska förhållandet att själen kan kvarhållas i kamaloka av den starka kraften hos en otillfredsställd önskan, och inte blir fri från sitt astrala-kamiska hölje förrän denna önskan blivit uppfylld av någon som lever på jorden eller av själen själv. Om den avlidne däremot var renhjärtad och strävade för det rätta och goda, försiggår separeringen av principerna på detta plan mycket snabbt, och den högre trefalden är fri att ingå i *devachan*. Då kamaloka är en helt och hållet astral sfär, kännetecknas den av den astrala materians karaktär. Den astrala materian är i grund och botten jordisk och ond, och dess krafter arbetar alla utan ledning av själ eller samvete. Kamaloka kan sägas vara den plats där slaggen från jordelivets stora smältugn hamnar, där naturen tar hand om de element som inte hör hemma i *devachan*. Kamaloka har därför många nivåer eller tillstånd, och dessa var samtliga kända under antiken. Dessa nivåer eller tillstånd kallas på sanskrit för *lokaer* eller "platser" i metafysisk mening. Liksom jordelivet bjudit på tillfällen till de mest skiftande slag av verksamheter, så finns det efter döden lämpliga platser för allehanda livsytringar. Kamaloka är därför en sfär med oändliga variationer. Under jordelivet tonas ofta skillnaderna mellan oss människor ner, och vissa av dem kommer inte till uttryck på grund av kroppsliga och andra nedärvda

likheter. I kamaloka däremot, släpps till följd av kroppens död alla dolda känslor och begär lösa, och därför blir tillståndet där mer diversifierat än jordelivet. Kamaloka skall inte bara svara mot de naturliga olikheterna mellan oss människor, utan också mot de olika sätt på vilka vi kan dö. Och alla dessa tillstånd är ingenting annat än de följdriktiga resultaten av våra tankar under livet och i dödsstunden. Det ingår inte i syftet med denna bok att försöka beskriva dessa tillstånd, ty dels skulle sådana beskrivningar bli alltför omfattande, dels skulle de knappast bli förstådda.

När man tar upp ämnet kamaloka måste man också ta upp människans fjärde princip - känslorna och begären. Det anses i allmänhet att känslorna och begären är inneboende böjelser i oss, och för genomsnittsmänniskan ter de sig obestämda och överkliga. Men enligt teosofin är de inte blott och bart inneboende i oss och helt beroende av kroppen. Så länge vi lever på jorden har våra känslor och begär - vår kamapprincip - inget eget liv skilt från astralkroppen och vår inre människa, utan är så att säga inmängda i hela vår varelse. Men efter kroppens död förenar de sig med astralkroppen till en varelse med sin egen livstid, fast utan själ, något som ger upphov till viktiga frågeställningar. Under jordelivet leds våra känslor och begär av sinnet och själen, medan de efter döden agerar utan denna ledning. Under jordelivet är vi ansvariga för dem och deras verkningar, och vi fortsätter att ha samma ansvar efter döden, trots att de då agerar utan vår direkta ledning. Så länge de lever med astralkroppen påverkar de andra varelser, och för dessa påverkningar är vi ansvariga. Känslorna och begären utgör en del av de *skandhaer* - väl kända i de österländska filosofin - som tillsammans bildar människan. Kroppen omfattar en grupp av skandhaer, astralkroppen en annan. Kamapprincipen utgörs av en tredje grupp, och de övriga principerna har sina respektive skandhaer. Till kama hör de aktiva och viktiga skandhaer som reglerar återfödelserna och leder till livets alla växlande förhållanden. Dessa skandhaer alstras dagligen i enlighet med den lag som säger att varje tanke omedelbart förenar sig med en av naturens elementala krafter, och då blir ett väsen som äger bestånd i proportion till styrkan hos tanken när denna lämnar hjärnan. Och alla dessa väsen är oskiljaktigt förbundna med den som alstrade dem. Vi kan inte undkomma denna lag. Det enda vi kan göra är att tänka goda tankar. Inte ens de högsta bland mästarna står över lagen, men de "befolkar sin väg genom tillvaron" med väsen som inte kan göra annat än gott.

I kamaloka äger vårt astrala skal med sina begär och tankar bestånd tills det blivit helt upplöst, och vad som därefter återstår är själva grundelementen i skandhaerna, vilka givetvis är förbundna med den människa som alstrat och haft dem. Vi kan lika lite bli av med dem, som vi kan utplåna världsalltet. Grundelementen sägs därför vänta tills vi utträder ur devachan, och dras då i kraft av attraktionslagen omedelbart till oss, så att vi med dem som underlag kan bygga upp en ny uppsättning skandhaer för det instundande jordelivet. I kamaloka agerar, som redan nämnts, känslorna och begären utan kontroll och ledning. Häri skiljer sig kamaloka från jordelivet. Men även jordelivet kan sägas vara ett kamaloka i den betydelsen att det i hög grad behärskas av kamapprincipen. Och så kommer det att förbli tills vi en avlägsen framtid har utvecklat den femte och den sjätte principen, och därigenom förpassat kamapprincipen till dess egen sfär och befriat jordelivet från dess inflytande.

Den astrala människan i kamaloka är ett skal utan sinne och själ, utan samvete, och utan förmåga att handla om hon inte påverkas av krafter utanför henne själv. Skalet har vad som kan sägas vara ett animalt eller automatiskt medvetande, vilket uteslutande härrör sig från dess tidigare förening med det mänskliga egot. Ty varje atom i människan har sitt eget minne, och detta består under en tid som är proportionell till den energi det försetts med. Om den avlidne varit mycket materialistisk och självisk, är skalets energier starkare och räcker längre än de skulle gjort om han varit av annan läggning. Skalets automatiska medvetande får då också starkare och mer vilseledande verkningar på den som utan tillräcklig kunskap sysslar med nekromanti - frambesvärjandet av de dödas "andar". Dess rent astrala del bär på "registret" över allt som hänt den avlidne under jordelivet, ty en av den astrala materians egenskaper är att absorbera och bevara bilder av livets alla händelser och tankeintryck, för att sedan återspegla dem när omständigheterna medger det. Det astrala skalet, som varje människa alltså avbördar sig vid döden, skulle utgöra en fara för alla om det inte alltid (utom i en typ av fall) saknade de högre och styrande principerna. Men sedan de högre principerna skilt sig från skalet fladdrar detta omkring utan egen vilja, helt och hållet styrt av astrala och magnetiska attraktionskrafter.

Under en kort stund omedelbart efter döden är den verkliga människan - av somliga kallad anden - i stånd att meddela sig med oss. Men när denna stund förflutit, har själen inget mer att göra med jorden förrän den reinkarnerar igen. Vad som från andra sidan kan påverka, och verkligen också påverkar, känsliga personer och medier är de astrala skalerna. Själlösa och utan samvete som dessa är, kan de inte vara de avlidnas andar. De är bara återstoderna av de grova jordiska höljen som andarna lade av före sitt inträde i devachan. Eftersom de är

astrala, jordiska och fyllda av begär betraktades de av forntidens folk som djävlar - våra personliga djävlar. Det skulle vara märkligt om skalen, som under så lång tid varit själarnas höljen på jorden, inte hade kvar ett automatiskt minne och ett medvetande. Vi kan ju se hur halshuggna grodor och höns under en stund kan röra sig och förflytta sig på ett organiserat sätt. Varför skulle det då inte var möjligt för det subtilare astrala skalet att förflytta sig och handla med ännu större mått av skenbar målmedvetenhet?

I kamalokas sfär finns det, liksom i alla delar av jorden och solsystemet, naturkrafter som kallas elementaler. De är oräkneliga till antalet, och förekommer i en väldig mängd arter eftersom de i viss mening är naturens nerver. Varje art har sitt eget arbete att utföra, liksom alla element eller ting i naturen. Och liksom naturens lagar tvingar elden att brinna uppåt och vattnet att rinna nedåt, så styr dessa lagar elementalernas arbete. Men om elementalerna är verksamma högre upp på utvecklingsskalan än i elden eller vattnet tycks de besitta ett visst förnuft. Somliga dem har att göra med tankeverksamheten och med de astrala organens verksamhet, vare sig de senare är förenade med en fysisk kropp eller inte. När ett medium utgör förbindelsekanal, eller någon annan samordningsmöjlighet yppar sig, utgör dessa elementaler en artificiell förbindelse med den avlidnes astrala skal. De understöds därvid av mediets och andra närvarande personers nervfluidum, och skalet galvaniseras härigenom till artificiellt liv. Genom mediet åstadkoms en samverkan med de närvarandes fysiska och psykiska energier. De intryck som under jordelivet inpräglades på astralkroppen återspeglas nu i mediets medvetande, och gamla känslor och begär väcks till nytt liv. Från skalet erhålls på så sätt olika meddelanden, men inget av dem är något annat än en återspeglning av det förflutna, och inget av dem kommer från människans ande. På grund av det slående innehållet i dessa meddelanden och okunnigheten hos dem som sysslar med fenomenen av det här slaget, tror man att det är den avlidnes ande som är verksam medan det i själva verket är de levande som är verksamma, såvida fenomenet inte helt enkelt består i att bilder från det förflutna plockas fram ur astralljuset. I vissa fall kan ett ondskefullt intellekt vara verksamt, och åt detta är mediet då utlämnat.

En klassificering av de skal som kan besöka medier skulle kunna se ut på följande sätt:

(1) Skal efter nyligen avlidna personer, vilkas begravningsplats inte är alltför avlägsen. Dessa skals varaktighet beror på arten av deras forna ägares tankar och livsföring. En idéell, god och förändligad person efterlämnar ett skal som snabbt upplöses, medan skalet efter den som varit självisk och materialistisk äger större styrka och varaktighet. Mellan dessa båda ytterligheter finns det tallösa varianter.

(2) Skal efter personer som dött långt från den plats där mediet befinner sig. Skalen kan efter en tid avlägsna sig från den döda kroppens närhet, men har då undergått en upplösning som på det astrala planet svarar mot förmultningen på det fysiska. De är därför otydliga, skugglika och utan fasthet, och reagerar bara svagt på psykiska stimuli. De virvlas bort av första bästa magnetström. Under en kort stund kan de dock bringas till ett slags skenliv av de astrala strömmar som utgår från mediet och de närvarande anförvanterna.

(3) Helt och hållet skugglika kvarlevor som knappast är att räkna med. Det finns inga lämpliga västerländska ord som kan beskriva dem, men de existerar i denna sfär. De kan sägas vara avtryck som lämnats i den astrala substansen av de skal, som en gång var konsistenta men nu är upplösta. De står så nära gränsen till det överkliga, att de nästan kan betraktas såsom icke befintliga. Men genom mediets och övriga seansdeltagares tankar, önskingar och förhoppningar förstoras och utsmyckas dessa skugglika fotografier och ges ett skenbart liv.

(4) Koherenta varelser, mänskliga själar som slitit alla andliga band och nu är på väg att sjunka ned till det värsta av alla tillstånd - *avitchi* - där slutet blir personlighetens förintelse. De är kända som svarta magiker. Med bibehållet intellekt har de koncentrerat sitt medvetande i kamaprintipen och avskilt sig från det andliga, och är de enda varelser som veterligen är dömda till undergång. Under sin jordiska tillvaro hade de mänskliga kroppar, men förföll till sitt fasansfulla tillstånd genom att liv efter liv framhärda i ondska för det ondas egen skull. Och ondskefulla människor, på väg mot samma öde, lever mitt ibland oss den dag som är.

Varelser av den här klassen är inte vanliga skal, ty de har koncentrerat hela sin kraft i kamaprintipen samtidigt som de gjort sig kvitt varje antydning till goda tankar och högre strävanden, och de behärskar den astrala sfären helt och fullt. Jag klassificerar dem dock bland skalen, ty de är sådana i den bemärkelsen att de är dömda att upplösas. Men för dem sker upplösningen medvetet, medan den annars är automatisk. De kan leva i många hundratals år, och tillfredsställer sina begär genom varje sensitiv människa de får i sitt våld när dennas onda tankar öppnat dörren för dem. De har förlorat den högre delen av manas, och i den kamp som varje människa

utkämpar under livet och efter döden har den lägre delen av manas ryckts loss från sin herre. I stället för att höjas till gudomlig fullkomning har lägre manas dragits ner i dyn, och förlänar nu intelligens åt den fördömda varelse som saknar all andlighet men fortfarande är i stånd att lida, och verkligen också får lida när dess tid kommer.

De människor som tar sitt eget liv och de som plötsligt rycks bort genom olyckshändelse, mord etc kvarstannar i kamaloka under en tidsperiod, som är ungefär lika lång som den de hade kvar att leva på jorden. Dessa människor är inte verkligt döda. För att döden skall kunna inträda, måste en av läkarvetenskapen ännu inte erkänd betingelse föreligga. Ty människans principer har sin bestämda tid av sammanhållning, varefter de helt naturligt skiljs från varandra. Frågan om kohesionskrafterna i den mänskliga konstitutionen är omfattande, och kan inte utredas här. Jag får därför nöja mig med att säga att kohesionslagen gäller för människans principer, likaväl som för allt annat i naturen. Innan deras tid är ute, kan principerna inte åtskiljas. Med undantag för den fysiska kroppen kan principernas kohesionskraft givetvis inte brytas med mekaniska medel. Därför slungas den som dör en för tidig död, och alltså ännu inte nått den punkt där principernas kohesionskraft blivit uttömd, in i kamaloka såsom endast delvis död. Där måste hans återstående principer vänta tills hans naturliga livstid är till ända, vare sig det dröjer en månad eller sextio år.

Kamalokas många nivåer eller tillstånd tillgodoser varje skal av den här typen med lämpliga betingelser. Somliga lider svårt under kamalokatiden medan andra tillbringar den i ett slags drömtillstånd, allt i enlighet med deras moraliska ansvar. Avrättade brottslingar lämnar vanligen livet fyllda av hat och hämndlystnad, och erkänner inte rättvisan i det straff som de nu får lida av. De återupplever i kamaloka gång på gång sitt brott, sin rättegång, sin avrättning och sina tankar på hämnd. När de får kontakt med en sensitiv levande människa, ett medium eller någon annan, försöker de att i dennes hjärna ingjuta tankar på mord och andra brott.

Vid slutet av vistelsen i kamaloka faller den avlidna människan i ett tillstånd av omedvetenhet, och vaknar sedan upp till devachans glädjefyllda tillvaro. Det är som att födas till ett nytt liv efter en tids dunkel och tung sömn.

[Till 13. Devachan](#)

[Till Titelsidan](#)

13. Devachan

Sedan vi nu betraktat den sfär omedelbart bortom jordelivet där den högre delen av människan frigörs från hennes lägre och djuriska komponenter, skall vi ägna uppmärksamheten åt det efterdöentillstånd som väntar denna högre del, denna odödliga varelse som färdas från liv till liv. Efter att ha krängt av sig kroppen inträder människan i kamaloka, skärselden, där hon har att utkämpa en viss kamp för att befria sig från de lägre skandhaerna. När denna kamp - som vi kan kalla en födelseakt - är över, börjar de högre principerna atman-buddhi-manas tänka på ett sätt som skiljer sig från det som kroppen och hjärnan tillät under jordelivet. Detta är det tillstånd som kallas devachan - ett sanskritord som betyder "gudarnas boning" - och i vilket själen åtnjuter lycka och sällhet. Och i likhet med gudarna har egot i devachan inte någon dödlig kropp. I gamla urkunder kan man läsa att detta tillstånd varar "ett oändligt antal år" eller "i proportion till vår individuella förtjänst", och att vi när tillståndets specifika mentala energier blivit uttömda "dras ned igen för att återfödas i de dödligas värld". Devachan är alltså ett mellanspel mellan två jordeliv. Det är karman som tvingar oss alla att inträda i sinnevärlden, och som genom sin alltomfattande och oupphörliga aktivitet också påverkar oss i devachan. För det är karman som styr vårt utträde ur devachan. Karma verkar ungefär som lufttrycket, vilket driver undan eller krossar allt som är utsatt för detsamma om inte ett mottryck förhindrar detta. Individens karma är det tryck som driver honom in i och ut ur de olika efterdöentillstånden, och mottrycket består av hans tankar och strävanden under jordelivet. Kraften i dessa tankar och strävanden förhindrar hans utträde ur devachan till dess den är uttömd, men då finns det ingenting som kan förhindra hans fortsatta vandring på den jordiska ödesväg han själv byggt sig.

Devachan är en nödvändighet på själens nuvarande utvecklingsstadium. Manas fordrar genom själva sin natur ett devachantillstånd så snart kroppen är avlagd, och detta blir helt enkelt följderna av att banden som bundit tänkaren vid hans fysiska och astrala hölje lossats. Under jordelivet kan vi bara förverkliga en bråkdel av de tankar som dagligen och stundligen uppkommer inom oss, och i ännu mindre utsträckning kan vi förbruka den psykiska energi som alstras av våra strävanden och förhoppningar. Denna energi lagras i manas när kroppen, hjärnan och astralkroppen inte ger den tillfälle att omsättas. Vid döden slits den lagrade och latent energi loss från sina försvagade bindningar och ger manas, tänkaren, möjlighet att begagna och utveckla det tänkande som förblev oanvänt under jordelivet. Det är människans okunnighet om sina egna krafter och förmögenheter som hindrar henne att undgå devachantillståndet. Ur okunnigheten uppkommer villfarelse, och manas förs därför av egen kraft in i det devachanska tänkandet. Men även om okunnighet är orsaken till inträdet i devachan, så blir vistelsen där läkande, återhämtande och välgörande för själen. Ty skulle en vanlig människa omedelbart efter döden återinträda i en ny kropp i samma typ av samhälle som hon nyss lämnat, skulle hennes själ bli uttröttad och berövad de tillfällen den behöver för att utveckla sin högre natur.

När egot befriat sig från den dödliga kroppen och från kamaprinzipen, ikläder det sig i devachan en klädnad som inte kan kallas kropp men möjligen hjälpmedel eller vehikel, och i denna verkar egot nu på sinnets och tankens plan. Allting är där lika verkligt för egot, som fysiska ting är verkliga för oss på jorden. Egot har nu fått möjlighet att skapa sig en egen värld åt sig själv, utan att hämmas av det fysiska livets begränsningar. Dess tillstånd kan jämföras med det inspirerade tillstånd som konstnären befinner sig i när han glömsk av tid och rum går helt upp i sitt skapande.

I varje ögonblick alstrar vi orsaker. Dessa får sina verkningar på två fält, dels på det objektiva, dvs i sinnevärlden, dels på det subjektiva, som existerar både här och på andra sidan döden. Det objektiva fältet har att göra med jordelivet och den grövre delen av människan, med hennes kroppsliga handlingar och hjärnans verksamhet, och ibland också med hennes astralkropp. Det subjektiva fältet har att göra med de högre och andliga delarna av hennes varelse. På det objektiva fältet kan de psykiska impulserna inte omsättas fullt ut, och inte heller kan själens alla högre böjelser och strävanden få sitt utlopp där. Dessa måste därför utgöra orsaken till och underlaget för devachan.

Hur länge stannar man då i devachan? Denna fråga, som handlar om det vi jordemänniskor kallar tid, berör inte det verkliga tidsbegreppet, dvs det som för hela vårt solsystem torde vara det fastställda schemat för tidsmomentens längd och inbördes ordningsföljd. Frågan kan besvaras utifrån vårt sätt att mäta tiden, men knappast inte utifrån tidsmätningen på t ex planeten Merkurius, och inte heller utifrån själens upplevelse av tiden.

Vad den senare beträffar, kan var och en av oss konstatera att han inte har någon bestämd upplevelse av den tidslängd som förflutit i livet. Han förmår bara plocka fram ett antal tilldragelser under detta som markerar tidens flykt, och några av dessa tilldragelser känns inte avlägsna trots att de är det. Och så är det också för den som befinner sig i devachan. Där finns ingen tid. Själen har utbyte av allt som där tilldrar sig inom den, men ägnar ingen uppmärksamhet åt tidens flykt. Medan solen mäter upp åren för oss på jorden, finns det i devachan endast upplevelser. Detta är inte svårt att förstå om vi tänker på hur en lång rad bilder, tankar, argument, känslor osv ibland kan svepa genom sinnet på ett kort ögonblick. Och vi har ju alla hört talas om att en drunknande människa kan se hela sitt liv passera revy på en kort stund.

Egot stannar i devachan under en tidsrymd som står i direkt proportion till styrkan av de under livet alstrade psykiska impulserna. Men eftersom det här rör sig om själslig matematik, kan endast en mästare säga hur lång den tidrymden för närvarande är för genomsnittsmänniskor på olika håll i världen. Därför får vi ta fasta på vad mästarna säger om detta medelvärde, och deras uttalande grundar sig säkert på beräkningar. I A P Sinnetts bok *Esoteric Buddhism*, som skrevs med hjälp av det lärostoff mästarnas brev till Sinnett innehöll, anges medelvärdet till 1500 år. Dessa siffror får dock inte tolkas så, att de skulle gälla varje devachanvistelse. Mästarna poängterar [se *The Mahatma Letters to A P Sinnett*, s 177] att Sinnetts siffror anger ett medelvärde, inte en för alla människor och varje tillfälle fastlagd tidrymd. Och så måste det vara. Ty liksom människan på jorden kan dröja kvar i ett visst sinnestillstånd en längre eller kortare tid alltefter intensiteten i sina tankar, kan hon göra det i devachan, där hennes tankar ju har ännu större genomslagskraft.

Vad en av mästarna faktiskt sade i frågan var att "devachandrömmen" varar tills karmas krav är uppfyllda, och att det i devachan försiggår en kontinuerlig kraftförbrukning. På sidan 200 i *The Mahatma Letters to A P Sinnett* säger han: "Vistelsen i devachan står i proportion till de icke fullföljda psykiska impulser som alstrades under jordelivet. De människor, vars gärningar hade en företrädesvis materiell inriktning, kommer att av *tanhas* kraft dras tillbaka till återfödelse tidigare." [Tanha betyder "livstörst", dvs längtan till livet.] Den som under jordelivet bara alstrat en ringa mängd av psykiska impulser, har därför liten kraft till att kvarhålla sina högre principer i devachan. Den kraften genererade han främst under barndomen, innan han började fixera sitt tänkande på materiella ting och förhållanden. Den törst efter liv som kallas tanha, är den attraherande eller magnetiska kraften i de skandhaer som innebor i alla varelser. I fall som det ovannämnda gäller dock inte den allmänna regeln, ty effekten i endera riktningen beror på kraftbalanseringen och är ett resultat av verkan och återverkan. Därför kan en materialist lämna devachan efter kort tid och ingå i en ny kropp, trots att hans i barndomen alstrade psykiska energi ännu inte är helt uttömd. Men eftersom materialisterna skiljer sig från varandra vad gäller såväl inriktningen som intensiteten och mängden hos deras tankar och psykiska impulser, så blir deras vistelse i devachan olika lång. Utpräglade materialister tillbringar den i dvala eller i ett sömnlignande tillstånd, ty de har bara svaga energier att omsätta på det devachanska planet, och man kan faktiskt säga att det för dem inte finns något medvetet efterdöentillstånd. De tillbringar en tid i dvala för att sedan vakna till liv på jorden igen. Genomsnittslängden på människans vistelse i devachan ger oss längden på den för hennes utveckling så viktiga reinkarnationscykeln. Ty det är i enlighet med dennas lagbundna förlopp som gamla folk och kulturer framträder på nytt.

Tillvaron i devachan får sin färg och karaktär av de tankar som dominerar människans sinne under hennes sista stunder på jorden. Själ och sinne håller fast vid dessa tankar och knyter av dem ett stort nät av tilldragelser och föreställningar. Därvid utnyttjas tankarna så långt de når, och allt som under jordelivet inte var möjligt frambringas nu. Sysselsatt på detta sätt upplever själen sin devachanska ungdom, mognad och ålderdom, dvs den upplever hur dess devachanska energi tilltar, kulminerar, avtar och dör ut. Har jordelivet varit färglöst, blir devachan också färglös. Har det varit innehållsrikt, blir devachan innehållsrikt. Tillvaron där är inte en dröm i vanlig mening utan ett avsnitt av människans livscykel, och när vi befinner oss där förefaller jordelivet vara en dröm. Det devachanska tillståndet är inte på något sätt monotont. Vi kan förledas att tro det på grund av vår benägenhet att bedöma all tillvaro efter våra jordiska mönster och betrakta jordelivet som reellt och verkligt. Själens liv är evigt, och kan inte avbrytas ens för ett ögonblick. När själen lämnar den fysiska kroppen övergår den därför bara till en annan tillvarosfär. Men eftersom det eteriska vehiklet i devachan är varaktigare än den fysiska kroppen, tar de andliga, moraliska och psykiska orsakerna mer tid på sig där än på jorden för att utveckla och fullfölja sina verkningar. Om den fysiska kroppens molekyler inte var underkastade de allmänna kemiska lagar som gäller för jordens materia, skulle vi leva lika länge på jorden som i devachan. Fast ett så långt liv av lidande och oavlätlig verksamhet skulle säkerligen spränga sönder den själ som tvingades uthärda det. Njutning skulle övergå i smärta, och övermättningen skulle sluta i vansinne. Den alltid kärleksfulla naturen leder oss därför

till himlen för att vila, och för att bringa det bästa och högsta inom oss till mognad.

"Devachan är sålunda inte ett meningslöst eller onyttigt tillstånd. I det tillståndet vilar och återhämtar vi oss, och den del av vår varelse som inte kunde blomstra i jordelivets kyliga klimat slår nu ut i full blom och återvänder med oss till nästa jordeliv starkare och mer införlivad med vår natur än tidigare. Varför då knota över att naturen hjälper oss i den ändlösa kampen. Varför låta tankarna hela tiden kretsa kring vår nuvarande lilla personlighet och dess väl och ve?" (Tidskriften The Path, 1893, s 192.)

En vanlig fråga om devachan är givetvis om vi återser våra kära där. Svaret är att vi inte återser dem i deras egna gestalter, men att vi skapar oss bilder av dem vilka vi upplever som fullt verkliga, ideala bilder som är fullständiga och levande och fria från allt vad vi inte gillade hos dem. Vi lever med dem och ser dem tillväxa i det goda i stället för det onda. En mor som hade en alkoholiserad son, ser honom i devachan som en nykter och skötsam man. Och så förhåller det sig med alla upptänkliga fall. Föräldrar, barn, man och hustru har sina kära omkring sig i ideala gestalter. Detta är för själens bästa. Man kan tala om illusion om man så vill, men den illusionen är nödvändig för vår lycka i devachan, liksom illusioner ofta är nödvändiga för vår lycka på jorden. Och eftersom det är själen själv som skapar denna illusion, blir den inte bedragen. Läran om devachan klarar sig utmärkt vid en jämförelse med den ortodoxa läran om himmel och helvete. Ty vad är en himmel där invånarna vet (om de nu har någon hjärna eller något minne) att det också finns ett helvete, i vilket syndiga vänner och anförvanter lider eviga kval.

Varelserna i devachan är dock inte helt utan möjlighet att hjälpa dem de lämnat kvar på jorden. Ren och djup kärlek kan ibland komma det lyckliga egot i devachan att påverka dem på jorden i välgörande riktning, inte bara i moraliskt avseende utan också vad gäller materiella förhållanden.

Den sista frågan jag skall behandla är om vi kan nå dem som befinner sig i devachan, och om de kan komma hit till jorden. Nej, vi kan inte nå dem eller påverka dem, såvida vi inte är adepter. Påståendet att medier kan kommunicera med de dödas andar saknar täckning, och det gör också påståendet att de kan hjälpa dem som ingått i devachan. En mahatma - en människa som utvecklat alla sina förmögenheter och står över alla illusioner - kan gå in i det devachanska tillståndet och meddela sig med de egon som befinner sig där. Det är en av mahatmornas uppgifter. De sysselsätter sig med vissa egon i devachan i syfte att befria dem, så att de kan återvända till jorden för att hjälpa mänskligheten. De egon det här är frågan om är sådana som till sin natur visserligen är starka och djupa, men inte visa nog att frigöra sig från devachans illusioner. Klyftan mellan det devachanska och det jordiska medvetandet är så stor att den kan jämföras med den klyfta som skiljer devachan från återfödelsen. Den är sådan att den utplånar minnet av det som skett.

Så snart den av själens krafter betingade devachanperioden är tillända, börjar de magnetiska trådar som binder själen vid jorden att göra sig gällande. Jaget vaknar ur sin dröm, förs snabbt till en ny kropp, och ser omedelbart före födelsen under ett ögonblick alla de orsaker som förde det till devachan och därifrån tillbaka till jorden och det förestående livet. Jaget inser rättvisan i det som sker, att allt är resultat av dess tidigare gärningar, och knotar inte över sitt öde. Det tar därför på sig bördan igen och ännu en själ har återvänt till jorden.

[Till 14. Cykler](#)

[Till Titelsidan](#)

14. Cykler

Läran om cykler är en av de viktigaste i den teosofiska tankebyggnaden. Vi har dock inte fått veta så mycket om dem, ty mästarna har varit ganska tystlåtna i frågan.

En cykel är ett omlopp. Motsvarande ord på sanskrit är *yuga*, *kalpa*, *manvantara*. En cykels början utgörs av ett ögonblick som tillsammans med de följande ögonblicken blir till en dag, varefter dagarna blir till månader, år och sekler. Längre fram än så tänker vi vanligen inte i Västerlandet. Vi räknar med måncykeln och andra astronomiska cykler, men betraktar dem egentligen bara som tidsperioder. Den teosofiska uppfattningen om cykler går emellertid längre. Reinkarnationsläran är ett exempel på detta. Cyklerna ses inte bara som tidsperioder, utan anses också ha inflytande på människans liv och på jordens och alla dess livsformers utveckling. Med sitt första ögonblick inleder en cykel ett omlopp som innefattar allt som det berör. Startögonblicket är utgångspunkten, och vi frågar oss givetvis när de stora cyklerna i vår tillvaro egentligen började. Frågan kan inte besvaras, men forntidens teosofier sade att jordens materia under de första ögonblicken av sin förtätning antog en viss bestämd vibrationshastighet, som skall bibehållas under alla kommande förändringar ända tills timmen för jordens upplösning slår. Det är sådana vibrationshastigheter som bestämmer de stora cyklernas längd, och i motsats till vetenskapen säger teosofin att vår jord respektive hela solsystemet når sitt slut när kraften bakom den synliga och osynliga materian nått gränsen för sin cykliska fortvaro. Den teosofiska läran skiljer sig här från både den vetenskapliga och den religiösa. Enligt religionen tar kraften bakom materian slut när Gud drar tillbaka sin skyddande hand eller sänder en annan kraft mot jorden. En sådan uppfattning kan teosofin inte dela, utan säger att den kraft som är verksam under och bestämmer slutet för den stora cykeln är kraften hos människan själv i hennes egenskap av andlig varelse. När hon inte längre behöver jorden lämnar hon den, och med henne försvinner den kraft som håller samman klotet. Följden blir upplösning genom eld eller vatten eller något annat, och dessa fenomen är alltså då inga orsaker utan endast verkningar.

Reinkarnationslagen är livets och framåtskridandets stora lag, och är såsom sådan sammanvävd med karmas och cyklernas lagar. Dessa tre samverkar, och det är praktiskt taget omöjligt att tänka sig reinkarnationen skild från den cykliska lagen. Individuer och nationer som tidigare varit verksamma på jorden återvänder periodiskt hit i bestämda strömmar, och återupplivar gång på gång sina civilisationer och konstater. Och eftersom individerna av olika nationer och raser är förenade med varandra av starka osynliga band, rör sig stora grupper individer sakta men säkert också gemensamt framåt genom att reinkarnera tillsammans i nya raser och civilisationer, allteftersom cyklerna fortskrider i sina bestämda omlopp. När därför de själar som en gång skapade våra allra äldsta civilisationer återkommer hit medförande de civilisationernas anda och idéer, kommer dessa karaktäristika att förenas med det som under senare tider åstadkommit för mänsklighetens moraliska och intellektuella utveckling, och resultatet blir då nya och högre civilisationer. Framstegen kommer dock inte att kunna byggas på bevarade böcker, tekniker, maskiner etc, ty allt sådant förstörs periodiskt. Men eftersom själen alltid bevarar sitt erövrade vetande i manasprincipen, och oavbrutet driver de högre principerna och förmögenheterna till ytterligare utveckling, består framstegens grundelement och framträder på nytt när de rätta betingelserna föreligger. Och längs utvecklingsförloppet finns de tillfällen då kortare och längre avataracykler låter stora själar framträda, som sätter sin välgörande prägel på människosläktet.

En längre avataracykel innefattar flera kortare. Ramas och Krishnas framträdande hos indierna, Menes hos egyptierna, Zarathustras hos perserna och Buddhas hos indierna och andra österländska folk markerar längre avataracykler. Buddha är den siste av de stora avatarorna och tillhör en längre cykel än judarnas Jesus, ty Jesu läror är desamma som Buddhas och färgade av vad Buddha hade lärt dem som undervisade Jesus. En annan stor avatara, svarande mot både Buddha och Krishna, är att förvänta. Krishna och Rama var verksamma som krigare, lagstiftare, lärare och ockultister. Buddha verkade på de etiska, religiösa och mystiska områdena, och Jesus följde i hans spår. Muhammed var en mindre avatara vars uppgift gällde en viss del av mänskligheten, och han verkade som lagstiftare, krigare och religiös förkunnare. Under dessa avataracykler verkar också en del själar av olika karaktärstyper som utövar stort inflytande på sina respektive nationer, t ex kung Arthur, faraonerna, Moses, Karl den store (reinkarnerad som Napoleon Bonaparte), Klodvig av Frankrike (reinkarnerad som kejsar Fredrik III av Tyskland) och Georg Washington, den förste presidenten i USA, där en kommande ras nu börjar framträda.

Vid de tidpunkter då stora cykler korsar varandra, uppkommer till följd av polväxlingar och andra omvälvningar

stora dynamiska effekter som förändrar jordens yta. Att det förhåller sig så är en teosofisk utsaga, som givetvis inte är allmänt accepterad. Det skall också sägas att människan är en kraftig generator som alstrar, lagrar och avger energi. När den väldiga mängd individer som utgör en stor ras tillsammans alstrar och avger energi, får detta en dynamisk effekt på jordens materia som kan vara stark nog att förorsaka naturomvälvningar. Jordytans olika skikt visar spår av naturomvälvningar som i geologiskt avseende har berott på jordbävningar och nedisningar. Vad djuren och människorna i dessa sammanhang beträffar, så skall enligt den cykliska lagen vissa utdöda djurarter, liksom också vissa äldre människoformer, återkomma när deras cykel infaller. Och vissa döda språk skall komma till användning igen.

Metons cykel är en måncykel. Den omfattar omkring nitton år, och när den är tilländalupen infaller både nymånen och fullmånen på samma respektive datum som de ca nitton år tidigare inföll på.

Solcirkeln omfattar tjuugoåttio år, och när en sådan cykel fullbordats infaller veckodagarna åter på samma datum i den julianska kalendern.

Precessionscykeln utgör den tidsperiod som åtgår för dagjämningspunkternas fortskridande ett varv runt ekliptikan. Denna tidsperiod omfattar i det närmaste 25.868 år. Det sägs att den förra precessionscykeln slutade för ungefär 9.868 år sedan [detta skrevs år 1893], och då måste en eller flera naturomvälvningar med åtföljande folkvandringar ha ägt rum på jorden. Under en sådan cykels förlopp färdas vår jord till helt nya områden i rymden, eftersom den följer med solen på dennas vidsträckta bana.

Människorna påverkas i synnerhet av de andliga, psykiska och moraliska cyklerna, och dessa ligger till grund för rasernas, nationernas och de enskilda individernas cykler. Ras- och nationscykler bestäms av den förflutna historiens innehåll, medan individens cykler bestäms av reinkarnationen och den individuella förmågan att mottaga sinnesimpulser och själsliga intryck. Den individuella reinkarnationscykelns längd är för genomsnittsmänniskan ca femtonhundra år, och de siffrorna ger oss också måttet på en historisk cykel i vår civilisatoriska utveckling. Ty allteftersom individerna lämnar devachan i stora grupper, återkommer med dem de gamla romarnas och andra gamla folks eror. Detta kan vi konstatera om vi ser oss omkring. Men såsom del av det stora hela påverkas människan också av astronomiska cykler, och dessa bestämmer de tidpunkter när mänskligheten som helhet skall undergå förändringar. Sådana cykler omnämns ofta i de olika folkens heliga skrifter. I bibeln har vi t ex berättelsen om Jona i (val)fiskens buk. Berättelsen är orimlig som skildring av en verklig händelse, men inte som framställning av en astronomisk cykel. "Jona" befinner sig bland stjärnbilderna, och när den astronomiska punkt som representerar människan genom den sk oppositionsprocessen når det ställe i zodiaken där den står mitt emot Cetus eller valfiskens på andra sidan cirkeln, sägs Jona befinna sig i valfiskens centrum eller buk. Men han "kastats ut" därifrån när han framskridit så långt i zodiaken att han inte längre står i opposition till valfiskens.

Genom att sekel efter sekel röra sig i zodiaken, bringas denna punkt i ställning till den ena stjärnbilden efter den andra. Under fortskridandet försiggår förändringar med såväl människorna som jordklotet, förändringar som antyds av stjärnbilderna om dessa läses enligt de rätta symbolikreglerna. Nu menas inte att det är konjunktionerna i sig som åstadkommer dessa förändringar. Men när visdomens mästare för tidsåldrar sedan kartlade mänsklighetens utvecklingsschema, fann de att de med stjärnbildernas hjälp kunde ange de tidpunkter när vissa företeelser skulle återkomma, och att de i en zodiakisk symbolik därför kunde beskriva och bevara såväl mänsklighetens historia som förutsägelsena om dess framtid. På samma sätt som vi av visarnas ställning på urtavlan kan avläsa tiden, kan mästarna på zodiakens urtavla avläsa de tidpunkter när vissa händelser skall inträffa.

Detta tror man givetvis inte på i våra dagar, men man kommer att göra det i framtiden. Och eftersom i stort sett alla jordens folk har likartade symboler för zodiaken, symboler som dessutom återfinns i utdöda folks gamla urkunder, är det knappast troligt att vår tids vandalism skall lyckas utplåna detta värdefulla och uråldriga arv. Denderazodiaken i Egypten förtäljer oss detsamma som den zodiak som Amerikas gamla civilisation lämnade efter sig. Båda har samma ursprung. De är ett verk av de vise som i början av mänsklighetens stora utvecklingscykel, då människan startade sin mödosamma vandring framåt och uppåt, gav henne de astronomiska symboler och idéer som skall bestå cyklerna igenom.

Vad gäller de stora naturomvälvningar som inträffar i början och slutet av stora cykler, så regleras dessas

verkningar huvudsakligen av karman och reinkarnationen under inflytande av den cykliska lagen. Det är inte bara människan som styrs på detta sätt utan också varje atom i materian, och denna förändras därför hela tiden jämsides med människan. Den måste uppvisa förändringar som svarar mot dem som tänkaren undergår. På det fysiska planet åstadkoms dessa förändringar av elektriska och andra fluider, som jämte gaser verkar på globens fasta beståndsdelar. Vid slutet av en stor cykel når dessa krafter vad som kan kallas en explosionspunkt, och åstadkommer då våldsamma utbrott av typen jordbävningar, översvämningar, världsbränder och nedisningar.

Enligt teosofin finns det två huvudorsaker till jordbävningar. För det första underjordisk värme och ånga som höjer eller sänker jordskorpan. För det andra elektriska och magnetiska växlingar som samtidigt påverkar både vatten och jord. I det senare fallet har växlingarna kraft nog att på ett ögonblick göra jorden flytande utan att smälta den, och därigenom åstadkomma våldsamma förflyttningar i större eller mindre vågor. Detta kan man ibland iakttaga i vulkaniska trakter när liknande elektriska orsaker, fast i liten skala, är i verksamhet.

Översvämningar förorsakas av att väldiga mängder vatten till följd av jordskorpan höjning eller sänkning flyttas ur sitt läge. Sådana höjningar och sänkningar kan samverka med elektriska växlingar, som åstadkommer en enorm "urladdning" av fuktighet och en plötslig omvandling av stora fasta kroppar till vatten.

En världsbrand förorsakas av elektriska och magnetiska växlingar i atmosfären, varvid fuktigheten dras ur luften som blir till ett eldhav. Men den kan också uppkomma genom att solens magnetiska centrum expanderar till sju magnetiska centra.

Nedisningar uppkommer inte bara genom plötsliga förändringar av jordaxelns lutning, utan också genom temperaturfall förorsakade av riktningförändringar hos de varma havsströmmarna och hos de heta magnetiska strömmarna i jordens inre. Det undre lagret av fuktighet fryser då helt plötsligt, och stora landytor täcks över natten av metertjock is. En nedisning kan lätt drabba de Brittiska öarna, om de varma havsströmmarna avleds från deras kuster.

Både egyptierna och grekerna ägde kännedom om en del cykler, fast kunskapen härstammade från Indiens vise. Kineserna har alltid varit intresserade av astronomi och tecknade ned observationer redan långt före den kristna tideräkningens början. Men då de tillhör en äldre ras som - hur underligt det än låter - skall dö ut, gäller deras slutsatser angående framtiden inte den vita rasen. Vid det kristna tidevarvets inbrott sänkte sig ett andligt mörker över Västerlandet, och Indien isolerades i många århundraden för att under Europas andliga natt bevara den gamla visdomstraditionen. Indiens isolering kom till stånd på Den Stora Logens initiativ. Den var en försiktighetsåtgärd som vidtogs för att adepterna, som visste vad som förestod, ville bevara visdomstraditionen åt kommande generationer. Eftersom det vore ganska meningslöst att behandla de okända egyptiska cyklerna, håller jag mig nu till de indiska, eftersom dessa är praktiskt taget helt korrekta.

Vårt universums manifestationsperiod kallas av indierna för *Brahmanda*, eller Brahmas hela livslängd. Brahmas liv utgörs av hans dagar och år, och då dessa är kosmiska är de mycket långa. Hans dag har ca 24 timmar, hans år ca 360 dagar, och hans liv varar i 100 år.

Vad jordklotet beträffar, försiggår dess utveckling under ledning av *manu* eller "människan" och från detta ord härleder sig ordet *manvantara*, "mellan två manuer". Utvecklingsförloppet är för varje ras indelat i fyra *yugaer*, var och en med sin bestämda längd och sina förhållanden. En sådan *yuga* påverkar alltså inte hela mänskligheten på en gång, eftersom olika raser befinner sig i olika *yugaer*. De fyra *yugaerna* är: *krita* eller *satya* (guldåldern), *treta*, *dvapara* och *kali* (den mörka tidsåldern). Västerlandet och Indien är nu i sin *kali-yuga*, särskilt vad den moraliska och andliga utvecklingen beträffar. Utvecklingsförloppet i den första av *yugaerna* är långsamt i jämförelse med de övrigas. I *kali-yuga* är det mycket snabbt, och accelererar liksom vissa av de ännu inte helt utforskade måncyklerna.

I jordiska år räknat:

(ca) 360 jordiska dagar = 1

Krita-yuga = 1.728.000

Treta-yuga = 1.296.000

Dvapara-yuga = 864.000

Kali-yuga = 432.000
Maha-yuga (de fyra föregående tillsammans) = 4.320.000
71 maha-yugaer utgör en manus regering = 306.720.000
14 manuers regeringar = 4.294.080.000
Tillägg för gryningar och skymningar mellan dessa manuer = 25.920.000
Samtliga regeringar jämte mellantiderna utgör 1000 maha-yugaer,
motsvarande en *kalpa* eller Brahmas dag = 4.320.000.000
Brahmas natt är av samma längd som hans dag,
varför Brahmas dygn blir = 8.640.000.000
360 sådana dygn utgör Brahmas år = 3.110.400.000.000
100 sådana år utgör Brahmas liv = 311.040.000.000.000

De första 5.000 åren av kali-yuga går till ända någon gång kring årsskiftet 1897-98 [detta skrevs 1893]. Denna yuga startade ungefär 3.102 år före den kristna tideräkningen, vid tidpunkten för Krishnas död. Eftersom det inte är långt kvar till 1897-98, får vår tids vetenskapsmän tillfälle att se om slutet av femtusenårscykeln kommer att föregås eller följas av några mer genomgripande förändringar av politisk, vetenskaplig eller fysisk art. Cykliska förändringar är i annalkande, ty fler och fler själar från tidigare civilisationer inkarnerar nu när tanke- och handlingsfriheten i Västerlandet inte längre är så kringskuren av trångsynthet och religiösa fördomar. Vi befinner oss i ett övergångsskede, då såväl filosofin och religionen som själva samhället förnyar sig. Under detta övergångsskede kan de exakta siffrorna för cyklernas längd och beskrivningarna av deras innehåll inte offentliggöras för oss. Ty vi sätter penningen högst av allt, och drar på munnen åt den andliga synen på naturen och människan.

[Till 15. Arternas uppkomst. Felande länkar](#)

[Till Titelsidan](#)

15. Arternas uppkomst. Felande länkar

I frågan om människans och övriga arters uppkomst råder det mellan teosofin och vetenskapen en klyfta i synsätten som ännu inte överbryggats. Och mellan teosofin och religionen är förhållandet detsamma. Västerlandets religiösa auktoriteter torgför en lära som bygger på en förmodad uppenbarelse, och den läran är lika orimlig som den vetenskapliga. Dock ligger den religiösa uppfattningen närmare sanningen än den vetenskapliga, ty bibelns allegori om Adam och Eva innehåller en dold sanning. Adam representerar en av mänsklighetens raser, och i berättelsen om Kain, Set och Noa antyds de övriga rasernas historia. Det folk som tog emot Kain och gav honom en hustru, tillhörde en av de raser som framträdde samtidigt med den som representeras av Adam.

Människans yttersta ursprung går inte att spåra, även om vi vet när och varifrån hon kom till denna glob. Ty människan har alltid funnits till, om inte på denna så på andra glober, och hon kommer alltid att finnas till någonstans i kosmos. Oavbrutet arbetande på sin utveckling i strävan att nå upp till sin urbild, den himmelska människan, befinner hon sig i ett ständigt blivande. Eftersom vi alltså inte kan säga något om vårt yttersta ursprung, får vi börja med vårt framträdande på denna glob. Här, liksom på de övriga globerna i jordkedjan, framträdde samtidigt sju människotyper. De kom från andra glober i en äldre planetkedja. Till vårt jordklot - den fjärde globen i jordkedjan - kom de sju typerna på en gång från en annan glob i denna kedja. Detta samtidiga framträdande av sju människotyper sker i den första och en del av den andra runden. Under den andra runden blandade sig de sju grupperna med varandra, men har därefter i de följande runderna långsamt skilt på sig igen, och kommer i sjunde runden åter att vara helt separerade. Var och en av de ursprungliga grupperna utgör då ännu en gång en enhetlig, men nu fullkomnad människotyp av det slag som detta utvecklingsskede kan frambringa. För närvarande är de sju typerna blandade med varandra, och representanter för dem alla finns i de många s k raser som vi nu indelar människosläktet i. Ändamålet med sammanblandningen och det därpå följande åtskiljandet är att låta varje typ få dra fördel av de framsteg och den styrka som helheten uppnått under tidigare utvecklingskedan på andra planeter. Ty naturen utför aldrig sitt arbete på ett planlöst och förhastat sätt, utan alltid efter den säkra och framgångsrika metod som innebär sammanblandning, utkristallisering och separation. Den metoden var bekant för alkemisterna, även om inte ens de förstod den i alla dess tillämpningar.

Människosläktet härstammar alltså inte från ett enda människopar, och inte heller från aporna. Det är meningslöst att söka sanningen om människans ursprung hos religionen eller vetenskapen, ty religionens företrädare slits mellan den uppenbarelse som framställs i urkunderna och den lära som förkunnas av prästerna, och vetenskapen förbryllas av de fakta den inte kan förneka. Adam sägs vara den första människan, men av den bibliska berättelsen framgår att det måste ha funnits människor på jorden innan Kain grundade en stad. Bibeln stöder alltså inte uppfattningen att mänskligheten härstammar från ett enda föräldrapar. Och skulle den vetenskapliga hypotesen att vi och aporna har gemensamma förfäder vara riktig, måste vi genast fråga var dessa kom ifrån. Den Stora Logen säger att sju människotyper samtidigt framträdde på jorden och att människosläktet därför inte utgått från vare sig ett enda föräldrapar eller från djurriket.

De olikheter i karaktärsegenskaper och förmögenheter som framträtt hos människorna under historiens gång är resultat av de olika präglingar som egona undergått under förflutna utvecklingsperioder på andra planetkedjor. Och som tidigare nämnts, så genomgick vår mänsklighet sin närmast föregående stora utvecklingsperiod på den planetkedja som nu representeras av månen.

Vad den intressanta frågan om de antropoida apornas släktskap med människan beträffar, säger mästarna att dessa apor i stället för att vara våra förfäder är våra avkomlingar. Under ett av de tidiga utvecklingskedena på jorden avlade män av människosläktet med honor av djursläktet dessa apor, i vilka ett antal egon fängslades för att i sinom tid bli människor. De antropoida aporna, människans "oäkta barn", kommer att långsamt dö ut och egona inträder i mänskliga kroppar. De kallas i Den Hemliga Läran för "den försenade rasen", och utgör det enda undantaget från regeln att inga fler egon ur de lägre naturrikena kan inträda i människoriket under denna manvantara. Med undantag för dem är dörren mellan de lägre naturrikena och människoriket alltså stängd, och egona i de lägre rikena får vänta på sin tur till nästa stora utvecklingsperiod. När de antropoida egona nu så småningom inträder på den mänskliga utvecklingsnivån, får de sin belöning för sin långa väntan i den förnedrade rasen.

Det kan här vara lämpligt att återge vad en av mästarna säger, när han framlägger den esoteriska antropologin i enlighet med de hemliga urkunderna:

Den anatomiska likhet mellan människan och den högre apen som av darwinisterna så ofta anförs såsom pekande på en gemensam stamfader, utgör ett intressant problem vars riktiga lösning måste sökas i den esoteriska förklaringen till apornas uppkomst. Vi har gett ut så mycket av denna förklaring som ansetts lämpligt genom att säga, att de första förnuftslösa människorasernas djuriskhet ledde till alstrandet av stora människoliknande vidunder - avkomman av människo- och djurföräldrar. Allteftersom tiden framskred och de ännu halvt astrala formerna förtätades till fysiska, modifierades dessa varelsers jättelika avkomlingar genom yttre påverkningar tills deras släkte kulminerade i miocentidens lägre apor. Med dessa förnyade de senare atlantiderna "de förnuftslösa" synd, men denna gång med fullt ansvar. Frukterna av deras brott blev de apor vi nu kallar antropoider. (Den Hemliga Läran II, s 755.)

Låt oss i detta sammanhang komma ihåg den esoteriska lära som säger att människan i den tredje runden hade en JÄTTESTOR APLIK GESTALT på det astrala planet, och att förhållandet var likartat i slutet av den tredje rotrasen i denna rund. Detta förklarar de *mänskliga* dragen hos aporna, särskilt hos de senare antropoiderna - oavsett att de sistnämnda genom *ärftlighet* bevarar en viss likhet med sina atlantolemuriska förfäder. (Den Hemliga Läran II, s 754.)

Mästarna uppger vidare att däggdjuren frambringades under den fjärde runden, efter de mänskliga typernas framträdande. De ursprungliga däggdjurstyperna skilde sig inte så mycket från de mänskliga, att olikheterna mellan dem utgjorde ett hinder för befruktning. Deras förening under den tredje rotrasen, när människan ännu inte fått manas ljus, var därför inte ett brott mot naturen. Ty eftersom förnuftet då fortfarande bara fanns såsom anlag hos människan, hade hon inte något ansvar för sina gärningar. Men i den senare delen av den tredje samt i den fjärde rotrasen var manas ljus verksamt, och då blev upprepandet av föreningen ett brott, eftersom det skedde med full kunskap om följderna och emot samvetets varningar. De karmiska konsekvenserna, som berör hela mänskligheten, skall i en ännu avlägsen framtid bryta fram i sin helhet - och då bli förstådda.

På samma sätt som människorna kom till jordkedjan från en tidigare planetkedja - och då var varelser med stora förmögenheter som ännu inte fängslats i materian - har också de lägre naturrikenas urtyper kommit. Och med hjälp av människorna, som går i spetsen för livsvågen, fortsätter dessa riken här sin stegvisa utveckling framåt och uppåt. Deras egon avslutade inte sin utveckling i och med att den föregående planetkedjan upplöstes, utan fortsätter nu tidsålder efter tidsålder sitt arbete, och närmar sig långsamt det mänskliga stadiet. En dag kommer de att bli människor, och i sin tur vara ledare och vägröjare för lägre riken på denna eller andra glober. När en äldre planetkedjas egon kommer till en ny, medför de första och högst utvecklade av dem alltid en del former av animalt liv, liksom en del frukter och annat, för att användas som modeller. De olika naturrikenas urtyper överfördes till jordkedjan på detta sätt, och låt oss nu se hur djurrikets och den övriga naturens differentiering gick till.

Denna kunde inte ske utan intelligent hjälp och utan inblandning av högre själar. Sådan hjälp och inblandning gavs och ges alltså, ty naturen kan inte utföra sitt arbete på egen hand. Men jag menar inte att det är Gud eller änglar som tar sig an det här verket. Det är människor som gör det. Inte våra dagars människor, svaga och okunniga som vi är, utan stora själar, fullkomnade och heliga människor med stor vishet och väldiga krafter och kunskaper. Just sådana varelser som vi kan bli, och redan skulle haft en bild av om inte religionen å ena sidan och vetenskapen å den andra hade skapat sina föreställningar om vår svaghet, inneboende ondska och rent materiella ursprung. Ty dessa föreställningar får nästan alla människor att känna sig som marionetter i Guds eller ett oblidkeligt ödes hand, och hänge sig åt förnedrande och själviska strävanden under såväl jordelivet som efter det. At dessa högt utvecklade varelser, som inte längre befinner sig på vårt plan, har man gett olika benämningar. De kallas *dhyanier*, skapare, ledare, stora andar m m. I den teosofiska litteraturen kallas de dhyanier.

Enligt metoder som bara är kända av dem själva och Den Stora Logen arbetade dhyanierna med de hitförda urtyperna, och genom gradvisa modifieringar av dessa utformades de olika naturrikena, liksom människans kroppsliga hölje. Utformandeprocessen utspelades i huvudsak under den rent astrala period som föregick det grovt fysiska stadiet, ty de impulser som då ges fortplantar sig genom efterföljande tider. När mittpunkten av den stora utvecklingscykeln nåddes, framträdde arterna på det nuvarande (fysiska) stadiet, och visar varken för våra ögon eller instrument någon förbindelse med sina astrala urtyper. Forskarna har spårat vissa arter ända till denna mittpunkt, men kommer sedan inte längre. Så hör t ex både kor och hästar till hovdjuren, men de förra är partåiga

medan de senare är uddatåiga. Om vi spårar dem bakåt till deras äldsta förfäder, kommer vi till den mittpunkt där vetenskapen måste göra halt. Men här kommer mästarnas kunskaper in som säger att bortom mittpunkten ligger den tidiga utvecklingens astrala region och skede. Där fanns urtyperna med vilka dhyanierna startade den utveckling, som genom gradvisa modifieringar och omgestaltningar slutligen resulterade i den på vårt fysiska plan synliga differentieringen till ordningar, familjer och arter.

Under ca 300 miljoner år befann sig jorden, människosläktet och de övriga naturrikerna på det astrala stadiet. Då fanns ännu ingen grov fysisk materia, sådan vi nu känner den. Detta var under de tidiga runderna, när naturen långsamt utarbetade formerna på astralplanet, vilket ju också är materiellt fast mycket subtilt. Vid slutet av perioden startade förtätningsprocessen, varvid människokroppen var den första som antog en fastare konsistens. Och då drogs också en del av de astrala typerna från tidigare runder in i processen, trots att de egentligen tillhörde ett förgånget skede då allting var astralt. När fossiler efter dessa upptäckts, påstår man att de är lämningar efter varelser som levde samtidigt med den fysiska urmänniskan.

Även om detta påstående stämmer väl med övriga vetenskapliga teorier på området, står det sig slätt om man godtar förekomsten av den astrala utvecklingen. Men det ligger utanför ramen för detta arbete att gå in på detaljer. Låt mig bara i förbigående säga att vare sig biet eller vetet kan ha differentierats fram på denna planetkedja. De måste ha frambringats och utvecklats på en föregående, och sedan förts över hit.

Mot den teosofiska uppfattningen kan man givetvis ställa argumentet att de felande länkarna mellan astralperiodens urtyper och de av oss kända fossilerna och levande arterna säkert finns, även om vetenskapen ännu inte lyckats hitta dem. Men 1893 sade professor Virchow vid en föreläsning i Moskva att den felande länken fortfarande var en önskedröm, och att det inte finns något verkligt bevis för människans härstamning från djuren. Detta är helt riktigt, och med sina nuvarande metoder kommer vetenskapen inte att hitta någon som helst typ av felande länk. Ty alla sådana länkar finns bara på det astrala planet, och är därför osynliga för det fysiska ögat. De kan bara förnimmas med våra inre astrala sinnen, och dessa måste först övas upp. Men så länge vetenskapen inte erkänner befintligheten av astrala inre sinnen kommer man givetvis inte att försöka öva upp dem, och förblir därför oförmögen att upptäcka de astrala länkar som kvarlämnades på astralplanet under det långa differentieringsförloppet. De ovannämnda fossiler som så att säga förstelnades i otid utgör ett undantag till omöjligheten att finna felande länkar, men de förblir återvändsgränder så länge vetenskapen inte erkänner de fakta som hör samman med dem.

Ändamålet med all denna differentiering, med sammanblandning och särskiljande, uttrycks av en annan mästare med orden:

"Naturen vill med avsikt hellre ha material oförgänglig i organiska än i oorganiska former, och arbetar sakta men oförtrutet med uppgiften att höja slumrande materia till medvetet liv."

[Till 16. Psykiska lagar, förmögenheter och fenomen](#)

[Till Titelsidan](#)

16. Psykiska lagar, förmögenheter och fenomen

De psykiska förmögenheternas och fenomenens område är mångfasetterat. Överallt i världen ser man dagligen prov på dem, men ända tills för några år sedan tilldrog de sig inte någon större uppmärksamhet från vetenskapsmännens sida. Däremot utsattes alla som berättade om sådana företeelser och sade sig tro på människans psykiska natur för åtskilligt löje.

Vår brist på heltäckande psykologisk kunskap är en naturlig följd av vetenskapens materialistiska inställning och den dogmatiska religionens förlamande inverkan. Den förra förlöjligar och lägger hinder i vägen för dem som vill vidga psykologin, den senare förbjuder den forskning som behövs. Dock utgör den katolska kyrkan i viss mån ett undantag. Den har alltid medgett att det existerar en psykisk värld, en värld som den betraktar som hemvist för demoner och änglar. Men eftersom änglar uppenbarar sig när det behagar dem och demoner skall undvikas, så tillåter kyrkan inga andra än bemyndigade präster att befatta sig med denna värld. Detta är rätt och riktigt vad gäller spiritualisternas farliga frambesvärjande av de dödas "andar", men fel i övriga fall. Den verkliga psykologin är idag en österländsk företeelse. Visserligen var den även känd i Amerika när forna tiders civilisation blomstrade där, och den var känd i vissa delar av Europa före den kristna tideräkningens början, men idag finns den bara i Österlandet.

Finns det psykiska energier, lagar och förmögenheter? Om så är fallet måste det också finnas fenomen, och de psykiska energierna måste finnas i såväl människan som överallt i naturen. Människan anses vara utvecklingsprocessens högsta produkt, och i hennes varelse verkar på gott och ont alla naturens energier. Just därför är hon människa.

Detta faktum har länge varit känt i Österlandet, och jag har där sett demonstrationer av ockulta förmögenheter som kullkastar många av den västerländska vetenskapens uppfattningar. Jag har också sett samma fenomen åstadkommas i Västerlandet, och påstår att alla människor potentiellt är i besittning av förmågan att utföra dem. Ty de psykiska, ofta kallade magiska, fenomen som utförs av österländska fakirer och yogier, åstadkoms alla genom brukandet av helt naturliga energier och processer, vilka man i Västerlandet ännu inte tror existerar. Att få sin kropp att höja sig över marken, till synes i strid med gravitationen, är ett fenomen som lätt kan utföras av den som är förtrogen med tillvägagångssättet, och fenomenet strider inte mot någon naturlag. Ty gravitationen - attraktionen - är bara den ena sidan av en lag, den andra sidan kallas repulsion. Och båda är underordnade den elektriska kraftens lagar. Tyngd och stabilitet beror på polaritet, och när polariteten hos ett objekt förändras i förhållande till jorden direkt under detsamma, kan objektet höja sig. Men eftersom vanliga föremål saknar det medvetande som människan har, kan de inte höja sig utan viss hjälp. Den mänskliga kroppen däremot kan, när dess polaritet ändras, utan hjälp höja sig i luften som en fågel. Polaritetsändringen åstadkoms medvetet genom en speciell andningsmetod som är känd av österlänningarna. Men den kan också framkallas med hjälp av vissa naturkrafter, och detta är fallet när personer utan kännedom om ifrågavarande lag - t ex den katolska kyrkans helgon - utför fenomenet.

En annan viktig naturlag, som ligger till grund för många fenomen, är kohesionslagen. Kohesionen är en kraft, och inte som man kan tro, en effekt. Man måste ha god kännedom om kohesionslagen och dess verkningar för att kunna utföra fenomen som att länka två massiva järnringar i varandra och få en sten att tränga igenom en solid vägg. Härvid kommer en kraft till användning som desorganiserar materian. Kohesionen är den starkare kraften, och när den desorganiserande kraften upphör att verka återför kohesionen materiapartiklarna till deras ursprungliga lägen.

Den som i likhet med adepterna behärskar konsten att desorganisera ett objekts atomer - människokroppen är härvid ett undantag - kan skilja dem åt i så hög grad att objektet blir osynligt, och kan sedan sända dem längs en ström i etern till vilken plats som helst på jorden. Där dras den desorganiserande kraften tillbaka, varvid kohesionen omedelbart gör sig gällande igen och objektet framträder i sin ursprungliga form. Detta fenomen kan förefalla osannolikt men är väl känt för Logen och dess lärjungar, och säkerligen kommer också vetenskapen förr eller senare att erkänna det som ett faktum.

Lekmannen, påverkad som han är av dagens materialistiska synsätt, frågar sig hur fenomen som dessa kan

åstadkommas utan synliga hjälpmedel. Men hjälpmedel finns i människans kropp och hjärna. Enligt vad Logen säger är "människans hjärna en outtröttlig kraftalstrare", och med ett tränat sinne och den erforderliga kunskapen om naturens inre kemi och dynamik kan dess innehavare behärska de naturkrafter vi talat om. Längre fram i tiden skall människorna behärska dem, och skulle gjort det redan idag om inte den blinda dogmatismen, tillsammans med vår själviskhet och materialistiska skepticism, hade lagt hinder i vägen. Inte ens den kristne lever upp till sin mästars ord om att den som tror kan försätta berg. Kunskap om naturlagarna i förening med tro ger makt över materia, sinne, tid och rum.

En tränad adept kan "ur tomma intet" frambringa fasta objekt som man kan ta på. Detta gör han med hjälp av den materia som finns kringströdd i atmosfären. Alla partiklar i denna, vare sig de är synliga eller "utfällda", har varit med om att bygga upp alla möjliga former. Det adepten gör är att i astralljuset, där alla objektformer finns, välja ut den objektform han vill ha och sedan med sin vilja och föreställningsförmåga "fälla ut" och bekläda denna med materia. Det på så sätt frambringade objektet upplöses dock om inte särskilda åtgärder vidtages för att göra det bestående. Vill adepten fälla ut en bild eller en text på ett papper, sker detta enligt samma lagar och med hjälp av samma krafter. I sitt sinne formar han då en klar och skarp föreställning av bilden respektive varje bokstav i texten, drar sedan ur atmosfären de behövliga pigmenten, och låter dessa utfällas längs de linjer hans hjärna fixerat på papperet. Jag har sett sådana fenomen utföras, så jag vet vad jag talar om.

Detta leder till slutsatsen att människans vilja är synnerligen kraftfull, och att föreställningsförmågan är mycket dynamisk och användbar. Föreställningsförmågan, visualiseringsförmågan, är människosinnets bildskapande förmåga. Hos genomsnittsmänniskan är den dock ganska otränad och svag, och därför mer eller mindre slumrande och drömlig, men den kan tränas upp. När detta sker blir den konstruktör i människans inre verkstad. Den gör modeller i astralljuset som sedan manifesteras objektivt på det synliga planet. Föreställningsförmågan är näst viljan den kraftfullaste av människans många komplicerade förmögenheter. Men vår västerländska uppfattning om den är ofullständig och långt ifrån riktig. Vi förknippar den ofta med illusion och verklighetsflykt. Det är dock omöjligt att finna ett bättre ord för denna förmåga, ty en av dess egenskaper är ju att skapa föreställningar, även om dessa ofta utgörs av tolkningar och inbillningar, produkter av en otyglad fantasi. Men fantasin kan tyglas och skärpas så att den i den astrala substansen kan alstra en bild eller form, vilken sedan tjänar samma ändamål som sandformen vid giutningen av det smälta järnet. Föreställningsförmågan är därför den mäktigaste av våra förmögenheter i den meningen att viljan inte kan göra sig gällande om föreställningsförmågan är svag eller otränad. Om man t ex vid utfällandet av en bild på ett papper är otydlig med den astrala förlagan, kommer pigmentet att falla på papperet på motsvarande otydliga sätt.

När en adept vill kommunicera med någon på avstånd, ställer han in sina hjärnmolekyler och sina tankar på en sådan frekvens, att de vibrerar i samklang med den persons sinne som han vill nå. Denne måste därvid själv stämma sig, eller frivilligt låta sig stämmas, till denna samklang. Avståndet mellan dem har därvid ingen betydelse, ty de inre sinnena är inte beroende av yttre organ. Med dessa sinnen kan man direkt se och förnimma bilderna och tankarna i en annans medvetande.

Skulle en adept vilja skåda in i en annan människas själ, läsa hennes tankar och se de henne omgivande bilderna av allt hon tänkt och tagit intryck av, riktar han sin inre syn och hörsel mot hennes sinne, och allt blir omedelbart tillgängligt för honom. Men detta är något som bara samvetslösa personer gör. Adepterna gör det bara när de är klart berättigade till det. Dagens människor ser kanske inget orätt i att på detta sätt utforska andras hemligheter, men adepterna säger att man då förgriper sig på privata rättigheter. Även om man har förmågan, har man ingen rätt att tränga in i en annan människas medvetande och utforska detta. Det är lag inom Logen, att den som märker att han är på väg att upptäcka en annans hemligheter omedelbart skall dra sig tillbaka. En lärjunge i Logen som inte följer denna lag fråntas sin förmåga, och vad dem som inte är knutna till Logen beträffar, så får de ta konsekvenserna av den här sortens inbrott. Ty naturen har sina lagar och väktare, och begår vi ett brott i den astrala världen kommer dessa förr eller senare att utkräva det motsvarande straffet, skulle det så dröja tiotusen år. Här har vi en av de säkerhetsåtgärder som upprätthåller etiken och moralen. Men så länge människorna inte tar till sig den filosofi som framförs i denna bok, ser de inte något fel i att begå brott på områden dit samhällets lagar inte når. På så sätt fördröjs den dag, då de förmögenheter vi talat om blir allas egendom.

Till de fenomen som det kan vara lämpligt att uppmärksamma hör förflyttandet av föremål utan fysisk beröring. Sådan förflyttning kan utföras på flera sätt. Ett sätt är att sträcka ut en astral arm utanför sin fysiska kropp och gripa tag i det föremål som skall förflyttas. Detta kan göras upp till ett avstånd av ca tre meter. Jag vill inte gå in

på närmare förklaringar, utan hänvisar bara till de tidigare beskrivna egenskaperna hos den astrala materian och de astrala lemmarna. Det här sättet att förflytta föremål kan förklara en del av de apparationer som utförs av medier, ty medierna använder sig härvid vanligen av sina osynliga men materiella astrala händer. Ett annat sätt är att använda sig av elementaler. Styrda av den inre människan har de förmågan att förflytta föremål genom att ändra dessas polaritet. Det är förklaringen till att indiska fakirer och västerländska medier får smärre objekt att till synes av sig själva röra sig långa sträckor. Elementaler kommer till användning när man vill utföra förflyttningar på längre avstånd än den astrala armen når. Att medierna inte vet att de begagnar sig av elementaler, har ingen betydelse i sammanhanget. Medier vet sällan eller aldrig hur deras fenomen åstadkoms, och deras okunnighet om naturlagarna är inget argument för dessas obefintlighet. De forskare som sett hur krafter verkar inifrån, behöver knappast övertygas.

Klärvoajans, kläraudians och fjärrskådande är nära förbundna med varandra. Varje gång en av dem utövas aktiveras samtidigt de båda andra, ty de är bara olika sidor av samma förmåga. Ljudet är ett av den astrala sfärens mest utmärkande karaktäristika, och eftersom ljus och ljud alltid följs åt, hör också syn- och hörsel förnimmelser samman. Att se en bild med den astrala synförmågan inbegriper därför en samtidig hörsel förnimmelse, och att höra ett astralt ljud inbegriper den samtidiga närvaron av en till ljudet relaterad bild i den astrala materian. För ockultisten är det ett välkänt faktum att varje ljud ögonblickligen alstrar en bild. Detta faktum har också på senare tid påvisats i Västerlandet genom framställandet av sk klangfigurer. Med ockultismens hjälp skulle vi kunna tränga djupt in i ämnet ljud-bild, men det skulle vara farligt med tanke på moralens nuvarande nivå, och jag lämnar det därför. I astralljuset finns bilder av allt som någonsin hänt varje människa, och där finns också bilder av de kommande tilldragelser vilkas orsaker är tillräckligt starka och utpräglade. Om orsakerna till kommande tilldragelser ännu är diffusa, så är också bilderna av framtiden diffusa. För flertalet av de närmaste årens tilldragelser är de väsentligaste orsakerna dock så fasta i konturerna, att en tränad siare kan se vad som skall hända. Det är genom att förnimma dessa bilder med de inre sinnena, som klärvoajanter kan utöva sin sällsamma förmåga. Denna förmåga finns hos alla människor, men hos de flesta av oss endast som ett svagt utvecklat anlag. Om vi emellertid inte hade detta anlag, skulle vi inte kunna utbyta tankar med varandra.

Hos den klärvoajante passerar de astrala bilderna förbi den inre synen, och reflekteras sedan inifrån till de fysiska ögonen. Då framträder de objektivt för honom. Rör det sig om återspeglingsen av en förfluten eller framtida tilldragelse, syns bara avbilden av densamma. Rör det sig däremot om någonting som just pågår, visas själva den aktuella scenen för den inre synen. Den väsentligaste skillnaden mellan vanlig syn och klärvoajans ligger i vibrationernas väg i organismen. Vid klärvoajans i vaket tillstånd meddelas vibrationerna först till hjärnan, varifrån de överförs till de fysiska ögat där de framkallar en bild på näthinnan. Det är ungefär som när fonografrullen får fonografens trätt att återge de vibrationer rullen tagit upp. Vid vanlig syn fångas vibrationerna först av ögat, och överförs därifrån till hjärnan. Såväl bilder som ljud alstras av vibrationer, och varje ljud som alstras bevaras i astralljuset. Där kan det inre sinnet uppfånga ljudet och inifrån överföra det till hjärnan, från vilken det fortplantas till det fysiska örat. Vid kläraudians över avstånd hör man alltså inte med det fysiska örat, utan med astralkroppens hörselcentrum. Vad fjärrskådandet beträffar, kan detta vara - men är inte alltid - en kombination av kläraudians och klärvoajans. Och den omständigheten att den fjärrskådande ofta förutsäger kommande tilldragelser, pekar på att ett profetiskt element också är involverat.

Den högsta arten av klärvoajans - andlig vision - är mycket sällsynt. Vanlig klärvoajans har att göra med astralvärldens obetydliga företeelser, medan andliga visioner handlar om högre ting. Andliga visioner tillkommer bara dem som är renhjärtade,hängivna och ståndaktiga. De kan erhållas genom en speciell utveckling av det särskilda organ i kroppen som gör dem möjliga, men denna utveckling kräver disciplin, lång träning och högsta altruism. All vanlig klärvoajans är tillfällig och fragmentarisk, och rör sig bara med materia och illusion. Dess fragmentariska karaktär kommer sig av att knappast någon klärvoajant har förmågan att blicka in på mer än ett av den astrala materians lägre plan. En vanlig god och rättrådig människa har bättre förutsättningar än någon klärvoajant att handskas med det som nuet och framtiden kan ha i beredskap åt henne.

Drömmar är ibland resultatet av en automatiskt pågående hjärnverksamhet, men kan också åstadkommas av att den verkliga inre människan till hjärnan överför de tilldragelser och tankar av högre eller lägre art, som hon upplevt under kroppens sömn. Dessa så att säga tänjs in i hjärnan när själen sjunker tillbaka i kroppen. Sådana drömmar kan vara till nytta, men själens återupptagande av de kroppsliga livsaktiviteterna fördunklar vanligen deras innebörd och förvrider och förvanskar bildsekvenserna, med kaos och förvirring som följd. Det intressanta med drömmandet som sådant är att det i drömmen finns någon som varseblir och upplever, och detta faktum är

ett av argumenten för den inre människans existens. Under sömnen umgås den inre människan med högre intelligenser, och ibland lyckas hon att till hjärnan överföra de idéer och framtidsvisioner hon därvid inhämtar. Men vanligen misslyckas hon som sagt med detta på grund av hjärnsubstansens motstånd. En människas karma spelar också stor roll vid drömmandet. Om en härskare drömmer om en angelägenhet som gäller hans rike, kan drömmen komma att påverka händelseutvecklingen i detta, medan samma dröm hos en vanlig medborgare inte får några omedelbara konsekvenser. Men, som Job säger, "I drömmen, i nattens syn" blir människan upplyst. (Job 33:15.)

Astrala skepnader är generellt av två slag. Det ena slaget utgörs av de astrala skalen och bilderna i astralvärlden, och dessa är antingen reellt synliga eller resultatet av inre vibrationer som skickas ut i en persons ögon och får honom att tro sig se yttre objektiva gestalter. Det andra slaget utgörs av levande människors fullt eller delvis medvetna astralkroppar. De mödosamma försöken av olika sällskap för psykisk forskning att påvisa förekomsten av andeuppenbarelser bevisar ingenting, ty dessa har gjorts utan kännedom om de inre världarnas naturlagar, och i nitton fall av tjugo kan det ha rört sig om inre vibrationer som i ögat objektiverat bilder. Men utan tvivel har de undersökta fallen handlat om syner. Uppenbarelser av nyligen avlidna kan antingen utgöras av objektiverade bilder av ovan angivet slag eller av astralkroppar - på detta stadium kallade kamarupaer. Eftersom de dödas tankar och energier är mycket starka när de befriats från kroppen, förekommer uppenbarelser av nyligen avlidna oftare än andra.

En adept kan sända ut sin astrala dubbelgångare. Denna har en särskild benämning, ty den består av hans medvetna och tränade astralkropp, försedd med hans fulla intelligens, och är inte helt frigjord från den fysiska kroppen.

Teosofin varken förnekar eller nonchalerar de fysiska naturlagar som upptäckts av vetenskapen, men påstår att det finns andra lagar som modifierar dessas verksamhet. Bakom den synliga verkligheten finns den fördolda med sina fulländade tillvägagångssätt. Det fördolda universum kan bara förnimmas med de inre sinnen som hör hemma där, och det är givetvis inte lätt att utveckla dessa inre sinnen om man inte tror att de finns. Hjärnan och själen i samarbete har förmågan att alstra former, först astrala sådana i den astrala substansen och sedan fysiska genom att bekläda de astrala med materia på vårt plan. När det gäller frågan om vad som är objektivt verkligt eller inte, måste vi ta varseblivningsprocessen med i beräkningen, ty varseblivningen kan påverkas av inre stimuli. Man kan ju inte bara se objekt som faktiskt existerar utanför en själ, utan också fås att se syner som alstras av inre impulser. Det finns därför tre sätt att se: (1) Med ögonen, med hjälp av det ljus som objekten reflekterar. (2) Med de inre sinnena, med hjälp av astralljuset. (3) Genom impulser inifrån som ögat rapporterar till hjärnan, vilken sedan förlägger den inre bilden utanför ögat. De övriga sinnesförnimmelserna kan betraktas på samma sätt.

Eftersom den astrala substansen utgör ett slags register över alla tankar, ljud, bilder och andra vibrationer, och då den inre människan är en i sig själv komplett personlighet, i stånd att verka både med och utan hjälp av den fysiska kroppen, kan alla hypnotiska, klärvoajanta, kläraudianta, mediala och även omedvetet utförda fenomen få sin förklaring. I den astrala substansen kvarhålls alltså alla ljud och bilder, och i den astrala människan kvarhålls intryck av alla hennes upplevelser, hur obetydliga de än har varit och hur avlägsna i tiden de än är. Samverkan mellan dessa båda framkallar de fenomen som förefaller så sällsamma för dem som förnekar eller är okunniga om ockultismen.

Men för att förstå de fenomen som utförs av adepter, fakirer, yogier och tränade ockultister, måste man förstå kemins, sinnets, energins och materians fördolda lagar. Och att i detalj gå in på dem, ligger givetvis utanför syftet med denna bok.

[Till 17. Psykiska fenomen och spiritualism](#)

[Till Titelsidan](#)

17. Psykiska fenomen och spiritualism

I de psykiska fenomenens historia intar redogörelserna för den s k spiritualismen en framträdande plats. Att använda benämningen spiritualism på det slags fenomen som den spiritualistiska rörelsen sysslar med är dock missvisande, ty det finns inte ett spår av andlighet (spirit) i dem. De läror som framställts i denna bok är spiritualism i ordets sanna betydelse, medan mediernas och de s k spiritualisternas förehavanden är nekromanti, dyrkan av de döda, något som andliga lärare alltid har förbjudit. Dessa förehavanden är en grov materialisering av den andliga idén, och har mer att göra med det materiella än det andliga. Den spiritualistiska kulten anses av många ha uppkommit i Rochester, New York, med systrarna Fox som medier, men den var känd i Salem, Massachusetts, redan under häxförföljelseernas tid. Och även i Europa fanns det långt tidigare medier som höll seanser och framkallade fenomen av olika slag. Sedan århundraden är kulten känd i Indien där den helt riktigt kallas bhuta-dyrkan, försök att komma i förbindelse med döda människors "djävlar" eller astrala kvarlevor. Så borde den kallas här också, ty genom den aktiverar och sätter man sig i förbindelse med de dödas materiella och demoniska delar.

Eftersom klärvoajans, kläraudians, telepati, prekognition, drömmar, visioner, levitation, vålnader etc är företeelser som är kända sedan tidsåldrar tillbaka, torde det vara lämpligt att vi här koncentrerar oss på att betrakta de sidor av spiritualismen som avser umgänget med de dödas "andar" och med en del andra andeväsen som inte varit förkroppsligade på jorden utan tillhör andra sfärer.

Våra döda kan inte se dem som lever kvar på jorden. De slipper det lidande det skulle innebära att se oss. Någon enstaka gång kan det hända att ett renhjärtat, icke professionellt medium under trans lyckas höja sig till det tillstånd i vilket en avlidens själ befinner sig, och sedan komma ihåg något av vad som då förekommit. Ibland kan det också hända att en högt utvecklad människas ande återvänder hit för att under en kort stund meddela sig med de levande. Men detta sker alltid på ett otvetydigt sätt, och är ytterligt sällsynt. I dödsstunden, innan dörren definitivt stängs, kan själen meddela sig med en nära vän eller anförvant. Men det stora flertalet av mediernas andebudskap kommer från de förnuftslösa astrala kvarlevorna efter döda människor, när de inte helt enkelt är fabricerade av mediets egen astralkropp.

Det är ett faktum att en annars osynlig skepnad kan materialiseras, fristående från mediets fysiska kropp. Men denna är inte en ande. Ett av sätten att framkalla fenomenet består i att en hop elektriska och magnetiska partiklar dras samman och överdrages med materia, så att den kan återspegla en bild ur den astrala sfären. Ett annat sätt är att begagna det levande mediets astralkropp. Därvid avsöndras astralkroppen från mediets sida, och drar sedan till sig partiklar från den omgivande atmosfären och från seansdeltagarna tills den blir synlig. Ibland liknar denna skepnad mediet, ibland har den ett annat utseende. Materialisationer av det här slaget anordnas vanligen i mycket svag belysning, ty starkt ljus åstadkommer häftiga rörelser i den astrala materian och försvårar projiceringen. Somliga s k andematerialisationer är bedrägerier i den meningen att de bara består i att astrala bilder återspeglas på plana ytor av elektrisk och magnetisk substans. Det som då ser ut att vara en avlidens ansikte, är alltså bara en skenbild.

För att kunna förstå de psykiska fenomen som förknippas med "spiritualismen", måste man godtaga och ha kunskap om följande:

(1) Människans astrala, psykiska och andliga totalkonstitution som varelse, vilken vet, tänker, känner och handlar medelst kroppen, astralkroppen och själen.

(2) Sinnets natur, förmögenheter och sätt att verka. Föreställningsförmågans natur. Intryckens verkningar och varaktighet. Av särskild betydelse är att svaga intryck består lika väl som starka, och att varje intryck alstrar en bild i individens aura. Till följd härav uppstår en förbindelse mellan vänners och anförvarters auror, vare sig det gäller gamla eller nya, nära eller avlägsna relationer. Detta ger ett brett underlag för klärvoajans.

(3) Arten, räckvidden, verkningssätten och kraften hos de inre astrala organ och förmögenheter som innefattas i begreppen astralkropp och kama. Dessa hindras inte att verka av sömn eller trans. I stället ökar deras verksamhet i mediet när detta befinner sig i trans, men är då inte fri utan styrs av seansdeltagarnas riktade tankeflöde, av en

dominerande vilja bland dessa, eller av en dirigerande demon bakom scenen. Om en skeptisk vetenskaplig forskare är närvarande, kan hans mentala attityd hämma mediets krafter genom vad vi skulle kunna kalla en frysningsprocess.

(4) Den verkliga människans öde, tillstånd, förmögenheter och verksamhet efter döden, samt hennes relationer till eventuella efterlevande.

(5) Att förmedlingslänken mellan själen och kroppen - astralkroppen - avläggs vid döden för att så småningom upplösas i astralljuset, medan den verkliga människan ingår i devachan.

(6) Astralljusets existens, natur, krafter och funktioner, samt dess ställning som naturens stora register. Det innehåller, bevarar och återspeglar bilder av allt som hänt varje människa, även hennes tankar. Det genomtränger hela jordklotet och den omgivande atmosfären. Dess frekvens överstiger elektricitetens, varför fortplantandet av vibrationer inom detsamma sker praktiskt taget ögonblickligt.

(7) Förekomsten av varelser i astralljuset som inte har kroppar liknande våra och inte är mänskliga till sin natur, men som har förmögenheter och medvetande enligt sin respektive art. Dit hör elementala krafter eller naturandar av många slag, och de är inblandade i allt som sker i naturen och i varje tankeytring hos människan. Vid seanser handlar dessa elementaler automatiskt inom sina respektive verksamhetsområden. En grupp producerar bilder, en annan framkallar ljud, och det finns elementaler som ändrar polariteten på objekt som skall apportes. Med elementalerna samverkar själlösa människor som lever i astralljuset. Dessa svarar bl a för det fenomen som kallas "direktröst". Direktrösten låter alltid som om den kommer från en tom tunna, ty den framkallas i ett vakuum, något som är nödvändigt när det gäller ett astralt skal utan förbindelse med själen. Röstens egendomliga klang anses av spiritualisterna vara tämligen ointressant, medan den ur ockult synvinkel är synnerligen betecknande.

(8) Att det finns fördolda lagar och energier i naturen, som kan brukas för att framkalla fenomen på vårt tillvaroplan. Dessa lagar och energier kan avsiktligt eller oavsiktligt utnyttjas av människans undermedvetna och av elementaler. Många av processerna sker därvid automatiskt, liksom när värme smälter is till vatten.

(9) Att mediets astralkropp kan utträda ur den fysiska kroppen och utföra handlingar utanför denna, och att den också kan sträcka ut en del av sig själv - en hand, en arm, ett ben - för att förflytta föremål, skriva brev, vidröra seansdeltagare osv. Varje människas astralkropp kan fås att förnimma sinnesintryck, som när de vidarebefordras till hjärnan kommer henne att tro att hon hört någonting eller vidrörts av någon.

Mediumskapet är fullt av faror, ty för närvarande kan människans astralkropp bara fungera normalt i förening med hennes fysiska kropp. I en avlägsen framtid skall den dock fungera normalt utan denna, liksom den gjorde i för länge sedan svunna tider. Den som ägnar sig åt mediumskap får räkna med en viss desorganisation av såväl nervsystem som kropp, ty det förra utgör föreningslänken mellan den astrala och den fysiska världen. När dörren mellan de två världarna väl har öppnats rusar alla de okända krafterna in, och eftersom det är de lägre delarna av naturen som ligger närmast, så är det de delarna som påverkar den mediale mest. Det är naturens lägre delar som aktiveras, eftersom de energier mediet använder kommer från motsvarande lägre delar av hans egen natur. Han överlämnar sig på nåd och onåd till människors onda tankar, och utsätter sig för inflytelser från skalerna i kamaloka. Om han därtill tar betalt för utövandet av mediumskapet blir faran ännu större, ty det som relateras till den andliga eller den astrala världen får inte säljas. Den som vill höra sanningar från andra världar, måste själv hängiva sig åt det sanna och låta alla penningintressen fara.

Att försöka lära sig bruka de psykiska krafterna för själviska ändamål eller för att tillfredsställa sin nyfikenhet är också farligt, av samma skäl som ifråga om mediumskap. Innan man ägnar sig åt utvecklandet av sådana krafter, måste man först lära sig leva som filosofin och etiken bjuder. Även vetenskapsmännen är inne på farliga vägar när de företar hypnotiska experiment utan hänsyn till människans inre natur. De kan skada sina objekt för livet, och de får dessa att i vetenskapens namn utföra handlingar som de aldrig skulle utföra i sitt normala medvetandetillstånd.

Mästarelogen är bara intresserad av vetenskapen när denna inriktar sig på att förbättra människornas moraliska och fysiska tillstånd, och ger ingen hjälp åt vetenskapen förrän denna betraktar människorna och tillvaron ur moralisk och andlig synvinkel. De som vet allt om den psykiska världen, om dess invånare och lagar, fortsätter därför sitt arbete med att föra ut etiken och filosofin, och ägnar ingen större uppmärksamhet åt de sällsamma och

förföriska fenomen som kan utföras med hjälp av människans inre förmögenheter.

Det innevarande seklet lider [1893] mot sitt slut. Det har fört med sig ett stort inflöde av andlig inspiration. Logen hoppas nu att västerlänningarna tar till sig så mycket av den sanna filosofin, att ytterligare kunskap kan ges ut när tiden för nästa andliga flodvåg är inne. Jag har skrivit denna bok som en hjälp i den riktningen.

[Till Titelsidan](#)